WYDANIE SOBOTNIO-NIEDZIELNE — 12 STRON

GŁOS WIELKOPOLSKI

Ukazuje się od 16 lutego 1945 | Poznań, sobota/niedziela 28/29 lipca 1984 | Cena 5 zł

Nr 177 (12 256) ▲ Wyd. 2 | PL ISSN 0137-9186 ▲ Nr indeksu 35028

Podziękowanie

Wszystkim osobom, zakładom pracy, instytucjom i organizacjom, które nadesłały życzenia z okazji 40 rocznicy powstaniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej składam serdeczne podziękowanie.

gen. armii
WOJCIECH JARUZELSKI

ROZMOWA Z MINISTREM ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ TADEUSZEM SZELACHOWSKIM

BĘDZIE TO RZECZYWIŚCIE CENTRUM ZDROWIA KOBIETY

W końcu maja br. przyjęty został program medyczny Szpitala — Pomnika Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi. W związku z listami napływającymi do Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej oraz społecznego komitetu budowy oraz wątpliwościami wyrażanymi w prasie, dziennikarz PAP zwrócił się o sprecyzowanie zadań tej placówki do ministra zdrowia i opieki społecznej, przewodniczącego Zespołu do spraw Programu Medycznego Rady Obywatelskiej Budowy Szpitala-Pomnika — Tadeusza Szelachowskiego.

Jakie są generalne założenia programu medycznego placówki?

Szpital-Pomnik Centrum Zdrowia Matki Polki pełnić będzie rolę szczególną w zakresie opieki zdrowotnej nad kobietami. Będzie to wysokospecjalistyczna placówka o zasięgu krajowym, regionalnym, a także miejskim. Działalność centrum obejmie zarówno udzielanie świadczeń profilaktycznych, diagnostycznych i leczniczych, szkolenie kadr medycznych oraz prowadzenie badań naukowych. Mówiąc najogólniej, placówka powinna być wysokowyspecjalizowanym centrum o szerokich możliwościach rozwiązywania wielu problemów zdrowotnych kobiet, zwłaszcza tych, które wymagają specjalnych technik i nowych metod lub sprawdzenia ich przed wdrożeniem do praktyki.

Jak należy rozumieć działalność centrum na różnych poziomach?

Szpital-pomnik wykonywać będzie zadania ogólnopolskie o charakterze konsultacyjno-specjalistycznym, szkoleniowym oraz naukowo-badawczym. Placówka ta obejmie również swym działaniem sąsiednie województwa, w szczególności poprzez nadzór specjalistyczny sprawowany nad placówkami terenowymi oraz świadczenia konsultacyjne. Ale przecież szpital zlokalizowany jest w Łodzi i tam wykonywać będzie zadania nowoczesnego szpitala miejskiego. To jeszcze nie wszystko, ponieważ dopuszczamy możliwość powoływania na bazie centrum komórek organizacyjnych Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie lub obu akademii medycznych w Łodzi.

Dokończenie na str. 10

Sesja WRN w Poznaniu

* Podział kompetencji między MRN a radami dzielnicowymi
* Informacja wojewody
* Sprzedaż piwa bez większych ograniczeń

INFORMACJA WŁASNA

Na trzeciej w bieżącej kadencji sesji zebrała się w piątek Wojewódzka Rada Narodowa w Poznaniu. Na sesję przybyli przedstawiciele wojewódzkich władz politycznych z sekretarzem KW PZPR — Stanisławem Piotrowiczem i przewodniczącym WK SD — Alojzym Brylem. Obecni byli również posłowie na Sejm PRL oraz działacze organizacji społecznych z przewodniczącym Rady Wojewódzkiej PRON — Augustynem Kogutem.

W obradach WRN uczestniczyło kierownictwo Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu z wojewodą Marianem Królem.

Na wstępie radni nieobecni na pierwszej, inauguracyjnej sesji WRN, złożyli ślubowanie. Jego rotę odczytał przewodniczący WRN — Tadeusz Czwojdrak.

Zabierając głos **wojewoda poznański — Marian Król przedstawił radnym WRN wicewojewodów wraz z zakresem ich obowiązków, po czym przedstawił informację o realizacji zadań społeczno-gospodarczych w województwie poznańskim w pierwszym półroczu bieżącego roku.** Stwierdził, iż plan społeczno-gospodarczy województwa na rok 1984 nie jest planem na miarę potrzeb, ale na miarę obecnych możliwości. **Przemysł województwa osiąga już niezłe wyniki produkcyjne,** chociaż nadal niepokoi szybszy wzrost wynagrodzeń niż wydajności pracy. Wyniki produkcyjne mogłyby być jeszcze lepsze, gdyby efektywniej wykorzystywany był czas pracy. Niezbędne jest też przyspieszenie wzrostu produkcji przez zakłady przemysłu drobnego, w tym zwłaszcza terenowego. **Pomyślnie rozwija się również rolnictwo województwa poznańskiego.** Pozytywne tendencje wystąpiły przede wszystkim w produkcji zwierzęcej. Lepsze jest też zaopatrzenie w nawozy i środki ochrony roślin.

W pierwszym półroczu — poinformował wojewoda — **oddano w Poznańskiem 2036 mieszkań w budownictwie spółdzielczym, to jest 41,6 procent planu rocznego.** Wśród wydatków na inwestycje i remonty kapitalne najważniejszą pozycję zajmuje — obok kompleksu żywnościowego — gospodarka komunalna. 37 procent budynków mieszkalnych w województwie — prywatnych i będących w gestii władz lokalnych — pilnie wymaga remontów. W roku bieżącym wyremontuje się sporo, bo aż 592 budynki kosztem 600 mi-

Dokończenie na str. 2

Z wielkopolskiego szkicownika

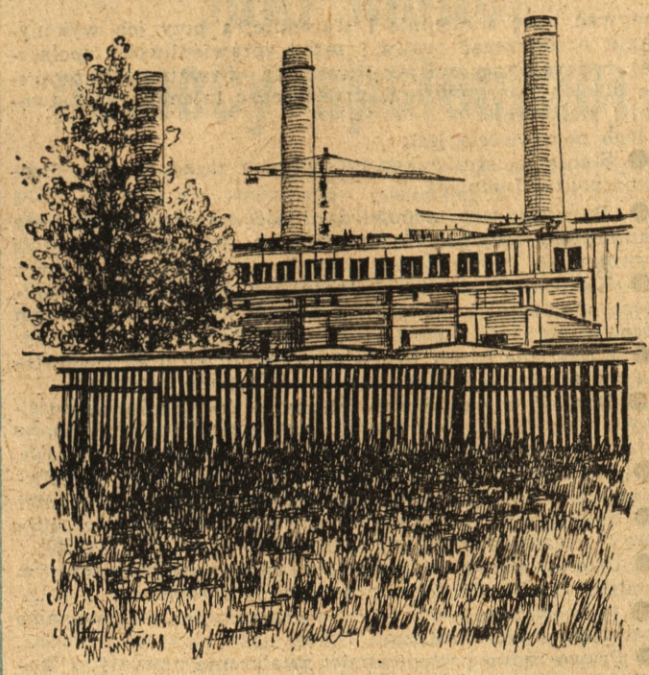

Na północnym brzegu Jeziora Gosławickiego (województwo konińskie) znajduje się elektrownia „Pątnów". Prace przy jej wznoszeniu rozpoczęto w 1963 roku. Elektrownia ta (moc 1600 MW) jest największym obiektem energetycznym Zespołu Elektrowni „Pątnów — Adamów — Konin", jednego z większych zespołów energetycznych w Polsce. Podobnie jak elektrownia „Konin", „Pątnów" posiada otwarty obiekt chłodniczy, w którym wykorzystywane są wody okolicznych jezior.

Rys. — J. Nowaczyk

Wydanie ważnych dokumentów

Umacnianie służebnej roli administracji wobec społeczeństwa

(PAP) Biuro Prasowe Rządu podaje do ogólnej wiadomości teksty dokumentów: „Kodeks powinności urzędników państwowych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" oraz „Prawa obywatela i obowiązki urzędnika w urzędach państwowych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej". Wydanie tych dokumentów jest kolejnym przedsięwzięciem zmierzającym do poprawy funkcjonowania administracji państwowej, podnoszenia jej rangi i umacniania służebnej roli wobec społeczeństwa.

Warszawa, dnia 22 lipca 1984 r.

Prezes Rady Ministrów
gen. armii Wojciech Jaruzelski

Zatwierdzam

KODEKS POWINNOŚCI URZĘDNIKÓW PAŃSTWOWYCH POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Urzędnik państwowy składa ślubowanie:
„W pełni świadom swoich obowiązków ślubuję uroczyście że na powierzonym mi stanowisku przyczyniać się będę ze wszystkich sił do socjalistycznego rozwoju Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, dochowam jej zawsze wierności, będę służyć państwu i obywatelom, powierzone mi zadania wy-

Dokończenie na str. 2

Rozwija się polsko-radziecka współpraca gospodarcza

(PAP) W Moskwie przebywał minister hutnictwa i przemysłu maszynowego PRL Janusz Maciejewicz. Przeprowadził on rozmowy z ministrami resortów gospodarczych ZSRR, z którymi polskie hutnictwo i przemysł maszynowy utrzymują ścisłe więzi współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej.

Głównym tematem rozmów była konkretyzacja zadań wynikających z podpisanego 4 maja br. przez Wojciecha Jaruzelskiego i Konstantina Czernienkę długofalowego programu rozwoju współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej między PRL i ZSRR do roku 2000.

W Moskwie przebywała również delegacja polskiego Ministerstwa Górnictwa i Energetyki, z wiceministrem Ryszardem Buchowieckim, która przeprowadziła robocze rozmowy z przedstawicielami kierownictwa trzech radzieckich resortów.

Obchody święta narodowego Kuby

(PAP) Ponad sto tysięcy osób wzięło udział w wiecu w Cienfuegos 26 lipca dla uczczenia 31 rocznicy ataku na koszary Moncada, który był początkiem rewolucji kubańskiej. Wśród zaproszonych gości byli członkowie korpusu dyplomatycznego, delegacje zagraniczne, uczestnicy ataku na koszary Moncada, rodziny poległych w tym szturmie, przedstawiciele wszystkich prowincji kubańskich.

Przemówienie wygłosił I sekretarz KC Komunistycznej Partii Kuby, Fidel Castro.

Przywódca kubański wyraził życzenie polepszenia stosunków ze Stanami Zjednoczonymi, ale równocześnie ostrzegł, że agresja USA przeciw Kubie drogo by kosztowała napastnika.

Życzenia od W. Jaruzelskiego

65 urodziny K. Koźniewskiego

(PAP) 26 lipca obchodził 65 urodziny Kazimierz Koźniewski, aktywny uczestnik walk z faszyzmem hitlerowskim, późniejszy pisarz, wybitny publicysta, zasłużony społecznik, redaktor naczelny tygodnika „Tu i Teraz". K. Koźniewski jest autorem bardzo wielu książek beletrystycznych („Piątka z uli[cy] Barskiej") i publicystycznych (np. „Historia co tydzień"). Niektóre z nich osiągnęły wielkie nakłady i przekładane były za granicą. Z okazji urodzin solenizantowi życzenia przesłali gen. armii Wojciech Jaruzelski oraz zastępca członka Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR Jan Główczyk.

N. Kinnock złoży wizytę w ZSRR

(PAP) Biuro przywódcy brytyjskiej Partii Pracy Neila Kinnocka poinformowało, że lider labourzystów złoży w Związku Radzieckim wizytę w terminie 19 — 23 listopada.

Będzie to pierwsza wizyta Kinnocka w ZSRR od czasu objęcia w zeszłym roku stanowiska szefa partii labourzystowskiej.

R. Reagan będzie przemawiał w ONZ

(PAP) W kołach dyplomatycznych ONZ poinformowano w czwartek, że podobnie jak w zeszłym roku, prezydent Reagan złoży wizytę w nowojorskiej siedzibie ONZ. Ma on przemawiać w końcu września z trybuny 39 sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych.

Obrady Biura Politycznego KC KPZR

(PAP) Biuro Polityczne KC KPZR na swym kolejnym posiedzeniu omówiło i zaaprobowało wyniki podróży radzieckiej delegacji partyjno-państwowej z N. Tichonowem na czele do PRL na obchody 40-lecia odrodzenia Polski. Biuro Polityczne podkreśliło, że braterski sojusz radziecko-polski, jego dalsze pogłębienie jest niezmiennym elementem polityki KPZR i państwa radzieckiego.

Robotnicy belgijscy przeciwni restrykcjom w handlu z ZSRR

(PAP) W belgijskim mieście Andenne odbyła się 27 lipca demonstracja robotników fabryki Pegard, zagrożonej bankructwem wskutek zablokowania przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Belgii eksportu jej wyrobów do ZSRR pod naciskiem USA i NATO. Uczestnicy demonstracji, podobnie jak burmistrz Andenne, zarzucili ministrowi spraw zagranicznych Tindemansowi używanie fałszywych argumentów i metod przypominających propagandę Goebbelsa w Niemczech hitlerowskich.

OD GŁOSY

Uprzejmie i fachowo

Na linii urząd — obywatel codziennie pojawia się wiele ważnych spraw. Tym bardziej nie jest obojętne w jaki sposób są one załatwiane. A powinny być rozstrzygane zgodnie z obowiązującym prawem, w sposób jasny i zrozumiały dla petenta.

Społecznym potrzebom wychodzą na przeciw właśnie opublikowane dwa dokumenty zatwierdzone przez prezesa Rady Ministrów — „Kodeks powinności urzędników państwowych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" oraz „Prawa obywateli i obowiązki urzędnika w urzędach państwowych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej". Dokumenty te jasno precyzują wszystkie powinności urznicze. Nałożone obowiązki są dowodem, jak wielką wagę przywiązuje rząd do rzetelnej pracy administracji. To istotne, bo właśnie na najniższych szczeblach realizuje się postanowienia Sejmu, Rady Ministrów. Dlatego jest tak ważne, by w tych urzędach pracowali dobrzy fachowcy, ludzie którzy wiedzą, jakie ciążą na nich powinności i chcą im sprostać.

Chyba po raz pierwszy dokument tak wysokiej rangi reguluje także prawa obywatela w urzędach. W największym skrócie chodzi o to, że petent ma prawo do fachowego i uprzejmego rozpatrzenia swojej sprawy. Jednocześnie wymóg takiego a nie innego postępowania został wyraźnie nakazany w obowiązkach urzędnika.

Istnieje więc podstawa prawna, która reguluje tryb załatwiania spraw w urzędach. Teraz musimy wspólnie, petenci i urzędnicy, wcielać w życie postanowienia tych ważkich dokumentów.

KAZIMIERZ BRZEZICKI

Umacnianie służebnej roli administracji wobec społeczeństwa

konywać będę sumiennie i starannie, a przy ich wykonywaniu przestrzegać prawa i zasad sprawiedliwości społecznej, będę wykazywać życzliwość dla obywateli i zrozumienie dla ich interesów oraz przestrzegać tajemnicy państwowej i służbowej".

Jego powinnością jest:

- Stanie na straży konstytucyjnych zasad Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.
- Poczucie współodpowiedzialności za umacnianie siły i autorytetu socjalistycznego państwa, jego bezpieczeństwa i obronności.
- Kierowanie się socjalistycznymi zasadami sprawiedliwości społecznej oraz czuwanie nad ich konsekwentnym stosowaniem.
- Kojarzenie spraw i rozwiązań lokalnych oraz środowiskowych z interesem ogólnospołecznym, państwowym.
- Dbałość o spokój wewnętrzny — ład, porządek publiczny i dyscyplinę; zwalczanie wynaturzeń społecznych, a zwłaszcza alkoholizmu, pasożytnictwa, spekulacji
- Pieczołowity stosunek do mienia społecznego, przeciwdziałanie marnotrawstwu, rozrzutności i niegospodarności
- Sumienne i terminowe wykonywanie obowiązków służbowych; egzekwowanie ich od podwładnych.
- Ustanowienie i ścisłe przestrzeganie porządku pracy w urzędzie, punktualności staranności i dyscypliny.
- Przejawianie inicjatywy i operatywności; eliminowanie skostnienia i biurokratyzmu.
- Praworządne postępowanie; zwalczanie prywaty, klikowości i arogancji, nadużywania stanowiska i uprawnień.
- Poszanowanie obywateli, ich uprawnień i równości wobec prawa; taktowne i życzliwe traktowanie; obiektywne, sprawne rozpatrywanie i rozstrzyganie wnoszonych przez nich spraw, wniosków i skarg.
- Wymaganie przestrzegania i egzekwowanie od obywateli obowiązujących w państwie zasad, norm i przepisów.
- Wspieranie twórczej aktywności obywateli w organizacjach i stowarzyszeniach, w pracach i czynach społecznych.
- Posiadanie wiedzy specjalistycznej i ogólnospołecznej w zakresie niezbędnym dla wykonywanych obowiązków oraz jej systematyczne pogłębianie.
- Kierowanie się — zarówno w pracy, jak i poza nią — przyjętymi w socjalistycznym państwie normami moralnymi i regułami współżycia społecznego.
- Zapewnienie jedności słów i czynów, dotrzymywanie zobowiązań i przyrzeczeń
- Dawanie przykładu kultury osobistej; skromność, taktowne postępowanie.
- Dbałość o dobre imię i zaufanie społeczne do urzędu, instytucji i całej administracji państwowej.

PRAWA OBYWATELA I OBOWIĄZKI URZĘDNIKA W URZĘDACH PAŃSTWOWYCH POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

I Obywatel w urzędzie państwowym ma prawo:

1. Uzyskać w interesującej go sprawie, do załatwienia której dany urząd jest właściwy informację:
   - — komu w urzędzie można tę sprawę przedstawić,
   - — jakie należy załączyć do wniosku dokumenty,
   - — jakie w danej sprawie obowiązują przepisy oraz terminy,
   - — czy istnieje możliwość ubiegania się o zastosowanie ulg, zmiany terminu, rozłożenia na raty należnych świadczeń itp.,
   - — jakie są możliwości — w przypadku decyzji negatywnej — złożenia odwołania, skargi do sądu administracyjnego lub zażalenia do organów nadrzędnych.
2. Przedstawiać wnioski w sprawie własnej, albo w interesie społecznym, osobiście lub zgłaszać do protokołu w czasie na to przewidzianym — bądź za pośrednictwem poczty.
3. Otrzymać — na żądanie — potwierdzenie na piśmie złożenia wniosku w urzędzie.
4. Uzyskać informację — jeżeli urząd w danej sprawie nie jest właściwy — do kogo należy skierować wniosek o rozpatrzenie sprawy.
5. Uzyskać informację:
   - — o dyżurach radnych lub posłów przyjmujących skargi i wnioski wyborców,
   - — o godzinach przyjmowania przez kierownika urzędu skarg i wniosków od obywateli.
6. Oczekiwać kulturalnego, życzliwego potraktowania oraz obiektywnego, operatywnego rozpatrzenia jego sprawy.

II Urzędnik państwowy w stosunku do obywatela jest zobowiązany:

1. Szanować czas interesanta przestrzegając godzin urzędowania oraz sprawnie organizować przyjęcie obywateli.
2. Rzeczowo i uprzejmie traktować wszystkich interesantów, ze szczególną troską odnosząc się do weteranów walki i pracy, osób niepełnosprawnych i kobiet ciężarnych.
3. Umożliwić obywatelom przybywającym do urzędu odpowiednie warunki oczekiwania na rozpatrzenie sprawy.
4. Udzielać obywatelowi informacji niezbędnych lub przydatnych przy załatwianiu danej sprawy. Przystępnie wyjaśniać treść obowiązujących przepisów.
5. Gdy istnieją ku temu możliwości prawne i faktyczne — rozstrzygać sprawę na miejscu, wręczając lub komunikując obywatelowi decyzję, a gdy takich możliwości nie ma, określić wyraźnie termin zbadania i rozstrzygnięcia sprawy.
6. W przypadku zaistnienia okoliczności powodujących konieczność przedłużenia ustalonego terminu, dążyć do powiadomienia o tym obywatela wyznaczając nowy, ostateczny termin.
7. Wszechstronnie i cierpliwie uzasadniać podjęcie decyzji odmownej.
8. W uzasadnionych okolicznościach uprzedzić obywatela o konsekwencjach grożących mu w przypadku złożenia informacji świadomie wprowadzającej w błąd lub będącej pomówieniem urzędnika.
9. Stanowczo reagować, gdy obywatel swoim działaniem bądź też zachowaniem — zwłaszcza pod wpływem alkoholu — uchybia powadze urzędu lub narusza obowiązujące przepisy.

Opóźnienia w realizacji przedpłat

Około miliona osób czeka na samochód

(PAP) Dotąd wydano blisko pół miliona samochodów w ramach przedpłat, które przyjmowano wiosną 1981 r. Na swoje „cztery kółka" czeka dziś jeszcze około miliona osób.

W najlepszej sytuacji są ci, którzy dokonali przedpłat na pojazdy **FSO 1500** (czyli Fiaty 125p). Samochody te wydawane są z najmniejszym opóźnieniem. W marcu tego roku przystąpiono do sprzedaży tych wozów z tegorocznej puli, liczącej przeszło 14 000 pojazdów. W niektórych okręgach NBP, np. w Warszawie, tegoroczna lista odbiorców FSO 1500 została już zrealizowana. **Ocenia się, że w tym roku nie będzie żadnych opóźnień w sprzedaży tego wozu. Nie przewiduje się jednak szybszego załatwiania przydziałów na 1985 rok.** Będą one realizowane dopiero w przyszłym roku.

Z **„Polonezami"** jest już gorzej, ponieważ dopiero w tym miesiącu zaczęto realizować przedpłaty na ten rok. **Do końca br. zostanie usatysfakcjonowana — jak się ocenia — zaledwie połowa posiadaczy tych przedpłat.** O ile zechcą oni kupić szybciej samochód (i tańszy) mogą zamiast „Polonеza" odebrać „FSO 1500". Część osób skorzystała już z tej możliwości.

Nienajlepsze samopoczucie mają posiadacze przedpłat na **„Syrenę"**. Ze względu na zaprzestanie produkcji tego pojazdu, oferuje się im inne wozy. W połowie czerwca br., kiedy zaczęto wreszcie realizować tegoroczną listę znajdującym się na niej osobom proponowano „Trabanty". Klienci nie byli jednak zachwyceni tą ofertą, o czym świadczy fakt, że w ciągu 2 tygodni czerwca debrano zaledwie 600 „Trabantów" na 16 500 osób, które figurują w tegorocznym wykazie. Większość niedoszłych właścicieli „Syren" woli już „maluchy" które zresztą zaczęto im wydawać, (mimo że są one mniej pojemne od „Trabantów"). Ale „Fiatów 126p" jest za mało w stosunku do potrzeb, toteż chętni muszą uzbroić się w cierpliwość.

Dotyczy to również posiadaczy przedpłat na „malucha" **W drugiej połowie lipca br. nie wydano jeszcze wszystkich „Fiatów 126 p" odbiorcom ubiegłorocznym. W tej sytuacji tegoroczne listy, zawierające około 96 500 nazwisk, zacznie się realizować dopiero w końcu sierpnia br.** Wszystko wskazuje, że ostatnie osoby figurujące na tych wykazach otrzymają kluczyki do „malucha" w czerwcu przyszłego roku.

Można dziś przewidywać, że z podobnym opóźnieniem będą wydawane „Fiaty 126p" osobom znajdującym się na listach na rok 1985. Ostatnie z nich wyjadą z „Polmozbytu" w 1986 r.

Po zrealizowaniu wszystkich przedpłat na 1985 rok, na własny pojazd czekać będzie jeszcze ponad 750 tys. osób, które dokonały przedpłaty, ale nie wylosowały prawa do odbioru samochodu w latach 1982-85. Większość z nich planuje zakupić „Fiata 126p". Jak poinformowano dziennikarza PAP w NBP planuje się w połowie przyszłego roku przeprowadzić losowanie dla posiadaczy tych przedpłat, aby ustalić kolejność sprzedawania im samochodów. Ocenia się, że wydawanie pojazdów w ramach przedpłat przyjętych 3 lata temu zakończy się ostatecznie około 1990 roku.

Dokończenie ze str. 1

Sesja WRN w Poznaniu

lionów złotych. **Rozbudowuje się też wodociągi**, między innymi w Poznaniu, Gnieźnie, Obornikach i Pniewach, ale nadal w Poznańskiem okresowo brakuje wody.

WRN przyjęła informację wojewody M. Króla do aprobującej wiadomości.

Następnie radni WRN rozważyli **projekt uchwały w sprawie przekazania Miejskiej Radzie Narodowej w Poznaniu niektórych spraw należących do właściwości Wojewódzkiej Rady Narodowej oraz w sprawie rozgraniczenia zadań między Miejską Radą Narodową a radami dzielnicowymi miasta Poznania.** W tej sprawie zabrał głos radny Stefan Krzakiewicz, który w imieniu Prezydium WRN i z upoważnienia Klubu Radnych PZPR przedstawił projekt uchwały. Przewiduje ona między innymi przekazanie MRN w Poznaniu prawa uchwalania — po zasięgnięciu opinii prezydiów rad dzielnicowych — planu ogólnego zagospodarowania miasta oraz nadzorowanie: zespołów opieki zdrowotnej, instytucji i placówek kulturalnych oraz podstawowych i średnich szkół artystycznych, placówek ochrony i rewaloryzacji zabytków oraz przedsiębiorstwa energetyki cieplnej. Projekt uchwały przewiduje również sprawowanie inadzoru przez MRN nad radami dzielnicowymi Poznania oraz wyszczególnia zadania, które należeć będą do właściwości rady miejskiej, a które do właściwości rad dzielnicowych.

W dyskusji nad tym punktem porządku obrad radni reprezentujący ZSL i SD, a także przewodniczący MRN — Stanisław Antczak podkreślili, iż **uchwała ta świadczy o stopniowym przywracaniu rangi należnej Poznaniowi z tytułu zarówno wielkości stolicy Wielkopolski, jak i roli miasta w życiu gospodarczym, naukowym i kulturalnym kraju. Zwracano też uwagę, że wszystkie zmiany, związane z tworzeniem dzielnic Poznania powinny odbywać się przy minimalnym zwiększeniu administracji.**

Wojewódzka Rada Narodowa przy dwóch głosach wstrzymujących się przyjęła uchwałę w tej sprawie. Przyjęto również regulamin WRN w Poznaniu, który określa tryb działania rady, a w szczególności obradowania na sesjach i podejmowania uchwał. Przyjęto także plan pracy WRN na rok bieżący.

Zgodnie z dokonaną niedawno przez Sejm PRL nowelizacją ustawy o wychowaniu w trzeźwości. **WRN rozpatrzyła wniosek wojewody poznańskiego w sprawie sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5 procent, a więc piwa jasnego.** W tej sprawie zabrał głos wicewojewoda Romuald Zysnarski, który zaproponował radzie przyjęcie uchwały aprobującej zwiększenie punktów sprzedaży piwa w województwie poznańskim do 2200 (dotychczas było ich 1660) oraz by było ono sprzedawane nie od godziny 13. lecz w pełnym wymiarze czasu pracy punktów sprzedaży detalicznej i zakładów gastronomicznych. R. Zysnarski poinformował też radnych, że w najbliższym czasie wojewoda wyda zarządzenie wykonawcze zakazujące sprzedaży piwa w sklepach spożywczych w godzinach rannych, a więc w czasie zakupów mleka i pieczywa.

WRN przy dwóch głosach przeciwnych i dwóch wstrzymujących się przyjęła w tej sprawie stosowną uchwałę.

Radni przyjęli także dwie następne uchwały: **w sprawie upoważnienia wojewody do dokonywania zmian w budżecie województwa** oraz **w sprawie wskaźników odpisów amortyzacyjnych podlegających odprowadzeniu na scentralizowany rachunek przez przedsiębiorstwa planu terenowego**

W ostatnim punkcie porządku obrad sesji piątkowej, **radni WRN złożyli interpelacje i zapytania.** Dotyczyły one przeważnie spraw drobnych, chociaż uciążliwych dla mieszkańców różnych miejscowości województwa. (lad)

Masakra w Salwadorze

(PAP) Armia salwadorska dokonała masakry ludności cywilnej w dwóch wioskach Guiliguiste i San Antonio, w prowincji Cabanas zabijając 26 osób — podała powstańcza rozgłośnia „Venceremos".

21 lipca żołnierze doborowego batalionu „Atlacal", wyszkolonego przez instruktorów amerykańskich, zabili 13 osób w 4 wioskach w rejonie miasta Jutiapa i uprowadzili 25 osób. Wśród zabitych przeważają kobiety, dzieci i starcy.

Dwa wypadki i pożar

INFORMACJA WŁASNA

Do godzin popołudniowych w Wielkopolsce wydarzyły się dwa wypadki drogowe i pożar. W miejscowości Burka gmina Kobylin (Leszczyńskie) kierujący traktorem „Ursus" wymusił pierwszeństwo przejazdu na „Fiacie" 125 p. W wyniku zderzenia kierujący samochodem osobowym doznał obrażeń ciała i przewieziony został do szpitala w Rawiczu. Straty szacuje się na około 150 000 złotych.

W Piaskach (Leszczyńskie) u zbiegu ulicy Warszawskiej i Rynku kierowca samochodu ciężarowego „Star" wpadł podczas wyprzedzania na skręcającego w lewo „Ursusa". Skutkiem wypadku traktorzysta i pasażer doznali niegroźnych obrażeń ciała. Straty w pojazdach przekraczają 100 000 złotych.

Pastwą ognia padło siano i drewniana konstrukcja dachu budynku gospodarczego w Kaliskowicach Ołobocznych gmina Mikstat (Kaliskie). Przyczyną pożaru było zwarcie w instalacji elektrycznej, a straty materialne wstępnie oblicza się na 200 000 złotych. (pl)

W Kaliskiem i Konińskiem

Z aktu łaski korzystają następni skazani

INFORMACJA WŁASNA

Sądy i prokuratury nieustannie realizują ustalenia ustawy amnestyjnej. Kolejne osoby wychodzą na wolność z aresztów i zakładów karnych. Umarza się postępowania wobec tych, których objął akt łaski.

Decyzją Sądu Wojewódzkiego **w Kaliszu** zwolniono już 464 osoby, w stosunku do 367 umorzono postępowanie. Również na terenie województwa kaliskiego na mocy decyzji prokuratury wojewódzkiej opuściło areszt 11 osób, w tym 3 podejrzanych o przestępstwa polityczne. Wobec 41 osób umorzono postępowanie.

W okręgu działania Sądu Wojewódzkiego **w Koninie** umorzono postępowania karne wobec 143 osób, 30 skazanym darowano kary pozbawienia wolności. (beb)

O AMNESTII PRZEZ TELEFON

Zapytania, napływające do naszej redakcji od czytelników wskazują, że zainteresowanie sprawami, związanymi z uchwaloną podczas uroczystego posiedzenia Sejmu PRL w dniu 21 lipca ustawą o amnestii, jest znaczne. W tej sytuacji Dział Łączności z Czytelnikami „Głosu" zwrócił się do Sądu Wojewódzkiego oraz do Prokuratury Wojewódzkiej w Poznaniu o udział przedstawicieli obu tych instytucji w telefonicznej informacji, którą redakcja nasza organizuje w najbliższy wtorek, 31 lipca w godzinach od 11 do 13.

W tym czasie zatem będzie można o amnestii oraz o jej realizacji w naszym regionie rozmawiać telefonicznie pod numerem 66-57-18 z kompetentnym w tej tematyce przedstawicielem prokuratury a pod numerem 576-61 wewn. 62 z sędzią sądu wojewódzkiego. (zk)

Koniec polskiego motocykla?

(PAP) Kierownictwo WSK w Świdniku podjęło decyzję o zaprzestaniu produkcji motocykli na czas nieokreślony, z dniem 1 października 1985 r. Tym samym, z końcem przyszłego roku, znikną z naszego rynku jednoślady krajowego wyrobu.

Świdnicka fabryka w ciągu 30 lat wykonała 1,85 mln popularnych „Wuesek", w tym roku dostarczy ich 55 000 zaś w przyszłym jeszcze 35 000 i na tym koniec. U podstaw decyzji legło wiele przesłanek, a wśród nich zapowiedź zaprzestania produkcji w przyszłym roku silników motocyklowych przez zakłady metalowe w Nowej Dębie.

POGODA

Poznańskie Biuro Prognoz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej przewiduje dzisiaj zachmurzenie duże, przelotne opady. Temperatura maksymalna od 16 do 18 minimalna od 11 do 13 stopni. Wiatr słaby zachodni.

Wczoraj o godzinie 17 zanotowano w Kaliszu i Lesznie 17, Poznaniu 15, Koninie i Pile 16 stopni. Ciśnienie wynosiło 752,1 mm czyli 1002 hPa.

(A-18)

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Walerian Ignasiak

„GŁOS WIELKOPOLSKI" — DZIENNIK ROBOTNICZEJ SPÓŁDZIELNI WYDAWNICZEJ „PRASA — KSIĄŻKA — RUCH" POZNAŃ, UL. GRUNWALDZKA 19.
Adres pocztowy: skrytka nr 1074 60-959 Poznań. Redaguje kolegium: Wiesław Porzycki — redaktor naczelny, Marian Flejsierowicz, Tadeusz Kaczmarek — zastępcy redaktora naczelnego, Olgierd Błażewicz — sekretarz redakcji, Zdzisław Kandziora, Wiesław Łuczak, Zygmunt Rola.
Telefony: 600-41 łączy wszystkie działy. Dział łączności z czytelnikami 665-718. Sekretariat redaktora naczelnego 454-09. Zastępca redaktora naczelnego 665-718. Sekretarz redakcji 648-85. Dział informacji 665-939. Dział sportowy 648-45. Redakcja nocna 430-73, 453-31. Wydawca: Wielkopolskie Wydawnictwo Prasowe RSW.
Biuro Ogłoszeń, ul. Skryta 1. 60—779 Poznań, tel. 665-916. Za treść i termin druku ogłoszeń redakcja nie odpowiada: Druk: Poznańskie Zakłady Graficzne im. M. Kasprzaka — Poznań.

DECYDUJE CZŁOWIEK

Każdy może być dyrektorem

Rozmowa z doc. dr. Włodzimierzem Piotrowskim kierownikiem Katedry Prawa Pracy UAM

— Chciałbym zacząć tę rozmowę od faktów ujawnionych z początkiem tego roku, które zbulwersowały zainteresowane kręgi. Chodziło o prawie dwa tysiące dyrektorów powołanych w czasie stanu wojennego z pominięciem drogi konkursu. Tymczasem ustawa o przedsiębiorstwach państwowych przewiduje drogę konkursu jako jedyną, inaczej ustanowić dyrektora nie można.

— Trzeba przypomnieć okoliczności powstania tych faktów. W czasie stanu wojennego zawieszona była działalność samorządów pracowniczych, które odgrywają istotną rolę przy powoływaniu dyrektorów, one są wręcz organizatorami konkursów, ich przedstawiciele muszą być w komisji konkursowej itd. Potem mieliśmy do czynienia z opóźnieniami w tworzeniu samorządów, z różnych przyczyn. Znowu więc zabrakło tego istotnego czynnika. Więc i po zawieszeniu, a nawet i uchyleniu stanu wojennego nie wszędzie można było spełnić wymogi konkursowe. A życie ma swoje wymogi i bywały sytuacje, że zmiana na stanowisku dyrektora była niezbędna i nie można było z tym czekać. Oczywiście, z punktu widzenia reformy gospodarczej fakt powoływania dyrektorów z pominięciem drogi konkursowej uznać trzeba za wybitnie negatywny.

— Dlaczego należy odnieść tę sytuację do reformy?

— Rola konkursu jest moim zdaniem kapitalna. Trzeba by tu zwrócić uwagę na to, że konkurs może walnie przyczynić się do zapobieżenia negatywnej selekcji ludzi na stanowiska dyrektorskie, co, jak wiemy, było jedną z głównych przyczyn niewłaściwego funkcjonowania gospodarki. Konkurs ma jasno określone kryteria doboru kandydatów, co zresztą określa już sama ustawa. Kryteria te są następujące: przydatność do kierowania przedsiębiorstwem, kwalifikacje fachowe, postawa moralna i społeczna, umiejętność współżycia z ludźmi. Te lakonicznie sformułowane wymogi określają trafnie wszystkie właściwie cechy, którymi powinien charakteryzować się szef przedsiębiorstwa. Ważne jest łączne traktowanie tych cech. Nie wystarczy bowiem być doskonałym nawet fachowcem, jeśli nie potrafi się współpracować z załogą nie wystarczy spełniać wymogi fachowe, jeśli jest się negatywnie ustosunkowanym do ustroju socjalistycznego, a ten wymóg można odczytać z tego, że mowa jest o postawie moralnej i społecznej kandydata. W przeszłości też te wymogi były brane pod uwagę, ale nie zawsze konsekwentnie i nie zawsze łącznie.

— Kiedy rozmawiam z prawnikiem chciałbym jednak wróc

Fot. — H. Drygas

cić do kwestii prawnej. Otóż prawo przewiduje wpis nazwiska dyrektora do sądowego rejestru przedsiębiorstw. Czy przy dokonywaniu tego wpisu nikt się nie interesuje skąd się ten nowy dyrektor wziął, czy zostały dotrzymane prawne wymogi jego powołania?

— Problem skutków prawnych powołania dyrektora z pominięciem drogi konkursowej stanowi obecnie jeden z bardziej złożonych i ważnych problemów prawnych, który zaprząta orzecznictwo i naukę prawa. Otóż najpierw Sąd Najwyższy postanowieniem z 25 kwietnia 1983 uznał fakty powoływania dyrektorów z pominięciem drogi konkursowej za nieważne. W świetle tego postanowienia powołani w ten sposób dyrektorzy nie byli w istocie dyrektorami. W konsekwencji nieważne byłyby też czynności, które wykonywali jako organa przedsiębiorstwa. Profesor Ludwik Bar, jeden z architektów prawnych podstaw reformy gospodarczej uznał to stanowisko Sądu Najwyższego za niezwykle trafne i uzasadnione, a także wielce pożyteczne. Jednakże na wniosek ministra sprawiedliwości Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów rozważał pytanie prawne: czy sąd dokonując wpisu do rejestru winien zbadać okoliczności powołania dyrektora i odmówić wpisu, jeśli nie spełniony został na przykład wymóg konkursu? Odpowiedź brzmiała, że sąd bada jedynie zgodność z prawem treść dokumentów powołujących dyrektora przedsiębiorstwa, natomiast nie drogę tego powołania. Jeśli jednak samorząd pracowniczy zgłosi sprzeciw, wówczas sąd jest zobowiązany zbadać także same okoliczności powołania dyrektora od strony dotrzymania odpowiednich przepisów. Ten sam skutek będzie mieć oczywiście sprzeciw organu założycielskiego w przypadkach, gdy dyrektora powołuje rada pracownicza.

— W świetle tego wszystkie nominacje dyrektorskie, przy których pominięto drogę konkursu są legalne?

— Trzeba dodać, że to drugie stanowisko jest bardzie realistyczne. Trudno przecie przyjąć, że dyrektor, któr przez rok czy dwa pełnił funkcje, dokonywał aktów przyjęcia do pracy, rozwiązania stosunku pracy, podejmował decyzje, które uruchamiały olbrzymie czasami fundusze — nie był organem przedsiębiorstwa. Gdyby tak przyjąć, wszystkie te decyzje należałoby cofnąć z trudnymi do przewidzenia skutkami dla przedsiębiorstwa i dla ludzi. Tu jeszcze dodam, że Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów za podstawę swego orzeczenia przyjął pogląd, że akt powołania dyrektora jest czynnością z zakresu prawa pracy. Tymczasem w prawie pracy czynności kreujące stosunek pracy, jeżeli są niezgodne z prawem, nie są uważane przez doktrynę za nieważne, a również żaden przepis prawny nie uznaje ich za nieważne.

— Czy idzie tu o to, że liczy się po prostu faktycznie wykonana praca?

— Można by i tak to ująć Stosunek pracy jest stosunkiem społecznym o charakterze trwałym i jego efekty są nieodwracalne. Nie można przeto tego co się działo, a

Dokończenie na str 4

Jaki model pomocy społecznej?

Przeprowadzone przez polityków społecznych badania i analizy oraz zebrane doświadczenia wskazują jednoznacznie, że organizacja i formy świadczenia pomocy społecznej w środowisku zamieszkania są niedoskonałe i wymagają zmian. Chodzi tu o pomoc ludziom znajdującym się w szczególnie ciężkiej sytuacji, nie będącym w stanie zaspokoić samodzielnie swoich podstawowych potrzeb, środków na ten cel nie brakuje. Rzecz w nie najlepszym ich wykorzystaniu.

W następstwie nadmiernego rozproszenia i wielości dysponentów, a także pewnych praktyk biurokratycznych, bywa tak, że wiele osób wymagających rzeczywiście pomocy nie otrzymuje jej. Natomiast jednostki przedsiębiorcze, pozbawione skrupułów, często potrafią zapewnić sobie lepsze warunki życia, niż osoby pracujące. Mam tu na myśli pomoc czerpaną z różnych źródeł: od opiekuna społecznego, od parafii, od terenowych organów administracji i od różnych organizacji społecznych. W najcięższej sytuacji są osoby niedołężne, samotne, wymagające codziennej opieki i pomocy.

A więc niezbędne jest ograniczenie tych zbytnio rozproszonych źródeł oraz położenie większego nacisku na pomoc rzeczową i usługową przy ograniczeniu pomocy finansowej. Człowiekowi, który nie może o własnych siłach wyjść z domu, pomoc wyłącznie pieniężna nie rozwiązuje podstawowych problemów. Jest też do wyegzekwowania obowiązek alimentacyjny ze strony rodziny wobec osób nie będących w stanie utrzymać się z własnych środków. Dotyczy to zwłaszcza niedołężnych rodziców, haniebnie zaniedbywanych przez własne dzieci, czasem bardzo dobrze sytuowane.

Wchodząca obecnie w życie ustawa o systemie rad narodowych i samorządzie terytorialnym stwarza dogodny punkt wyjścia dla zmiany modelu opieki społecznej; aż prosi się, by powiązać ją bezpośrednio ze środowiskiem zamieszkania. Chodzi o to, by pomoc udzielana była na podstawie gruntownego rozpoznania sytuacji materialnej danej rodziny czy jednostki, i by zapewniono jej najwłaściwszą postać. Wymaga to właściwych regulacji ustawowych.

Osobiście widziałbym następujący kształt organizacyjny tej formy działania:

● W każdym osiedlu powinien powstać — przy właściwej jednostce samorządu mieszkańców — kilkuosobowy zespół. Centralną jego postacią byłby opiekun społeczny, posiadający gruntowne, bezpośrednie rozpoznanie, kto w jakich warunkach żyje i jakie ma potrzeby. On powinien też rozstrzygać, w jakiej formie pomoc ma być świadczona. W grę mogą wchodzić zakupy, różnego rodzaju naprawy i usługi, niezbędne remonty itp.

● Kolejne, ważne ogniwo w tym zespole, to lekarz i pielęgniarki zapewniające niezbędną pomoc w zakresie opieki zdrowotnej, zaopatrzenia w leki, a także zabiegi pielęgnacyjne;

● W zespole jest też miejsce dla sprawnie funkcjonującego dzielnicowego MO, dbającego o spokój, porządek i bezpieczeństwo osobiste mieszkańców, ochraniającego środowisko przed jednostkami przestępczymi, pasożytniczymi notorycznymi alkoholikami itp;

● Konieczny jest tu także przedstawiciel służb skarbowych. Zadaniem jego byłoby ujawnianie źródeł dochodów nielegalnych np. z działalności spekulacyjnej i czuwanie nad prawidłowością obciążeń podatkowych. Nie jest bowiem tajemnicą, że różne przedsiębiorcze jednostki żyją na poziomie znacznie przewyższającym ich oficjalne zarobki, nie zgłaszając do opodatkowania innych źródeł dochodów nie objętych obowiązującym systemem podatkowym;

● Pożytecznym członkiem zespołu byłby agent ubezpieczeniowy, który — w imię przezorności — pośredniczyłby w zawieraniu umów ubezpieczeniowych, jak ubezpieczenia na życie, ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, od utraty mienia, wszelkiego rodzaju wypadków itp. Ułatwiałby on również realizację świadczeń ubezpieczeniowych, z czym starsi, samotni ludzie nie zawsze sobie radzą.

Taki zespół wykwalifikowanych pracowników służb publicznych, działający w powiązaniu z samorządem mieszkańców, mógłby zapewnić człowiekowi poczucie bezpieczeństwa osobistego i socjalnego. Jest to niewątpliwie szansa do wykorzystania.

Pomoc człowiekowi w miejscu pracy i w miejscu zamieszkania to dwie uzupełniające się wzajemnie sfery działalności społecznej, które mogą uczynić nasze życie — jeżeli nie wygodnym i przyjemnym — to bardziej znośnym, ludzkim.

Państwo, w ramach generalnych zasad polityki społecznej, powinno zapewnić warunki sprawnego funkcjonowania tych służb. *(KAR)*

prof. ANTONI RAJKIEWICZ

Wakacje na wodzie

CAF — fot. R. Sieńko

Wczoraj — dzisiaj — jutro

Którzy są nasi

Ze znajomym studentem zawsze były kłopoty. Już w dzieciństwie wystawiał nerwy rodziców na ciężką próbę. Kiedyś oglądając „Kolumbów" albo jakiś podobny film, ni z tego ni z owego zapytał — „No dobra, fajnie się strzelają, ale powiedzcie mi, którzy właściwie są nasi?" Wprawiło to całą rodzinę w osłupienie. Na ekranie wszyscy mówili po polsku, walczyli o Polskę i bili hitlerowców aż miło, a różnili się na pierwszy rzut oka co najwyżej literkami „AL", „AK", „BCh" na biało-czerwonych opaskach, ale i to nie wszyscy, gdyż większość nawet i tego nie miała.

Odwoływanie się do małych części garderoby nie miało sensu. Trzeba było zacząć objaśniać dość skomplikowane dzieje narodzin Polski Ludowej. Zabrało to sporo czasu i z oglądania filmu były nici.

Gdy podrósł, także w szkole tłumaczono mu, że wszyscy którzy w czasie ostatniej wojny przelewali krew za Polskę godni są uznania i szacunku. Wyjaśniano, na konkretnych przykładach, że różne drogi wiodły ludzi do Polski Ludowej i że jest w niej miejsce dla wszystkich, którzy pragną jej dobra. Ale chłopak wobec wiadomości z podręczników oraz wykładów nauczycieli zachowywał sceptycyzm. Na zbiórki i czyny społeczne wprawdzie chodził, lecz wątpliwości i zastrzeżeń — wynikających niekiedy z wrodzonej przekory — zawsze miał sporo.

Wiarę odzyskał dopiero na studiach. Może także w Boga, lecz przede wszystkim w to, iż nie wszyscy są „nasi". Daremnie trudzili się profesorowie, próbując wpoić mu podstawy nauk politycznych i zasady dialektyki, chłopak uwierzył i koniec. Na wiarę neofitów trudno raczej o lekarstwo. Jak mówi biblia, młodzianowie w pogardzie mieli nawet piec ognisty, co tam więc dla współczesnego nastolatka argumenty.

Odtąd przeświadczony jest głęboko, iż niektórzy ludzie — Polacy zajmujący wysokie stanowiska, działają jedynie na szkodę narodu polskiego; chcieliby go stłamsić, zdusić i zniszczyć, natomiast inni — też Polacy, ale „nasi" Polacy — pragną rodakom nieba przychylić, lecz niestety, ci pierwsi im nie pozwalają.

Wszelkie doskonałe podziały dychotomiczne społeczeństwa tzn. na dwie grupy wzajemnie się wykluczające, na przykład czarnych i białych, dobrych i złych — zawsze mnie zadziwiają. Osobiście sądzę, iż da się przeprowadzić taki tylko jeden: na kobiety i mężczyzn (ale nawet i tutaj trafi się czasami obojniak), natomiast wszelkie inne próby dzielenia ludzi według jakiegoś wybranego kryterium są jedynie pobożnym — ale bywa że niebezpiecznym — chciejstwem.

Nie ma ludzi całkowicie złych i całkowicie dobrych. Wszystko zależy od konkretnej sytuacji i warunków w jakich przychodzi ludziom działać. Bezkrytyczne idealizowanie jednych, a obarczanie drugich winą za całe zło, którego wokół nas jest jeszcze sporo, kończy się — obojętnie kto to czyni — zazwyczaj smutnie.

Student chodzi na zajęcia, uczestniczy w seminariach, dyskutuje z profesorami, a jednak momentami zachowuje się trochę jak przedszkolak. Wyobraża sobie, że z otaczającą nas rzeczywistością postępować można jak z dziecięcymi klockami, raz zbudować wieżę na 10 pięter, a za chwilę garaż na 100 samochodów i nikt nie będzie w tym przeszkadzał, ani nikogo to nie obejdzie. Wszyscy, bliżsi i dalsi sąsiedzi czekają tylko, niczym dobre panie wychowawczynie, by młodego budowniczego po główce pogłaskać i pochwalić, że taki zdolny.

Tę świetlaną wizję zakłócają mu jedynie niekiedy ludzie zwyczajni, którzy chodzą co dzień do pracy, z kłopotami urządzają mieszkania, a latem pragną w spokoju wypoczywać na działce albo nad morzem. Dlaczego? Ano, nie chcą się zachowywać po myśli studenta i tych, w których on uwierzył. Narzekać wprawdzie narzekają, ale do strajków i bojkotów namówić ich nie można, a nawet zdecydowana większość z nich do wyborów poszła, chociaż on i jego koledzy tyle tłumaczyli i wyjaśniali. Pojąć nie może, dlaczego apeli i wezwań nie słuchają. Niektórzy w PRON-ie działają, a wielu innych do związków zawodowych się zapisało.

Biedaczyna, nie bardzo wie co z tym fantem począć. Mógłby właściwie wszystko zwalić na władzę, że straszy i jakoby pałkami ludzi do urn albo związków goni, ale takie tłumaczenia dobre są dla zagranicznych korespondentów, im można wmówić nawet, że po ulicach polskich miast zamiast autobusów kursują czołgi. Jednak — w tym przypadku — student jest realistą i wie, że ZOMO nikogo do wyborów nie pędziło. Powody pójścia musiały być więc inne.

Rozgryza zatem po całych dniach te wątpliwości, starając się dopasować wiarę w dobrych „naszych" i złych „tamtych" do realnej rzeczywistości. Jakoś nie wychodzi, gdyż rzekomi „nasi" okazują się nie bardzo „nasi", a władza wcale nie jest brutalna jak niektórzy usiłują ją przedstawić. Mimo sporych trudności, stara się rzetelnie wykonywać obowiązki, realizując co tylko jest w obecnej sytuacji możliwe z postulatów społecznych.

Ale to nie trafia do studenta. Na razie. Gdyż poprawiające się zaopatrzenie sklepów i konsekwencja we wprowadzaniu reformy być może wkrótce przekonają go, że „nasi" są wszyscy, którzy chcą pracować dla wspólnego dobra, dla rozwoju Ojczyzny.

WALERIAN IGNASIAK

Każdy może być dyrektorem

Dokończenie ze str. 3

więc wzajemnej wymiany świadczeń między zakładem pracy a pracownikiem, uznać za coś nieistniejącego.

— Dzięki temu, że sprawa stała się głośna powrót na drogę legalizmu nastąpił szybciej. Teraz już chyba nie zdarzą się przypadki powołania dyrektora bez konkursu. Zaistniała przeto sytuacja, gdy droga na fotel dyrektorski została otwarta dla wszystkich ambitnych i zdolnych ludzi, bo wiem każdy może przecież zgłosić swój udział w konkursie, poddać się obiektywnym, jasnym kryteriom i wygrać konkurs. Tego nigdy nie było, a sposób powoływania szefów był w rzeczywistości dość tajemniczy.

— Chciałbym tu jasno powiedzieć, że jestem za drogą konkursową jako, moim zdaniem, najlepszą. Uważam ją za jeden z filarów reformy gospodarczej, filarów nowego ładu w zarządzaniu gospodarką. Natomiast nie jestem pewny czy stworzone zostały już warunki do tego, aby rzeczywiście najbardziej wartościowi ludzie zajmowali stanowiska szefów. O ile mi wiadomo na konkursach dyrektorskich nie ma tłoku.

— Czyżby to nie były stanowiska atrakcyjne?

— Status prawny i materialny dyrektora wymaga zasadniczych zmian, aby konkursy w pełni spełniły swoją rolę wyłaniania tych najzdolniejszych, najbardziej ambitnych, przedsiębiorczych ludzi.

— Za mało się dyrektorom płaci?

— Z reguły nie znajdują się oni na czele listy płac w zakładach, którymi kierują i za które odpowiadają.

— A ich status prawny jakich zmian wymaga?

— Prawnicy zgłaszają pilną potrzebę zmiany kodeksu pracy, albowiem ustawa o przedsiębiorstwie państwowym w części tylko reguluje status dyrektora. Ogólnie idzie o wzmocnienie pozycji dyrektora, w tym sensie, że powinien on korzystać z większej stabilizacji. Jeśli powołuje się go na pięć lat, powinien mieć gwarancję, że będzie przez ten czas pełnił funkcję, oczywiście pod warunkiem, że należycie będzie swoje obowiązki wypełniał; jeśli zaś powołuje się go na czas nieokreślony powinien mieć gwarancję, że przy należytym spełnianiu obowiązków nie będzie mógł być odwołany bez uzasadnienia. Gdyby go zaś odwołano, winien otrzymać odpowiednio wysokie odszkodowanie. Obecnie dyrektorzy mogą być w każdej chwili odwołani, nie mają nawet takich uprawnień, jakie ma szeregowy pracownik w związku z niesłusznym zwolnieniem z pracy, a ich roszczenia o odszkodowanie są mocno ograniczone. Jest tu więc jeszcze wiele do zrobienia. Jeśli zaś dodamy, że, wbrew pozorom, praca dyrektora nie należy do łatwych że trzeba tam angażować się bez reszty, że jest to praca pełna napięć, poświęcenia — nie przypadkowo mówi się o zawałach serca jako chorobie dyrektorskiej — to można powiedzieć, że daleko nam do tego, aby praca ta przyciągała rzeczywiście najlepszych ludzi.

— Problem szefów przedsiębiorstw, ich doboru, ich statusu prawnego i materialnego stoi tedy ciągle na porządku dnia, jako sprawa do załatwienia.

Rozmawiał
MIECZYSŁAW SKĄPSKI

PIÓREM REPORTERA

Na krawędzi

Tylko proszę, bez nazwiska. Pan tu porozmawiasz i odjedziesz, a my zostaniemy. I jeszcze Bóg wie, co pan napisze. Więc po co mam być ten, co to o brudach mówi za dużo?

Najpierw o wiosce.

— Łubowiczki, to panie taka dziwna wieś. Ludzie w niej bogaci — chowają sporo inwentarza, w chałupach i kolorowe telewizory, auta też tu mają, garaże. A gdy oceniać naszą spółdzielnię — to bieda aż piszczy.

O ludziach.

— Też dziwni. Chcieliby dużo zarobić, ale najlepiej, żeby ręce i nogi miały spokój. Szukają więc zajęcia, często zmieniają pracę. I jakoś wychodzą na swoje. Żadnego, panie zapału, żeby coś tutaj we wsi zmienić, coś uporządkować. Jakaś obojętność. I zawiść, gdy się komuś lepiej powodzi.

O rolniczej spółdzielni produkcyjnej.

— Od dłuższego czasu balansuje na krawędzi. Kiedyś gospodarzyła całkiem, całkiem. A teraz może w każdej chwili zbankrutować. Ludzie idą do spółdzielni jakby za karę. I pracują też tak, byle swoje odbębnić. Jeden patrzy na drugiego i byle nie zrobić od niego ciut więcej. Ale do pieniędzy, to każdy pierwszy.

Z drogi od strony Kiszkowa trzeba skręcić do parku. Kiedyś zapewne był ładny. Teraz to ruina. Staw otoczony zielskiem i mocno zarośnięty. Niektóre drzewa wokół jakby nie mogły znieść tego widoku i legły, pławiąc się w mętnej wodzie. Gruz i śmieci po obu stronach ścieżki. A nieco z boku kopiec gnoju, przylegający do jakiegoś budynku inwentarskiego. I cuchnie — trudno przejść bez zatykania nosa. Rupiecie w pokrzywach po pas. Buszują w nich kaczki, gęsi i kury. Prywatne, bo ktoś ich pilnuje.

Podwórze. Można się domyślać, że to spółdzielcze, choć żadnej tabliczki nie ma. Przygnębiający widok. Budynki w większości ledwo już stoją. Sprzęt najbardziej się kojarzy ze złomowiskiem. Niektóre maszyny widać od dawna nie używane, jakby zastygłe z braku opieki. Szopki, szopeczki, same prowizorki. I ten wszechobecny bałagan. Wokół pozostałych zabudowań również.

Kobieta w średnim wieku krząta się przy chlewie obok kilkurodzinnego bloku. Nie wzbrania się przed rozmową, choć wyważa każde zdanie.

— Tak, jest ciężko. Spółdzielni i nam, członkom. Kiepsko się wiedzie. Dzisiaj już jedenasty, a jeszcze nie dostaliśmy pieniędzy. Zawsze były najpóźniej ósmego. Słyszałam, że nie ma z czego wypłacać. I w ogóle zarobki są mizerne. A czemu u nas taka bieda? Chyba dlatego, że ludzie pozorują robotę. Na niczym im nie zależy, a jeszcze ciągle mają jakieś pretensje. O wszystko i do wszystkich. Tylko nie do siebie. Wola nawet odejść i gdzie indziej pracy poszukać, a tu się nie wysilać.

Mężczyzna w kombinezonie jest nieco innego zdania.

— To właściwie wina zarządu. Prezes jest dobry człowiek, ale — jak się to mawia — za miękki. Ludzie go pozbadli i nie ma autorytetu. Więc zmienić? To najprostsze i nawet były już takie głosy. Ale nie wiem, czy by to coś dało. Zresztą w takie bagno nikt by chyba nie chciał wchodzić.

W największym budynku pośród parku — określonym przez wszystkich jako pałac, choć niewiele z nim ma wspólnego — przy jednych drzwiach zamiata siwa kobieta.

— Od dłuższego czasu nie ma tu zgody i jakiegoś wspólnego celu. Jakby cały czas ludzie byli na siebie obrażeni. A wiadomo jak się wówczas żyje i pracuje. Wytłumaczenie? Nie znajduję sensownego. I w końcu nie można się dziwić, że tak to wszystko w Łubowiczkach wygląda, że trudno uwierzyć, iż to jest cząstka tak gospodarnego Poznańskiego.

Na biurku prezesa spółdzielni leży najświeższy biuletyn informacyjny Wojewódzkiego Związku RSP. Różne statystyki i zestawienia wyników wszystkich stu szesnastu jednostek. Prawie wszędzie Łubowiczki na samym końcu. Rzeczywiście, wyniki kiepskie jak mało gdzie, mizerne zarobki, stagnacja. Liczne powody do zafrasowania. Choćby ten najnowszy — opóźniona wypłata.

— Po prostu pusto jest w kasie — tłumaczy prezes. — Sytuacja finansowa spółdzielni jest taka, że bieżące wydatki możemy pokrywać tylko z bieżących wpływów. A że ostatnio były one zerowe, więc i na wypłaty nie dało się na czas nic zapewnić. Sporo już nocy nie przespałem, głowiąc się, jak to wszystko zmienić. Ale niczego nie zwojuję bez wsparcia ze strony członków. Jak ono wygląda? Ostatni przykład. Oborowy miał zwolnienie lekarskie, więc ktoś go musiał zastąpić. Zwykle to się mu liczy, że prawie najwięcej zarabia. Myślałem zatem, że będzie wielu chętnych do zastępstwa bo wówczas otrzymuje się stawkę oborowego. Tymczasem nikt nie chciał tych pieniędzy bo nie chciał się napracować. Zwołałem wszystkich i mówię, że przecież krowy trzeba doić. Zupełna obojętność. Także na prośby. W końcu ubłagałem jednego traktorzystę. Ale to przecież nie do pomyślenia w normalnym kolektywie.

W Łubowiczkach nie ma kolektywu, a tym bardziej normalnego. Raz po raz dochodziły ostatnio z tej wioski niepokojące sygnały. O braku dyscypliny, o złodziejstwie. Dwie sprawy nawet do sądu trafiły. Gdy w biały dzień wywieziono ze spółdzielni dwie tony nawozu oraz gdy podczas pobytu większości spółdzielców na polu dwaj inni z chlewni zabrali prosiaka na motor i tylko przypadek sprawił, że zostali zauważeni. A ileż to razy nikogo za rękę nie schwytano choć nie było najmniejszej wątpliwości, że to czy tamto „wyparowało"? Ubytku kilograma paszy czy nawet pieciu pewnie by się nie zauważyło, ale brak kilkunastu czy kilkudziesięciu szybko wyjdzie na jaw.

We władzach gminy Kiszkowo od dawna nie bardzo wiadomo, co czynić ze spółdzielnią w Łubowiczkach. Ciągle liczy się, że coś się zacznie zmieniać na lepsze. Są zresztą tego symptomy. Przystąpiono do rekultywacji łąk od wielu lat zaniedbanych, jesienią zamierza się użyźnić torfem około 70 hektarów najsłabszej ziemi.

Najlepsze jednak nawet chęci i plany nie doprowadzą do dźwignięcia spółdzielni. Nie nastąpi to bez skończenia z nieporozumieniami, bez zakasania rękawów przez wszystkich. I bez tego na pewno nie zapełni się kasa spółdzielni. I może się obsunąć z tej krawędzi.

PIOTR BOROWICZ

KULTURA ✻ KULTURA ✻ KULTURA

Lubuskie Lato Filmowe

Świat kamerą malowany

Na ogół nie każdy widz, a jeśli już to niezbyt często zastanawia się nad takimi technicznymi elementami filmu jak format ekranu, rodzaj optyki zdjęciowej, czy sposób ujęcia przestrzeni światłem i kamerą. Dla przeciętnego odbiorcy film to nic innego jak określona fabuła, akcja, wydarzenie, reżyser, aktorzy. Kawalerowicz, Wajda, Munk czy Zanussi to w powszechnym odczuciu — symbole polskiego filmu. Niewiele jednak osób potrafi odnaleźć w szufladach pamięci takie nazwiska jak Jerzy Lipman, Krzysztof Winiewicz, Jerzy Wójcik, Zygmunt Samosiuk, czy Mieczysław Jahoda dzięki którym koncepcja reżysera mogła zostać zapisana w obrazie filmowym. Jak dotąd nie starano się specjalnie wypełnić tej luki.

Godną naśladowania i upowszechnienia była więc próba pokazania tego w dniach od 24 czerwca do 1 lipca br. w Łagowie Lubuskim. Po raz czternasty odbyło się tu Lubuskie Lato Filmowe — ogólnopolska impreza organizowana przez środowiska twórcze kinematografii, krytyków filmowych, działaczy kulturalnych Ziemi Lubuskiej. Łagów'84 poświęcony został operatorom filmowym i ich roli w rozwoju filmu fabularnego. W historii polskiego kina była to pierwsza próba uznania na tak szerokim forum wartości obrazu w filmie i przyznania jego twórcy statusu artysty. Obok festiwalu w Gdańsku przeglądu filmów krótkometrażowych w Krakowie czy amatorskich w Poznaniu poczesne miejsce w syntezie dorobku filmu polskiego zajmuje właśnie Łagów. LLF mogące się poszczycić trzynastoleciem istnienia przyciąga każdorazowo rzesze aktorów, reżyserów, krytyków filmowych, dziennikarzy i operatorów filmowych. W większości cała ta plejada legitymuje się pochodzeniem z warszawskiego środowiska twórczego. Przyciąga to do Łagowa turystów i wczasowiczów, a także tych wszystkich dla których film polski nie kończy się na odwiedzaniu kina.

Dodatkową atrakcją dla miłośników filmu są nieprzeciętne uroki Łagowa — małego miasteczka położonego między dwoma jeziorami, pośród lasów i rezerwatu bukowego. W czasie tegorocznego LLF po bulwarach łagowskich spacerowali Emil Karewicz, Anna Ciepiela, Małgorzata Potocka, Irena Karel, Ryszard Borowicz, Marek Hendrykowski, Janusz Zaorski i wielu innych aktorów lub znawców sztuki filmowej.

Centralnym miejscem, w którym dokonywano konfrontacji poglądów był zamek łagowski — jedyny w Polsce zabytek architektury obronnej joannitów. W kawiarni tej XIV wiecznej budowli trwały jakże często do późnych godzin nocnych — dyskusje i spotkania towarzyskie. Atrakcją przedostatniego dnia Lata... było tradycyjne już pieczenie barana okraszone najprzedniejszym humorem i w miarę przednim winem.

Podstawą dyskusji były projekcje filmowe w miejscowym kinie i amfiteatrze. Ich dobór nie był przypadkowy. Znalazły się tu dzieła sztuki operatorskiej zróżnicowane wiekowo i jakościowo. Zaprezentowano filmy z różnym rocznikiem: począwszy od „Domu na pustkowiu" J. Rybkowskiego z 1950 r. czy „Kanału" A. Wajdy z 1956 r., a skończywszy na zupełnie współczesnych: filmie Z. Rabzdy „Przyspieszenie" z 1984 r., czy rok młodszym „Forcie XIII" G. Królikiewicza. Taka rozpiętość czasowa pozwoliła ująć historycznie rozwój sztuki operatorskiej w Polsce, zaobserwować zjawisko kształtowania się polskiej szkoły operatorskiej.

Budzić zastrzeżenia może jedynie dobór filmów wg kryterium wieku operatorów. Z młodego pokolenia (lata pięćdziesiąte) zaprezentowało się tylko pięciu operatorów. Na uwagę zasługują tu nazwiska Jerzego Zielińskiego i Wita Dąbala mogących się poszczycić nie lada dorobkiem. Nie zwalnia to jednak od postawienia pytania o przyszłość sztuki operatorskiej w Polsce? Aż trzynaście osób legitymuje się metryką sprzed wojny. Nie sposób odmówić miejsca na tej liście Zygmuntowi Samosiukowi, Mieczysławowi Jahodzie i Janowi Laskowskiemu, których zasługi dla polskiej kinematografii nie mogą być w żaden sposób kwestionowane. Ale dlaczego nie odmłodzono polskiej reprezentacji operatorskiej o takich twórców jak Krzysztof Ptak (rocznik 1954), którego wyczyn w „Klejnocie wolnego sumienia" G. Królikiewicza również jest niepodważalny.

O tym że zaplecze kadra operatorska istotnie posiada można było się przekonać oglądając filmy członków Studia im. Karola Irzykowskiego. Ma ono samodzielność programową z tym jednak zastrzeżeniem, że zatwierdza się scenariusze nie mieszczące się w profilu funkcjonujących Zespołów Filmowych. Wydawać by się mogło, że młode talenty mają tu pole do popisu. A tymczasem jest to uprawianie sztuki dla sztuki. Zaledwie bowiem jeden film znajduje się w eksploatacji kinowej. Jest to „Kartka z podróży" W. Dzikiego. Film ten otrzymał na tegorocznym Lecie... Złote Grono za dojrzały debiut operatorski Wita Dąbala. Jest to również wyróżnienie dla Studia. Nie jedyne zresztą. Studio otrzymało Złote Grono za zestaw filmów zrealizowanych przez młodych twórców, oraz za wypracowanie nowych metod produkcji. Zrealizowało ono film Saniewskiego „Nadzór" będący studium psychiki kobiet w zderzeniu z brutalnością życia więziennego. Otrzymał on nagrodę „Don Kichota". Nie da się więc ukryć, że mamy młodych, uzdolnionych twórców filmowych zarówno wśród operatorów, jak i reżyserów. Odpowiedzi na pytanie o przyczyny braku dla nich zielonego światła należałoby oczekiwać od władz kinematografii.

Tyle o młodych. Ambicją jednak Lubuskiego Lata było uznanie operatora jako współtwórcy filmu — artysty. Po przeglądzie zaprezentowanych filmów jawi się nam operator jako malarz, którego pędzlem jest kamera. Przyznanie pośmiertnie nagrody Złotego Grona Zygmuntowi Samosiukowi zdaje się potwierdzać taką tezę. Niewątpliwa jest również współzależność operatora i reżysera, co żartobliwie spointował Janusz Majewski, reżyser „Lekcji martwego języka": jeśli zdjęcia są dobre to jest to zasługą operatora, a jeśli są złe to winni się reżyserzy.

W uznaniu roli operatora w rozwoju filmu polskiego organizatorzy LLF wydali dwie publikacje: „Polscy operatorzy filmów fabularnych", oraz „Sztuka operatorska w Polsce".

Sądzić należy, że w ślad za dorobkiem Łagowa 1984 pójdzie szeroka akcja popularyzatorska przygotowująca widza do wzbogaconego o umiejętność analizy obrazu — odbioru dzieła filmowego.

I na koniec jeszcze postulat. Czy nie należałoby poświęcić kolejnego spotkania łagowskiego wyłącznie młodym. Pod hasłem „Zielone światło dla młodych twórców filmu polskiego" prezentowaliby się młodzi reżyserzy, scenarzyści, operatorzy i aktorzy. Może pozwoliłoby to wprowadzić program korekt do mechanizmów działania kinematografii. Program dający młodym większą szansę przebicia.

MARIAN TROJAK

Ciążeńskie masonica

Na prawym brzegu Warty, dziewięć kilometrów na południowy zachód od Słupcy (Konińskie) leży wieś Ciążeń. Pierwsze wzmianki o jej istnieniu pochodzą z roku 1260, kiedy była należała do biskupów poznańskich. Na początku XVI wieku król Aleksander nadał Ciążeniowi prawa miejskie. Niestety, mieszkańców nie przybywało i miejscowość Ciążeń nadal miała charakter wsi. W roku 1818 władze carskie odebrały Ciążeń biskupom poznańskim.

Dawna rezydencja biskupów mieściła się w pałacu rokokowym wzniesionym w latach 1760-1768. Na początku XIX wieku gościł w nim car Aleksander I. Obecnie w budynku mieści się Dom Pracy Twórczej pracowników Uniwersytetu imienia Adama Mickiewicza oraz filia Biblioteki Uniwersyteckiej. Ma ona w swoich zbiorach około 120 000 tomów, z których 40 procent stanowią zbiory masońskie. Jest to obok jednej z bibliotek w Republice Federalnej Niemiec największa biblioteka z dziełami o tej tematyce. Podstawę zbiorów stanowią skonfiskowane przez hitlerowców po dojściu do władzy wszystkie dokumenty lóż masońskich na obszarze Trzeciej Rzeszy, które zmagazynowano w Sławie Śląskiej. Dotyczą one przede wszystkim lóż z Pomorza i Śląska.

W katalogu znajduje się wiele prac masonów i ich przeciwników, a prawdziwym białym krukiem jest „Konstytucja Andersona" która powstała na zamówienie 1 wielkiej loży masońskiej Londynu w roku 1723, a więc w sześć lat po oficjalnym powstaniu masonerii w Europie. Obecnie dzieło to znajduje się w konserwacji, bowiem ucierpiało w czasie II wojny światowej. Biblioteka w Ciążeniu ma prawie wszystkie masonika polskie poza pojedyńczymi znajdującymi się w bibliotekach w Gdańsku i Warszawie. Korzystają z nich naukowcy polscy i z Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Osoby przyjeżdżające do Ciążenia znajdą interesujące rzeczy nie tylko w dawnej siedzibie biskupa. Założony w XVIII wieku park krajobrazowy o powierzchni blisko 10 hektarów ma wśród starych drzew między innymi lipę drobnolistną o obwodzie 520 centymetrów i wysokości około 28 metrów oraz wierzbę kruchą o obwodzie 330 centymetrów. Drzewa te oczywiście znajdują się pod ochroną. W parku znajduje się również kopiec zwany kamienną lub tatarską górą. Legenda głosi, że został usypany przez jeńców tatarskich.

W kościele przebudowanym w połowie XVIII w. ze stylu gotyckiego na barokowy na uwagę zasługują: tron biskupi z początku XVII stulecia oraz obraz adoracji Matki Boskiej Szkaplerznej z pierwszej połowy tego samego wieku. (les)

KULTURA ✻ KULTURA ✻ KULTURA ✻ KULTURA ✻ KULTURA ✻ KULTURA

PLASTYKA

4F+R: wczorajsza awangarda

W poznańskim „Empiku" przy Ratajczaka retrospektywna wystawa głośnej przed laty Grupy 4F+R. Dlaczego tutaj właśnie, a nie w dysponującej nieporównanie lepszymi warunkami ekspozycyjnymi, Galerii BWA?

Każdy, kto choć trochę interesuje się dziejami plastyki poznańskiej w czterdziestoleciu, musiał zetknąć się z nazwą tej grupy. Zdobyła sobie ona opinię pierwszego proawangardowego ugrupowania artystycznego w powojennym Poznaniu, podzieliła przed laty środowisko, wywołała ferment i protesty. Założyli ją w 1947 roku trzej malarze: Ildefons Houwalt, Alfred Lenica i Feliks Maria Nowowiejski, pragnąc przeszczepić na grunt Poznania sztukę bardziej nowoczesną, znaną już wówczas Europie, a w Polsce głównie w Krakowie.

Grupa 4F+R (Farba, Forma, Faktura, Fantastyka + Realizm) miała w tamtych heroicznych czasach dwie wystawy z 1947 i 1949 roku (z udziałem obok założycieli Tadeusza Kalinowskiego, Fortunaty Obrąbalskiej, Bolesława Schmidta i Zygfryda Wieczorka); potem była siedmioletnia przymusowa przerwa. Reaktywowała się dopiero w 1956 roku, aby przetrwać wspólnie jeszcze tylko rok.

Bożena Kowalska w swojej książce „Polska awangarda malarska" traktuje ją z całą powagą, przypominając podstawowe części składowe jej manifestu, akcentującego potrzebę nawiązania do „najnowszych zdobyczy plastyki światowej" i budowanie „programu plastyki społecznej". Grupa miała charakter zdecydowanie antyimpresjonistyczny, co wówczas w latach hegemonii tego kierunku, było z całą pewnością przejawem dużego nonkonformizmu, jeśli nie wręcz artystycznej odwagi.

Czytając obecnie w katalogu wystawy retrospektywnej wypowiedzi współtwórców i założycieli grupy, trudno nie dostrzec jak bardzo różnie oceniają oni dziś jej dorobek. Zdaniem Ildefonsa Houwalta „widzieć w niej można było mnóstwo dobrych chęci i jeszcze więcej dyletantyzmu rodem z amatorszczyzny". Tadeusz Kalinowski przypomina atmosferę, jaka panowała wówczas wokół Grupy i jej wystaw. Ktoś zamalował mu białą farbą fragment obrazu, ktoś inny pociął żyletką akwarele Alfreda Lenicy.

Oglądając obecnie eksponowane na tamtych wystawach prace, trudno właściwie zrozumieć dlaczego tyle aż wywoływały one odruchów niechęci i protestu. Z perspektywy lat ani nie wydają się one aż tak obrazoburcze, ani tym bardziej tak bardzo awangardowe. Trudno też na podstawie nich mówić o jakimś wspólnym dla wszystkich członków grupy programie. Mieszały się tutaj tendencje ekspresjonistyczne i surrealizujące z łatwo wyczuwalnym wpływem malarstwa Pabla Picassa. Ma więc zapewne racje Feliks Maria Nowowiejski pisząc, że „tym co w 1947 roku złączyło trzech śmiałków był program początkowo raczej negatywny: antyimpresjonizm".

Trudno dziś jednak w pełni oddać sprawiedliwość Grupie, nie mogąc spojrzeć na nią przez pryzmat jej czasów, a przede wszystkim sztuki, która ją wówczas otaczała. Zdecydowana większość prac członków Grupy istotnie nie najlepiej przetrwała próbę czasu i wydaje się obecnie już martwa. Ma więc dla nas teraz Grupa 4F+R przede wszystkim historyczne znaczenie. Jest świadectwem ogromnych przemian, które się dokonały w plastyce w środowisku poznańskim. Wczorajsza awangarda, na tle obecnej wydaje się nieco anachroniczna i nienowoczesna, a zwłaszcza już wtedy, gdy brak jej jakiegoś własnego programu. Nie straciły natomiast znaczenia niektóre części składowe jej ówczesnych manifestów. „4F+R" — pisał w 1949 roku Feliks Maria Nowowiejski — uważają za możliwe stworzenie plastyki realistycznej na podstawie zdobyczy nowoczesnego malarstwa, a więc nie równoznacznej z naturalizmem. Chodzi bowiem o realizm w znaczeniu związku sztuki z życiem społeczeństwa". I w tym sensie jest to program nadal otwarty. Zmienia się sztuka, niezmienne pozostają jej postulaty...

OLGIERD BŁAŻEWICZ

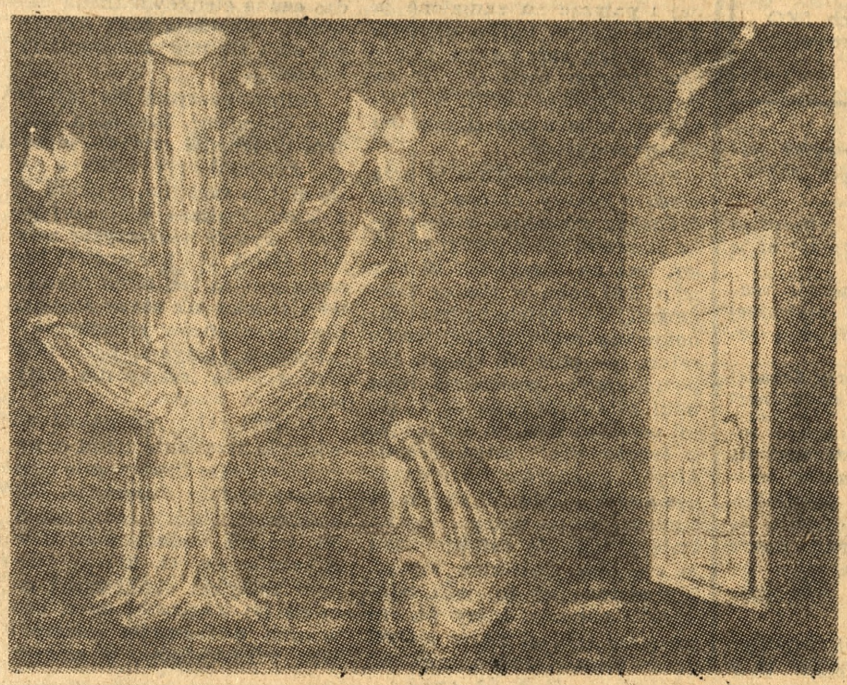

Alfred Lenica — kompozycja malarska.

Fot. — Archiwum

Powieść o Powstaniu Wielkopolskim

Istnieje pogląd — głosi go znakomity pisarz Teodor Parnicki — że nie należą jeszcze do historii wydarzenia, o których mogą mówić bezpośrednio jego uczestnicy czy świadkowie. Historią jest dopiero to, co utrwaliło się w źródłach pisanych, dokumentach itd. i tylko tam istnieje, nie ożywione już świadectwem ludzkiej pamięci. Rozumiem ten pogląd, zwłaszcza wtedy gdy myślę o takim wydarzeniu, jakim było Powstanie Wielkopolskie.

Niebawem minie 66 lat od jego wybuchu. Obraz powstania w świadomości społecznej nadal kształtują nie studia historyków, coraz bardziej dogłębne i udokumentowane, ale żywa obecność jego uczestników. Nie wiedza lecz symbole — groby, pomniki, a także sztandary i mundury pojawiające się przy okazji podniosłych uroczystości. Ta symboliczna strona ma oczywiście swoje znaczenie, ważką, wychowawczą treść.

Czy o wielkim wydarzeniu historiotwórczym, jakim było Powstanie Wielkopolskie, można napisać już dziś przekonującą artystycznie powieść? A więc powieść o wielkim wydarzeniu historycznym współczesności? Sądząc po dotychczasowych rezultatach myślę, że jest to trudne zadanie. Nie jest to nawet kwestia talentu pisarza. Po prostu potrzeba dystansu czasowego. Nie bez racji są też ci, którzy zauważają, że klęski narodowe skuteczniej inspirowały sztukę niż zwycięstwa. I to nie tylko dlatego, że skala odczuwania radości przez człowieka jest o wiele uboższa niż świadomość klęski, żalu, rozpaczy. Tragedia łatwiej wyzwala ekspresję twórczą, nasuwa pytania o przyczyny i konsekwencje. Zwycięstwo szybko się „zmarmurza", staje się faktem jednoznacznym.

Jestem przekonany, że zdawał sobie sprawę z tych trudności Gerard Górnicki, kiedy przystępował do pisania powieści pt. „Bitwa szalała do wieczora". Jest ona owocem fascynacji autora tematem (wcześniej opublikował sztukę teatralną, której postacie są tożsame z występującymi w powieści), „studiów historycznych oraz wywiadów rodzimych i środowiskowych". Rzecz składa się z siedemnastu obrazów, (o czym informuje już podtytuł powieści). Akcja rozgrywa się głównie na północnym froncie walk powstańczych. Bohaterami są znani dowódcy i żołnierze powstania: Mieczysław Paluch, Paweł Cyms, Wojciech Jacobson, Wacław Noskowiak i inni. Powieść tworzą luźno powiązane epizody. W sugestywny sposób przedstawia się ciężkie walki o Szubin, Żnin, Rynarzewo, Inowrocław, Zdziechowę. Przekonująco konfrontuje autor wolę walki żołnierzy i oficerów liniowych z politycznymi kalkulacjami polityków z Komisariatu Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu. Jest i wątek życia codziennego ludności polskiej i niemieckiej z terenów objętych walkami. Jakby w tle rozgrywa autor historię miłości Wacława Noskowiaka do Anny Perlickiej, miłości której tragiczny koniec wyznaczyła obrona Kłecka we wrześniu 1939 roku.

Zamierzeniem Gerarda Górnickiego, jak mniemam, było ukazanie „prawdziwego" obrazu Powstania Wielkopolskiego, w miarę pełnego — w którym byłoby widać zarówno jego kluczowe momenty, jego podniosłe strony jak i te mniej dotąd eksponowane — improwizację, hajdamackość niektórych dowódców, kunktatorstwo polityków, a także los zwykłych ludzi wplątanych w wir historycznych wydarzeń. Udało mu się to, sądzę, tylko częściowo. Zbyt wyraźnie bowiem zaznaczył autor swoje sympatie i antypatie, co w konsekwencji spowodowało papierowość niektórych postaci. Stąd też sztuczność niektórych dialogów, ich przesadny niekiedy, mało kolokwialny tok. Postacie osądzone przez historyków nie zostały ożywione w powieści, a przecież to również byli ludzie z krwi i kości, potrafili prezentować swoje racje. Książka Górnickiego potwierdza więc przekonanie, że historia wymaga dystansu, aby mógł powstać pełny, artystycznie przekonujący jej obraz.

Ale mimo tych zastrzeżeń książka zasługuje na uwagę — jako próba ambitnego zmierzenia się z tematem i jako hołd złożony bohaterom zwycięskiego powstania.

WOJCIECH JAMROZIAK

Gerard Górnicki: Bitwa szalała do wieczora. Poznań 1984. Wydawnictwo Poznańskie. Obwolutę projektował Lech Frąckowiak, ss. 309.

SPOTKANIA Z KSIĄŻKĄ

Dzieje teatru lalek

Było to przedsięwzięcie ogromne i wreszcie po latach dobiegło kresu: polski badacz, Henryk Jurkowski, postanowił opracować dzieje teatru lalek od antyku do współczesności i to — w wymiarze europejskim. Pierwszy tom ukazał się nakładem Państwowego Instytutu Wydawniczego w 1970 roku i obejmował okres od antyku do romantyzmu. Śledząc genezę teatru lalek sięgnął Jurkowski do antycznych mimów, do sceny misteryjnej i renesansowej, do komedii dell'arte, opery i widowisk romantycznych. Książka fascynująco napisana potrafiła nie tylko pokazać sztukę lalkarską w przynależnym jej blasku, lecz również odsłoniła wiele nieprzewidzianych powiązań pomiędzy różnymi krajami europejskimi — upraw iającymi różne jej formy i posługującymi się rozmaitymi postaciami lalkowymi. Okazuje się bowiem, że te same (lub podobne) lalki wędrowały swobodnie i dosyć szybko od Hiszpanii do Rosji i od Anglii do Turcji, zaś postacie dramaturgii światowej, np. Faust i Don Juan, szeroko rozgościły się także w repertuarze scen lalkowych.

Tom drugi „Dziejów" wydany w 1976 roku nosi podtytuł: „Od romantyzmu do wielkiej reformy teatru" i prezentuje w o wiele większym stopniu niż to miało miejsce w tomie pierwszym — myśl teoretyczną i estetykę lalkarstwa, która właśnie teraz dochodzi do głosu i to zarówno w Niemczech (Tieck, Schelling, Schlegel) jak i we Francji. Przede wszystkim rozwija się w tym okresie niebywale technika lalkarska (Włochy, Anglia), a ponadto teatr ten adresowany zostaje coraz bardziej do dzieci i młodzieży, nabierając z konieczności walorów dydaktycznych i wychowawczych. Nie przeszkadza to na szczęście reformatorom w zainteresowaniu lalką, zwłaszcza nad — marionetą, jak również w nadaniu widowiskom lalkowym charakteru eksperymentalnego, co w efekcie pozwala na powstanie prawdziwie artystycznej sceny lalkowej włączonej na równych prawach z innymi scenami w ruchu Wielkiej Reformy.

Po tych dwóch tomach otrzymaliśmy obecnie część trzecią, obejmującą okres ostatni: od wielkiej reformy do współczesności, a więc lata od 1918 do chwili obecnej (ściśle rzecz biorąc — do lat siedemdziesiątych). Pomimo wielkiej rozpiętości w czasie i ten tom wyszedł w identycznej szacie graficznej i w identycznym formacie, co dwa tomy poprzednie, za co należą się bezwzględnie słowa uznania dla PIW-u. Cena tylko uległa zasadniczej podwyżce (pierwszy tom 95 zł, tom trzeci 450) i brak już, niestety, kolorowych reprodukcji. Ale mówi się trudno i czyta się dalej, bo i ten tom zasługuje ze wszech miar na uwagę. Tłoczno tutaj od faktów, od opisów poszczególnych narodowych scen lalkarskich w Europie — porozbijanych na podstawowe okresy historyczne: po pierwszej wojnie światowej, między wojnami, podczas drugiej wojny światowej i — po wojnie. Szkoda, że owo posiekanie dziejów utrudnia lekturę, gdyż pragnąc śledzić na przykład dzieje teatru czeskiego, francuskiego czy niemieckiego trzeba wyłuskiwać kolejne partie materiału z jednolitej relacji formowanej na innej zasadzie.

Jeśli chodzi o teatr polski, zajmujący w tym tomie, jak łatwo się domyślić godne miejsce, dosyć pobieżnie przedstawione zostały dzieje teatru lalek w okresie międzywojennym, w czasie wojny, za to działalność powojenna przyniosła cały szereg skrótowych i bardzo cennych monografii, poczynając od krakowskiej „Groteski" Zofii i Władysława Jaremów, poprzez łódzki „Arlekin" Marii i Henryka Ryllów, warszawską „Lalkę" Janiny Kilian Stanisławskiej, gdańską „Miniaturę" Ali Bunscha, Teatr Dormana, poznański „Marcinek" Leokadii Serafinowicz i Wojciecha Wieczorkiewicza... do teatrów Lublina, Szczecina, Wrocławia, Opola, Słupska i Rzeszowa.

Jurkowski traktuje wszak że dzieje wymienionych tutaj scen bardzo wybiórczo i jeśli chodzi o „Marcinek", co nas najbardziej interesuje, skupia uwagę wyłącznie na działalności Leokadii Serafinowicz i Wojciecha Wieczorkiewicza, wymieniając tylko ich poprzedników — Halinę Lubicz, Joannę Piekarską oraz Irenę Pikiel. A przecież sam autor zaznacza, że już w okresie przedwojennym, Poznań był ważnym ośrodkiem lalkarskim zwłaszcza od czasu, gdy w latach trzydziestych przeniósł się tutaj Polanyj Poloński i otworzył teatr marionetek. Obok niego warto byłoby wymienić takie nazwiska jak Julian Sójka, Tadeusz Czapliński, Stanisław Krauze, a przede wszystkim — Jan Izydor Sztaudynger, założyciel Wielkopolskiej Rodziny Marionetkarzy i teatrzyku pod nazwą „Błękitny Pajac", nie mówiąc już o jego pracach teoretycznych.

Czy naprawdę nie należałoby przy okazji jakiegoś kolejnego „lecia", lub bez względu na nadchodzące rocznice, zamówić wreszcie i wydać jakąś obszerniejszą pracę na temat teatru lalkowego w przedwojennym Poznaniu? Ręczę, że byłoby o czym pisać. Byłoby też do czego sięgać uprawiając ten rodzaj sztuki na poznańskim bruku. A rozszerzanie tradycji jeszcze nikomu, jak wiadomo, nie zaszkodziło. Wówczas też nie nachodziłyby czytelnika „Dziejów teatru lalek" niepotrzebne stresy, że wciąż za mało się o nas pisze i za mało się nas dostrzega. Za mało to znaczy, znacznie poniżej zasług.

JÓZEF RATAJCZAK

FILM

Węgierskie rozrachunki

„Przedwczoraj" jest filmem o pierwszych latach powojennych na Węgrzech. Poprzez losy grupy kilku przyjaciół film daje portret pokolenia, które z entuzjazmem podjęło dzieło przebudowy świata na lepszy. Wkrótce jednak nadeszły lata kultu jednostki, stalinizmu, błędów i wypaczeń, procesów politycznych. Ale na fali uczciwego, choć niekiedy naiwnego entuzjazmu młodzi obalali stare struktury, uczestniczyli w mocno podejrzanych manipulacjach, jak w wyborach, podczas których jeździli od jednego lokalu wyborczego do drugiego nie tylko „robiąc frekwencję", ale dopuszczając się fałszerstwa poprzez wielokrotne głosowanie. Im wtedy wydawało się, że tego wymaga rewolucja, że tak trzeba.

Jest to film gorzki i mocny w wyrazie. Jest dobitnym reprezentantem licznej już grupy filmów rozrachunkowych z tymi latami, które zaczęto na Węgrzech kręcić tuż po tragicznym roku 1956. Badano w tych filmach przyczyny społecznego niezadowolenia, pokazywano przykłady łamania praworządności. Tak było też w latach sześćdziesiątych. Ale najwięcej filmów i najlepszych z tego nurtu pojawiło się w latach siedemdziesiątych i początku osiemdziesiątych. „Gospodarz stadniny" Andrasa Kovacsa, „Vera Angi" i „Stracone życie" Pala Gabora, „Mecz" Ferenca Kosy to najwybitniejsze pozycje rozrachunkowe tych lat.

Krytyka węgierska podkreśla, że żaden z tych filmów nie osiągnął rangi syntezy, każdy natomiast jest kolejnym kamyczkiem mozaiki tworzącej pełny obraz tamtych lat wielkich zrywów i wielkich szans, a jednocześnie początków wielkich deformacji i wypaczeń. Kolejnym fragmentem tej mozaiki jest też „Przedwczoraj", film dający też tylko cząstkową odpowiedź na pytania dzisiejszych młodych ludzi, którzy chcą wiedzieć co się właściwie wtedy stało. A stało się tak dużo! Rozczarowania doznało, i to jakże bolesnego, pokolenie jak żadne inne oddane rewolucyjnej idei przeobrażania świata. Film pokazuje jak się to działo. To bardzo ważna lekcja historii najnowszej. Pozazdrościć Węgrom, że tak szczerze i uczciwie obdarzają swoich kinomanów obrazami skłaniającymi do głębokich przemyśleń.

MIECZYSŁAW SKĄPSKI

„Przedwczoraj". Film produkcji węgierskiej. Scenariusz: Peter Bacso, Ferenc Karinthy. Reżyseria: Peter Bacso. Zdjęcia: Tamas Andor.

KONKURS „GŁOSU"

A było to w roku...

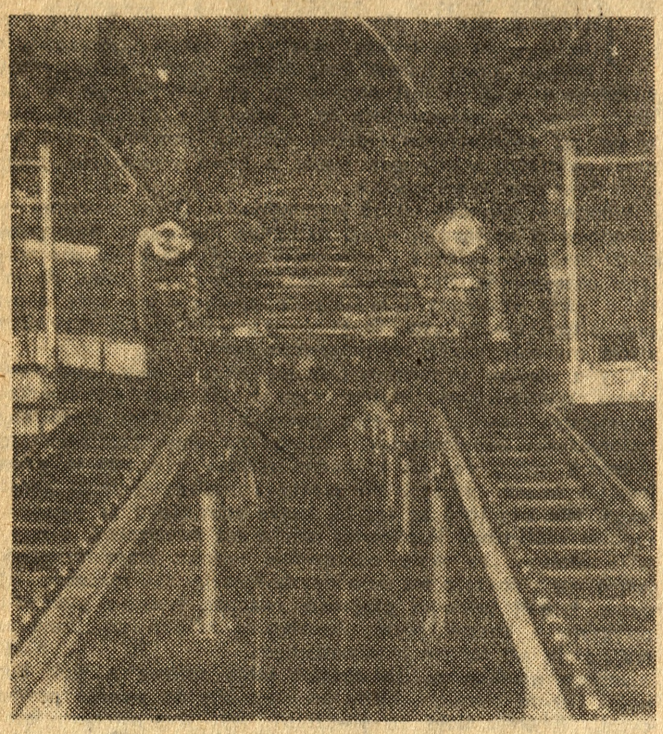

ZADANIE NR 9

6 listopada w Fabryce Samochodów Osobowych — zbudowanej w oparciu o projekty i licencję radziecką — na Żeraniu w Warszawie zjechał z taśmy pierwszy samochód „Warszawa" M-20. W którym to było roku?

Na odpowiedzi, przesłane wyłącznie na kartach pocztowych z dopiskiem „A było to w roku..." — zadanie nr 9, czekamy do piątku, 3 sierpnia włącznie. Wśród osób, które nadeślą prawidłową odpowiedź rozlosujemy dwa bony PKO, każdy wartości 500 złotych. Nasz adres: **„Głos Wielkopolski", skrytka pocztowa 1074, 60-959 Poznań.**

ROZWIĄZANIE ZADANIA NR 7

Było to w roku 1948. W wyniku losowania, nagrody w postaci bonów premiowych PKO wartości 500 złotych otrzymują: **Bolesław Brodowiak** — Kościan; **Katarzyna Kamprowaska** — Poznań. Nagrody doręczone zostaną przez pocztę.

POGLĄDY I OBSERWACJE

„Zawsze warto okazać innym życzliwość i zrozumienie, mając przy tym pełną świadomość, że nie wszyscy mogą być do tej życzliwości i zrozumienia dopuszczeni."

Zuzanna Celmer
„Zwierciadło" nr 29

„Więcej do powiedzenia mają zazwyczaj ci, którzy mają mniej do zrobienia."

Wojtek Bartoszewski
„Przekrój" nr 2041

„Ja uważam że teraz chcemy się domówić, żeby tylko cierpliwości nam starczyło."

Paweł Dąbek
„Perspektywy" nr 29

„Nie wszyscy aktorzy rozumieją, że dyplomu nie przydziela się dożywotnio. Teatr nie jest miejscem dla miernoty."

Jan Machulski
„Przegląd Tygodniowy" nr 30

„...są ludzie, którzy dojrzewają do światopoglądu w sposób tak naturalny, jak dojrzewają rzodkiewki. I co roku zakwitają nowymi poglądami, jak co roku zakwitają stokrotki."

Hamilton
„Tu i Teraz" nr 29

„Nie można wyłącznie realizować programu pierwszej potrzeby i to za wszelką cenę."

Jerzy Schmidt
„Nurt" nr 7

„Dorośli niestety łatwo zapominają, czego potrzebowali, gdy byli mali i bardzo młodzi, a jeżeli nawet pamiętają, to tkwią w przekonaniu, że to co było dla nich dobre trzydzieści lat temu, musi być dobre i wystarczy ich dzieciom."

Maciej Olejniczak
„Wprost" nr 30

Termometry wprost szaleją

Korespondencja ze Związku Radzieckiego

Kiedy zimą przebywałem w jakuckim osiedlu Ojmiakon, w rozmowie z jego mieszkańcami próbowałem wytłumaczyć czym są turkmeńskie upały. Ludzie, dla których zima nie stanowi osobliwości, gdy temperatura spada znacznie poniżej minus 50 stopni (podczas mojego pobytu rekord wynosił minus 53 stopnie) — nie mogli sobie wyobrazić, jak można żyć, kiedy grunt rozgrzewa się do plus 80 stopni.

Rzeczywiście, przebywając w rejonie, gdzie znajduje się biegun zimna półkuli północnej i patrząc na zamglone jakuckie słońce, ledwo oświetlające drogę zaprzęgowi reniferów, trudno uwierzyć, iż na drugim krańcu ZSRR, w Turkmenii, zalewa ono ziemię bezlitosnym ogniem.

Pustynia Kara-Kum w przekładzie znaczy czarne piaski. Jednakże czarnymi zostały one nazwane nie z uwagi na kolor, lecz na charakter. W sierpniu 1981 roku w stolicy Turkmenii — Aszchabadzie zanotowano maksymalną temperaturę — plus 47 stopni. Na południowym wschodzie republiki zarejestrowano — 51 stopni powyżej zera, co nie ustępuje światowym „osiągnięciom" Afryki. Pomiarów tych dokonywano w cieniu. W słońcu natomiast termometry wprost szaleją, topi się asfalt, ukazuje się dno głębokich studni. Nie zdziwią się tu, jeśli człowiek z północy, który po raz pierwszy znalazł się w centralnych Kara-Kumach, zawoła: „Boże, czy to jest ziemia"?

Tak, ziemia. I ojczyzna dla trzech milionów ludzi.

Turkmenia pod względem obszaru jest niewiele mniejsza od Francji. Pustynia zajmuje 3/4 jej terytorium. Podstawą gospodarki jest eksploatacja ropy naftowej, gazu ziemnego, surowców chemicznych, a także techniczne uprawy rolne. Na południu republiki pustynię

Pustynia Kara-Kum.

Fot. — Archiwum

przedziela 1 100-kilometrowa sztuczna odnoga Amu-Darii — Kanał Karakumski. Dzieci i wnuki byłych koczowników-hodowców bydła, owiec, wielbłądów uprawiają obecnie bardzo cenną cienkowłóknistą bawełnę, zakładają sady owocowe, stali się marynarzami i rybakami.

Jednak pustynię nie jest łatwo opanować. Szerokim frontem podchodzi ona do samego Aszchabadu i wdziera się do miasta suchymi, sypkimi językami. Podczas wietrznej pogody wydmy piaszczyste zasypują asfalt. Dla miejscowej ludności jest to tak samo normalne zjawisko jak zaspy śnieżne dla mieszkańców północy.

Surowa pustynia, bezlitosne słońce —to jeszcze nie wszystko.

W 1948 roku Aszchabad nawiedziło trzęsienie ziemi o wyjątkowej sile. Praktycznie całe miasto zostało zniszczone. Kilkadziesiąt tysięcy ludzi poniosło śmierć. Podczas pobytu w Aszchabadzie, ci, którzy różnym zbiegiem okoliczności ocaleli tej tragicznej nocy, opowiadali o dramacie miasta i jego mieszkańców, o szarym mroku nieruchomego przesłoniętego pyłem nieba.

Istnieje hipoteza, że słońce ma bezpośredni wpływ na katastrofalne w skutkach ruchy skorupy ziemskiej. Archeolodzy po dziś dzień znajdują w pustyni stare, zasypane piaskiem osiedla. Czy niektóre z nich nie zostały porzucone właśnie po trzęsieniach ziemi? Jednakże Aszchabad, otrzymawszy pomoc z całego kraju, wkrótce ponownie podniósł się nad płaską równiną — wielopiętrowy, po wschodniemu barwny i hałaśliwy, odgrodzony od niespokojnych młodych gór Azji pasmami odpornych na sejsmiczne wstrząsy domów.

Aszchabad nie jest stary. Liczy nieco ponad sto lat i na ulicach można spotkać rówieśników miasta. Tutaj nie odległa przeszłość, lecz zielone masywy parków, tonące w drzewach ulice i aleje, liczne fontanny, nowoczesne domy mieszkalne i gmachy publiczne, powstałe w rozżarzonej pustyni nad niespokojnym wnętrzem ziemi — stanowią symbole wiary w twórcze siły człowieka.

Aszchabad, w którym mieszka obecnie 350 tysięcy ludzi, ma naturalnego sojusznika w walce ze słońcem — samo słońce. W odległości kilku kilometrów od granic miasta na najbliższą nam gwiazdę skierowane są parabole dokładnie wypolerowanych zwierciadeł. Obok można zobaczyć płaskie podgrzewacze wody, które wchłaniają promienie słońca — kwadratowy metr ich powierzchni każdego roku daje tyle samo energii co 200 kilogramów doskonałego węgla.

Każde zadrzewienie wymaga ogromnych sił i środków. Bez pomocy człowieka, bez dostarczenia wody — drzewa i krzewy szybko schną. Zapewne tylko w pustyni tak silny i bliski jest związek człowieka i rośliny. Na przykładzie Aszchabadu można nawet mówić o swego rodzaju symbiozie. Drzewa ochładzają i oczyszczają powietrze, wzbogacając je w tlen, zaś człowiek gwarantuje im wodę i troskliwą opiekę. *(PAP)*

WŁADYSŁAW KNYCPEL

ZAGINIONEJ KOMNATY ciąg dalszy (1)

Ukryte bunkry

Tak się składa, że corocznie w miesiącach letnich wracają na łamy tematy związane z różnymi zagadkami historycznymi czy przyrodniczymi. Wśród nich poczesne miejsce zajmuje sprawa Bursztynowej Komnaty, jednego z najpiękniejszych i najcenniejszych dzieł sztuki, jakie kiedykolwiek wyszły spod ręki człowieka.

Na ten temat pisaliśmy obszernie w sierpniu ubiegłego roku w jedenastoodcinkowej publikacji pod wspólnym tytułem „Zaginiona komnata". Na podstawie materiałów źródłowych przedstawiłem burzliwe dzieje tego skarbu, historię jego zaginięcia i niektóre kierunki poszukiwań w latach powojennych. Pisząc o tej sprawie nie kierowaliśmy się tanią sensacją; chodziło nam o w miarę rzetelne przedstawienie tego, co na ten temat zanotowali historycy i ludzie zajmujący się poszukiwaniami Bursztynowej Komnaty.

Przypomnijmy zatem podstawowe fakty. Komnatę wykonano na początku osiemnastego stulecia z inicjatywy króla Prus — Fryderyka I. Po kilku latach żmudnych prac powstały bursztynowe wykładziny ścian gabinetu, olśniewające płaskorzeźbami, misternymi inkrustacjami i kunsztownymi ornamentami, przedstawiającymi inicjały królewskie, herby, girlandy oraz miniaturowe scenki rodzajowe. Po prostu ósmy cud świata.

Następca Fryderyka I — Fryderyk Wilhelm podarował bursztynowy gabinet carowi Rosji — Piotrowi I. Wkrótce więc skrzynie z komnatą znalazły się w Piotrogrodzie, gdzie po wielu różnych perypetiach przewieziono je do pobliskiego Carskiego Sioła (obecnie miasto to nosi nazwę Puszkin). Przez następnych 187 lat Bursztynowa Komnata zdobiła jedną z narożnych sal Pałacu Jekatierinskiego.

Podczas drugiej wojny światowej miasto Puszkin zajęły wojska hitlerowskie oblegające Leningrad. Bursztynowego skarbu nie zdążono wywieźć w głąb ZSRR. Latem 1942 roku na polecenie gauleitera NSDAP (okręgowego szefa partii hitlerowskiej) i nadprezydenta Prus Wschodnich — Ericha Kocha komnatę przewieziono do Królewca, gdzie oddano ją pod opiekę doktorowi Alfredowi Rohdemu, dyrektorowi miejscowego muzeum i znanemu w świecie znawcy bursztynu. Rychło też zaczęła ona zdobić jedną z sal zamku królewieckiego.

W ostatnich miesiącach wojny w tajemniczych i nigdy do końca nie wyjaśnionych okolicznościach Bursztynowa Komnata zaginęła. Nie odnaleziono jej do dziś.

Ludzi próbujących wyjaśnić tajemnicę bursztynowego skarbu interesuje przede wszystkim, kiedy dokładnie komnata zniknęła z zamku królewieckiego? Znalezienie odpowiedzi na to pytanie znacznie posunęłoby sprawę naprzód a być może nawet wyjaśniłoby ją do końca. Wiadomo na pewno, że komnata zdobiła jeszcze salę zamkową w środę 30 sierpnia 1944 roku, a więc w dniu kiedy nad ówczesną stolicę Prus Wschodnich nadlatywały pierwsze eskadry bombowców alianckich. Chwilę później rozpoczęło się straszliwe bombardowanie miasta.

I wiadomo na pewno, że we wtorek, 10 kwietnia 1945 roku, a więc w dniu zajęcia Królewca przez Armię Radziecką, bursztynowego skarbu (lub dających się zidentyfikować jego szczątków) nie było w ruinach zamku.

To są niepodważalne fakty. Natomiast od końca sierpnia 1944 do połowy kwietnia 1945 roku w dziejach skarbu z Pałacu Jekatierinskiego istnieje luka. Specjalna komisja radziecka, poszukująca Bursztynowej Komnaty w latach powojennych, przyjęła hipotezę (potwierdzały ją pewne odnalezione dokumenty niemieckie), że ów skarb ocalał z dwóch wielkich nalotów alianckich, które dotknęły Królewiec na przełomie sierpnia i września 1944 roku. Komnatę miano zdemontować i zapakować do skrzyń, które... No właśnie, co się z nimi stało? Ukryto je w Królewcu lub w najbliższych okolicach? Wywieziono je z miasta w nieznanym kierunku?

Nie można też wykluczyć hipotezy, że Bursztynowa Komnata uległa zniszczeniu albo podczas wspomnianych nalotów alianckich latem 1944 roku, albo podczas walk o „Festung Koenigsberg" wczesną wiosną 1945 roku. **Znaleźli się nawet świadkowie, którzy widzieli płonące skrzynie. Wylewała się z nich ponoć brunatna masa roztopionego bursztynu.** Jest to jednak tylko hipoteza, która nigdy nie została ostatecznie potwierdzona. Tak więc z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, że skarb z Pałacu Jekatierinskiego ocalał i został gdzieś ukryty. Ale gdzie?

Współczesny Kaliningrad w niczym nie przypomina dawnego Królewca. Na gruzach byłej stolicy Prus Wschodnich wyrosło nowe, nowoczesne miasto. Zabrzmi to może jak paradoks, ale fakt ten wcale nie sprzyjał specjalnej komisji radzieckiej, od końca lat czterdziestych poszukującej komnaty.

A szukano przede wszystkim tutaj ponieważ w Królewcu widziano Bursztynową Komnatę po raz ostatni. Zapraszano więc do Kaliningradu świadków, którzy coś istotnego wiedzieli lub wiedzieć mogli. Przyjeżdżali obywatele radzieccy, których wojna zagnała do Prus Wschodnich, przyjeżdżali Polacy i mieszkańcy NRD, nierzadko ludzie urodzeni i wychowani w Królewcu, znający tu ongiś każdy kąt i zaułek. A jednak po latach gubili się w zupełnie już teraz obcym mieście, a znane im z młodości ulice, place, parki i skwery wydawały się jakby inne. Bezradnie więc rozkładali ręce, zdając się mówić „to już inne miasto".

Działająca w Kaliningradzie komisja sprawdzała wszystkie, z różnych stron nadchodzące sygnały. Szukano zwłaszcza bunkrów, schronów, lochów i innych przemyślnych schowków. Większość z nich zlokalizowano. Ekipom poszukiwawczym wielokrotnie zdawało się, że za chwilę odkopią i wyciągną na powierzchnię skrzynie ze skarbem zrabowanym z Pałacu Jekatierinskiego. A tymczasem znajdowano przeróżne dokumenty i formularze administracji hitlerowskiej, sprzęt biurowy, broń i amunicję, zdemontowane z fabryk maszyny... Zdarzały się też ukryte dzieła sztuki, ale nie było wśród nich skarbu najcenniejszego.

Zamek w Królewcu, gdzie w latach 1942—1944 znajdowała się Bursztynowa Komnata (zdjęcie z początku obecnego stulecia).

Reprodukcja — R. Świątkowski

Czy odszukano wszystkie ukryte bunkry? Zapewne nie. I dzisiaj już tylko czysty przypadek pozwoli się na nie natknąć. W tym zwłaszcza na tajemniczy bunkier III na Steindamm, o którym wielu mówi i pisze, że widziało go na własne oczy jeszcze przed ukryciem w nich jakichś skrzyń, co uczyniono na krótko przed wkroczeniem do Królewca wojsk radzieckich. Następnie placyk, pod którym znajdował się ów bunkier, hitlerowcy zamaskowali w ten sposób, iż wysadzili w powietrze najbliższe kamienice. Dzisiaj ma ponoć przebiegać w tym miejscu jedna z najruchliwszych ulic śródmieścia Kaliningradu. Zapyta ktoś, dlaczego podczas robót przy budowie tej ulicy nie natrafiono na bunkier III? Odpowiedź jest prosta. Otóż w wielu mocno zniszczonych przez wojnę miastach nierzadko usuwano tylko część gruzu, resztę zaś niwelowano. I tak miast odkryć ów tajemniczy schowek, zamaskowano go na dobre. A w nim być może także skrzynie z Bursztynową Komnatą?

(Dokończenie za tydzień)

LESZEK ADAMCZEWSKI

LATO I JESIEŃ W GÓRACH

Bon Voyage

Prywatne Biuro Podróży

Poznań, Al. Stalingradzka 39 tel. 503-33

proponuje:

BIESZCZADY — LESKO — PENSJONAT

— widoczna panorama Bieszczadów, w dole czysta i rybna rzeka San

— w pobliżu basen kąpielowy i konie sportowe

— atrakcyjne wędrówki po połoninach bieszczadzkich oraz nad Jezioro Solińskie i zapory w Solinie i Myczkowcach.

KARKONOSZE — KARPACZ
I SZKLARSKA PORĘBA GÓRNA
BESKIDY — SZCZYRK.

Zapraszamy również nad jeziora mazurskie we wrześniu br.

Biuro czynne 10—16 w poniedziałki 14—17.
2494-K1

Praca

Piekarz potrzebny. Poznań, Wawrzyniaka 6. 18627g

Krawcowa kwalifikowana przyjmie szycie do domu. Oferty z ceną 18666g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Przyjmę ucznia w zawodzie elektromechaniki pojazdowej, tel. 33-17-64. 18719g

Przyjmę uczniów i rencistów w zawodzie lakiernictwa pojazdowego, Poznań, Glebowa 45 (Szczepankowo). Motała Mariusz. 18742g

Mężczyznę, pracowitego, uczciwego w naukę zawodu złotniczego oraz złotnika przyjmę. Oferty 18743g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Młody rencista posiadający lokal 30 m² przyjmie pracę chałupniczą — względnie inne propozycje — wynajęcie. Tel. 528-17. 17746g

Przyjmę panią do pracy na fermie kur z mieszkaniem. Oferty 18854g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupno

Kupię dwie nowe opony 155x13, tel. 32-16-92. 18674g

Kasę pancerną kupię. Oferty 18743g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię grubościówkę, tel. 77-63-92. 18754g

Kupię bony PeKaO. Oferty 18777g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię garaż blaszany. Oferty 18835g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Stare monety polskie, niemieckie — kupię. Oferty 17916g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię sztruks, tel. 20-04-16. 18638g

Sprzedaż

Pralkę automatyczną polską, nową, akumulator 45 Ah suchy. Oferty 18636g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam sadzonki chryzantem. Glebowa 38. 17835g

Sprzedam szafę 2-drzwiową, kredens, stół, krzesła, 2 fotele. Atrakcyjna cena. Tel. 77-30-93 po godz. 15. 18640g

Hydrofor kompletny, nowy sprzedam. Luboń, Armii Czerwonej 158. 18690g

Obrabiarkę Dyma 8, pilarkę, pilarko-heblarkę. Tel. 20-58-51. 18644g

Maszynę Łucznik 884 (Singer) oraz terakotę bez glazury 8,5 m². Oferty 18665g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam wypoczynek „Liwia" w złotym pluszu. Oferty z ceną 18659g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam wirówkę, maszyny dziewiarskie — dwupłytową, jednopłytową, zwijarkę elektryczną, włóczki, kuchnię gazową, garbowane skóry nutrii, kanapotapczany, amerykankę, szafę trzydrzwiową. Telefon grzecznościowy 22-11-98. 18660g

Zamrażarkę 120 l. na gwarancji. Oferty 18655g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Betoniarkę 150 l. sprzedam, Poznań, ul. Dąbrowskiego 241. 18693g

Sprzedam ukorzenione sadzonki pnącej truskawki szklarniowej Amarose, Marek Jokiel — Łęczyca 62-020 Swarzędz koło Poznania. 18679g

Sprzedam meblościankę jasnobrązową „Łask nr 5" oraz szafę dwudrzwiową ciemną. Tel. 22-42-92 po godz. 17. 18641g

Sprzedam polskie lornetki 7x45, 7x50, magnetofon deck Finezja, radio odbiornik Elizabeth Hi-Fi, kolumny 25 Wat, marynarkę męską — skóra. Tel. 22-50-97 po 16. 18691g

Dogi — arlekiny, szczenięta sprzedam. Bartkowiak, Pecna k/Mosiny, Szkolna 25, po 15.00. 18667g

Spawarkę wirową sprzedam. Tel. grzecznościowy 66-03-01 godz. 17—18. 18696g

Cegłę pełną, dziurawkę. Os. Zwycięstwa 15 m. 118 po 12. 18697g

Sprzedam windsurfing — Jaszuńskiego 43. 18711g

Sprzedam pawilon budowlany 40 m², siła, wc, nadaje się na handel, rzemiosło. Oferty 18712g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam kombajn zbożowy Wistula na chodzie, stan dobry. Marian Goraj, Mrowino, ul. Kościuszyńska 7, poczta Rokietnica. 18714g

Sprzedam błamy karakułowe. Poznań, Os. Bol. Chrobrego 8 m. 20. 18715g

Sprzedam Arię Kontinental Edison, wzmacniacz 4x25 W, tuner Faust i 2 kolumny Altus 110. Luboń 3, Lipowa 73. 18722g

Sprzedam obrączki i złoty pierścionek, tel. 64-655. 18730g

Sprzedam płaszcz damski skórzany turecki i kożuch. Tel. 32-13-56. 18738g

Sprzedam Amatora stereo, magnetofon Finezję, telewizor Beryl, radio samochodowe z odtwarzaczem stereofoniczne produkcji japońskiej. Tel. 13-01-06. 18747g

Sprzedam młocarnię 8 z prasą. Wolny, Lusówko, 62-080 Tarnowo Podgórne. 18804g

Sprzedam gramofon Daniel oraz płaszcz skórzany turecki damski, rozmiar 44. Tel. 33-03-49. 18768g

Sprzedam cebule tulipanów „Apeldorn", tel. 67-51-28 wieczorem. 18651g

Rubin 714 wraz z przystosowanym do niego Video VCR-4000. Oferty 18771g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam komplety kafli piecowych. Oferty 18772g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pilnie sprzedam Fiata 132p i prasę do słomy „Kuna 21", tel. Wałcz 17-19. 18785g

Sprzedam przyczepkę towarową N 400 B nową. Oferty 18791g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam meble (swarz. kombi). Telefon 22-48-88 po godz. 15. 18796g

Sprzedam jamniki krótkowłose z rodowodem. Tel. 67-87-50 18805g

Przyczepa campingowa. Parking Słowiańska — Murawa. 18760g

Lodówkę Mińsk 12 półautomat — używaną sprzedam. Oferty 18810g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Telewizor radziecki Rubin kolorowy, używany stan bardzo dobry sprzedam. Oferty 18811g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sypialnię sosnową sprzedam. Oferty 18812g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Butlę gazową 11 kg propan butan sprzedam. Oferty 18813g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Dywan 3X4 wysoko strzyżony bordo wełniany Kowary, dywan 1x4 m, dywan 1,7x2,5 m wełniany Kowary sprzedam. Oferty 18814g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Dogi niemieckie błękitne, szczenięta rodowodowe. Grodzisk, tel 45-839. 18826g

Owczarek niemiecki — suka 1,5 roku sprzedam tel. 67-61-44. 18823g

Rottweilery — sprzedam. Poznań, Os. Winiary 6 m. 32. 18831g

Bernardyny, szczenięta, tel. 79-96-42. 18837g

Sprzedam tanio stare meble w dobrym stanie, kożuch damski. Inf. tel 77-28-13 od 20—22. 18839g

Sprzedam kuchenkę gazową (nową). Poznań, ul. Wilczak 13 m. 117 w. L. 18843g

Lampę National, wyposażenie ciemni fotograficznej, tel. 48-08-54. 18852g

Sprzedam metrowe grzejniki żeliwne. Oferty z ceną 17943g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Motoryzacyjne

Sprzedam MZ — TS 150 rok 1983 oraz karoserię, silnik i 5 kół do Fiata 126p z 1982 r. Tel. 77-49-48. 17738g

Sprzedam auto „Audi 80", stan bardzo dobry. Poznań, tel. 458-17. 17751g

Sprzedam Fiata 125p, rok 1977 po kapitalnym remoncie. Poznań, ul. Grochowska 122b m. 13 po godz. 16. 17758g

Sprzedam nową skrzynię biegów 126p, rozrusznik. Zbytowita 10. 17774g

Fiata 126p, rok 1980 sprzedam, ul. Kotowo 5 do 18 z wyjątkiem świąt. 17775g

Sprzedam Fiata 131 Super mirafiori Diesel (oryginał), rok 1982. Poznań, ul. Starołęcka 138 m. 2. 17805g

Fiata 126p nowa karoseria, silnik po remoncie sprzedam. Komorniki, Zabikowska 12. 17816g

Sprzedam Nysę 521, stan dobry. Gołuski, Szkolna 19, 62-069 Palędzie. 18751g

Sprzedam silnik benzynowy do Mercedesa 200, rocznik 1976 z osprzętem. Tel. 77-52-23. 17825g

Sprzedam nieuzbrojoną karoserię Syreny 104 do remontu Marian Domagała, Niepruszewo. 17845g

Sprzedam silnik 200D i elektryczną kosiarkę żywopłotów. Poznań, Kochczyńskiego 2A. 17857g

Sprzedam ciągnik C-330 w dobrym stanie. Rabowice 8, gm. Swarzędz. 17776g

Sprzedam Fiata 126p — grudzień 80. Tel. 20-67-60 18646g

Trabanta tanio sprzedam, Bogucin, ul. Jodłowa 34 18650g

Sprzedam nowego Fiata 126p, ul. Naramowicka 192. 18680g

Sprzedam Fiata 126, telefon 67-46-32. 18687g

Sprzedam młocarnię MSC 7B Warmiankę, snopowiązałkę WC 3, grabiarkę konną, siewnik zawieszany 3 m oraz Volkswagena Wariantа „S" Kombi. Żukowo 4, gm. Oborniki Wlkp. 18701g

Fiata 125p składany 1984 rok sprzedam, 5 proc. podatku. Poznań, Chudoby 7 m. 8. 18705g

Fiata 125p 1979 r. Combi — zamienię na Fiata 126p lub sprzedam. Tarnowo Podgórne, Przecznica 8. 18708g

Sprzedam Volkswagena Passata Diesel 1979 r. oraz silnik Peugeot Diesel. Tarnowo Podgórne, ul. Kręta 8. 18709g

Kupię Żuka — Hetmańska 12 m. 6 po 18. 18718g

Sprzedam Wartburga 1000, tel. 22-03-78. 17823g

Sprzedam Zastawę 1100 P rok 1980. Tel. 20-35-80. 18752g

Terenowy GAZ 69 A po remoncie sprzedam Oferty 18758g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Nowego Malucha zamienię na Poloneza. Oferty 18765g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam Steyer 18 ton skrzyniowy wywrotka. Tel. 13-34-82. 18782g

Sprzedam Skodę (Liaz) 10 ton wywrotka. Tel. 13-34-82. 18783g

Sprzedam nowe nadwozie Poloneza nieuzbrojone. Oferty 18797g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Fiat 1500 idealny sprzedam. Kornik, Średzka 22 m. 3. 18807g

Sprzedam Skodę 100 S 1973. Tel 32-30-34. 18808g

Renault 5 GTL 1977, stan idealny sprzedam, zamienię na Malucha. Skulsk k/Konina, ul. Kościelna 31, tel. 12. 18809g

Sprzedam Żuka po remoncie silnika, tel. 457-66. 18824g

Opel Rekord — silnik wszystkie części sprzedam, tel. 67-61-44. 18829g

Sprzedam Trabanta rocznik 1977. Telefon 20-68-84. 18842g

Sprzedam Fiata 125p do remontu, ul. Chłopskiego 9 m. 7. 18849g

Sprzedam Skodę 105S, nowe nadwozie, przebieg 40.000 km, stan idealny. Oferty 17875g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam silnik 200D po remoncie. Mosina, ul. Leszczyńska 78. 17878g

Mercedes 200D 74 r., 126p 78 r. sprzedam. Tel. 67-42-24. 17881g

Sprzedam Volkswagena-Bus rok 1976, silnik 1981 r. Poznań, tel. 427-77. 17892g

Silnik Diesel ze skrzynią biegów do Opla Rekorda. Do Mercedesa głowicę, pompę, panewki i inne sprzedam. Poznań, Zagrodnicza 8a. 17914g

Sprzedam Jelcza wywrotkę z przyczepą 10-tonową. Kowalski, Kasprzaka 19 m. 4. 17915g

Sprzedam Wołgę Gaz 24 po kapitalnym remoncie i silnik „Diesel" 200 D oraz Fiata 125p 1300. Tel. 22-33-48 po 18. 17920g

Fiat 125p listopad 83 wiśniowy — sprzedam. Findera 5/7 E 22. 17923g

Syrena Bosto rok 1980. nowe nadwozie — zamienię na Malucha lub sprzedam. Tel. 770-928 po godz. 20. 17925g

Sprzedam przyczepę campingową 126b. Trzcianka, tel. 484. 17940g

Sprzedam Syrenę 104 — stan dobry — Mosina, ul. M. Reja 9. 17954g

Sprzedam ciągnik Ursus C-360 nowy. Swarzędz, ul. Średzka 23. 17957g

Sprzedam Warszawę M-20, — tel. 322-747. 17963g

Lokale

Ratajczaka, studwudziestometrowe zamienię — Rataje, Piątkowo. Telefon 78-25-85 (rano). 18406g

Mieszkanie M-4 z telefonem, I piętro, Os. Lecha sprzedam. Tel. 777-920. 17740g

Sprzedam M-3. Tel. 14-88-70. 17810g

Sprzedam M-2 własnościowe Łazarz. Oferty 17854g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Przyjmę na wspólny pokój panienkę pracującą. Poznań, ul. Rolna 36 m. 8 17917g

Niedużego mieszkania poszukuje Tel. 653-94 po godz 17. 17934g

Sprzedam piękne mieszkanie czteropokojowe, stare budownictwo, elektroogrzewanie, centrum Tel. 77-35-19. 18624g

Poszukuję pomieszczenia na cichą produkcję. Os. Piastowskie 40 m. 124. 18638g

Małżeństwo poszukuje mieszkania na dwa lata. Płatne z góry. Tel. 808-06. 18642g

Dwupokojowe Rataje, Tysiąclecia zamienię na większe. Oferty 18648g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuję do wynajęcia M-2 na okres 2 lat, płatne z góry. Oferty 18676g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuję do wynajęcia M-2 na okres 2 lat, płatne z góry w bonach. Oferty 18677g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię M-2 własnościowe. Oferty 18694g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię 2 pokoje, kuchnia, łazienka, I piętro na dwa samodzielne — pokój z kuchnią, łazienką. Oferty 18706g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam M-3, I p., telefon. Oferty 18713g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam M-3, telefon, II piętro, 38 m², Osiedle Kosmonautów. Oferty 18737g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Oddam w dzierżawę pomieszczenie na cichy przemysł. Telefon 640-89, 18741g

Sprzedam M-2 własnościowe. Tel. grzecznościowy 629-96 po 19. 18750g

Inżynier poszukuje samodzielnej kawalerki. Płatne z góry za 1 rok. Oferty 18757g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Obcokrajowiec poszukuje mieszkania z dwoma pokojami, z łazienką i ewentualnie z telefonem. Oferty 18763g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię mieszkanie spółdzielcze 2 pokoje 45 m² Rataje na 1-pokojowe kwaterunkowe okolice Poznania z ogródkiem działkowym. Oferty 18764g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Lokal na sklep, cichy przemysł odstąpię. Tel. 507-22. 18780g

Zamienię M-5 (3 pokoje) Winogrady na 2 mieszkania: może być kawalerka oraz 2-pokojowe, w nowym budownictwie. Telefon 23-11-68. 18787g

Poszukuję do wynajęcia pokój lub lokum na gabinet lekarski — dzielnica Grunwald, Jeżyce, centrum. Oferty 18816g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię M-3, 36 m² na większe, tel. 457-66. 18823g

Zamienię dwa mieszkania 1-pokojowe z przynależnościami na jedno większe 3—4-pokojowe. Oferty 18830g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Płock mieszkanie M-4 zamienię na dwupokojowe, może być stare budownictwo w Poznaniu, okolice lub Piła. Poznań, Świerczewskiego 33 m. 14. 18831g

Przyjmę panią na pokój koło Stęszewa. Oferty 18853g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Nieruchomości

Sprzedam działkę Szczepankowo, wodociąg, siła, zabudowania do remontu, materiały posiadam. Tel. 77-35-19. 18625g

Plewiska — sprzedam działkę warsztatową (ogrodniczą) 3.000 m² z domkiem mieszkalnym. Oferty 18628g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam parcelę budowlaną 5000 m², domek gospodarczy, parkan w Suchym Lesie. Oferty z ceną 18664g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam działkę budowlaną 814 m² w Przeźmierowie, blisko E-8. Oferty z ceną 18688g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię działkę budowlaną z cieplikiem, telefon 20-44-00. 18700g

Odstąpię działkę rekreacyjną nad jeziorem. Oferty 18707g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię działkę budowlaną do 0,5 ha w Suchym Lesie. Oferty 18727g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pół bliźniaka, stan surowy, działka 350 m², cieplik w atrakcyjnym punkcie — Winogrady sprzedam. Oferty 18761g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam działkę budowlaną o powierzchni 600 m² z warsztatem o pow. 130 m². Możliwość dobudowania domu w Poznaniu. Oferty 18774g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Puszczykowo — dom do remontu z ogrodem sprzedam. Oferty 18789g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Komfortowy nowy domek w Wolsztynie Wlkp., gaz, kanalizacja pilnie sprzedam. Oferty 18818g Biuro Ogłoszeń Skryta 1 lub wiadomość Wolsztyn tel. 309.

Sprzedam dom wolnostojący piętrowy w Chodzieży, częściowo wykończony. Oferty 18168g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam warsztat stan surowy 165 m², działka 800 m², pozwolenie na budowę domu, Poznań, ul. Piekary 9 m. 2 po. 18. 17762g

Sprzedam nieruchomość 0,37 ha z 1700 m² rusztowań drewnianych na tunele foliowe we wsi Wierzbiczany gmina Gniezno. Wołosz Zenon 62—200 Gniezno, Rolna 13. 18130g

Działkę budowlaną uzbrojoną 608 m² Poznań — Ławica sprzedam. Oferty 18183g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam willę piętrową na działce 600 m² z wygodami na przedmieściu Poznania. W rozliczeniu może być M-4, M-2 lub działka z małym domkiem. Przeźmierowo, ul. Rynkowa 59. 17794g

Sprzedam działkę budowlana z domkiem gospodarczym. Oferty 17969g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Okazyjnie sprzedam dom z ogrodem na wsi wśród lasów i jezior. Tel. Poznań 333-654. 16920g

Sprzedam dom z działką 900 m² gaz — woda w Swarzędzu, ul. Poznańska 44. 17571g

Sprzedam działkę warsztatową 700 m² uzbrojoną na granicy Poznania Oferty 18235g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam działkę budowlaną w Zaniemyślu. Wiadomość: Czarnotki 7, 63-020 Zaniemyśl. 18595g

Sprzedam działkę uzbrojoną, 460 m² z rozpoczętą budową Jeżyce — Wola. Oferty 16945g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Domy, działki, lokale mieszkalne, kupno — sprzedaż. Biuro Pośrednictwa, E. Kokotek, Osiedle Tysiąclecia 7 m. 22 czynne poniedziałki 16.30 — 19. 18011g

Sprzedam niewykończoną połowę bliźniaka. Wieczorka 6 po południu. 18614g

Sprzedam działkę budowlana 800 m² w Nieprusziewie lub zamienię na ziemię orna. Oferty 17587g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam 2 parcele budowlane uzbrojone. Pobiedziska — Letnisko. Oferty 18263g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

3,5 ha dobrej ziemi ornej w Gruszczynie k. Swarzędza sprzedam Oferty 18280g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam działkę ogrodniczo-budowlaną o pow. 3700 m kw. Wiry, ul. Łęczycka 37. 18291g

Wynajmę część willi 45 m² — siła, światło, osobne wejście dla spółdzielni polonijnej lub rzemiosła, krawiectwa 19 km od Poznania. Oferty 18328g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam uzbrojoną działkę budowlaną 2670 m² w Mosinie. Wiad. Mosina ul. Wysoka 14. 18337g

Pilnie sprzedam 0,34 ha, dom mieszkalny, zabudowania gospodarcze, ogród Gniezno. Tel. Poznań 23-02-78. 18390g

Sprzedam działkę budowlaną uzbrojoną pod dom jednorodzinny z drzewami owocowymi 500 m² w Mosinie. Oferty 18448g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Wezmę w dzierżawę do 1 ha ziemi w okolicy Opalenicy. Oferty 18451g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam działkę rekreacyjno-budowlaną z domkiem letnim w Mosinie, ul. Świerkowa 6. 18464g

Sprzedam zamienię na M-2 — M-3 dwie działki budowlane. Poznań. Oferty 18507g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię działkę budowlaną w Suchym Lesie. Oferty 18517g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam działkę budowlano-warsztatową 1700 m² w Złotnikach. Oferty 18532g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam połowę domu z ogrodem, wolnym mieszkaniem, J. Machowicz, Miłosław, ul. Świerczewskiego 10. 18555g

Sprzedam czynną piekarnię w województwie miejscie w Wielkopolsce. Inne propozycje. Oferty 17764g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pilnie sprzedam dom (parter pod dachówką) z działką 800 m², Gniezno, Os. Wł. Łokietka 19 m. 22. 17777g

Sprzedam gospodarstwo 16 ha, ziemia kl. III 30 km od Poznania. Wiadomość: Gniezno, Wiosny 2. 17616g

Ogrodnictwo 3000 m² pod szkłem przy Poznaniu sprzedam. Oferty 17793g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam dom jednorodzinny na Winogradach. Poważne oferty 17824g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam dom w zabudowie segmentowej. Oferty 17832g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Okazyjnie sprzedam działkę budowlaną — jeziora, lasy, domkiem letnim drewnianym, koleją godzina z Poznania. Telefon 67-36-57. 17863g

Sprzedam dom, ogród 0,75 ha — Luboń. Oferty 18859g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam działkę atrakcyjna przy lesie 1650 m² nadająca się pod budowę w Gnieźnie. Oferty 18883g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam grunt 3.14 ha gm. Suchy Las 25 km od Poznania. Janina Piana — Kolanus, ul. Wiankowa 1 62—020 Swarzędz 18963g

Szeregowiec surowy, woda, gaz sprzedam. Oferty 19007g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam działkę w Suchym Lesie około 700 m² Oferty 19011g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam dom jednorodzinny z ogrodem i zabudowaniami gospodarczymi. Wiadomość od 1 sierpnia 1984 r. — Międzychód, 17 Stycznia 12, tel. 21-22 po godz. 18 19016g

Kupię niedrogi domek do remontu Poznań lub okolice. Oferty 19056g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Kupię gospodarstwo rolne. Oferty 19062g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Różne

Układanie, cyklinowanie, lakierowanie parkietów. Posiadam wszystkie materiały także dla sektora uspołecznionego. Tel. 67-48-42. 18935g

Wspólnik z gotówką potrzebny od zaraz — współpraca niekonieczna. Warunki bardzo dobre. Oferty 19040g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Szycie miarowe sukienek bluzek, spódnic oferuje zakład krawiecki, krótkie terminy. Tel. 48-02-37. 18996g

Posiadam wolne miejsce do Londynu. Wyjazd 10. VIII, przyjazd 10. X. Tel. 14-88-35. 19034g

Zlecę rozbiórkę małej szklarni ze szkła i drewna Poznań, Smardzewska 9. 18657g

Warsztat mechaniczny nawiąże współpracę z sektorem uspołecznionym, firmą polonijną, przyjmie kooperacje w zakresie tokarstwa, inne propozycje. Oferty 18698g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Z powodu wyjazdu odstąpię warsztat mechaniczno - tokarski Poznaniu, produkcji, surowiec, zbyt, telefon. Oferty 18699g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Naprawa zegarków elektronicznych. Wymiana baterii do zegarków. Naprawa kalkulatorów „Okrąglak" parter Marek Siejakowski. 8876g

Zakład specjalistyczny wykonuje i instaluje systemy alarmowe w szerokim asortymencie w pawilonach, willach i mieszkaniach. Szczególnie polecamy instalacje systemów dla willi przed położeniem tynków oraz dla obiektów modernizowanych. Elektromechanika — ul. Kilińskiego 17 godz. 8—16. 16375g

Wanny, zlewozmywaki, spacerówki dziecięce poleca sklep, Sikorskiego 1. 18376g

Odstąpię tanio sklep galanteryjny niedaleko Poznania. Oferty 18393g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Układanie, cyklinowanie, lakierowanie podłóg, parkietów, mozaiki — Grobla 22 m 13, 18873g

Glazurę, terakotę estetycznie układam. Sławomir Mąkosa, ul. Zbyłowita 14a — Antoninek. 18452g

Akwizytor branży odzieżowej potrzebny. Oferty 18480g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pracownia konfekcyjna poszukuje wspólnika. Oferty 18482g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pracownia Modniarska — poleca swoje usługi w zakresie: welony ślubne wszystkich długości, tiul do bukietów ślubnych oraz inne dodatki jak również kapelusze, berety czapki oraz inne nakrycia głowy. Poznań, ul. Poznańska 28/30 narożnik ul. Mylnej. 18442g

Ukorzenione sadzonki goździków, tel. 130-279. 18007gpr

Uwaga! Wygłuszanie drzwi, uszczelnianie okien, montaż karniszy, tel. 508-02 od 7—9 i po 20. 18479g

Frezowanie i szlifowanie płaszczyzn wszelkich głowic samochodowych. Naprawa pękniętych głowic w komorach wstępnego spalania Mercedes 200 — 220 D. Mechanika Pojazdowa, Wawrzyniaka 61-417 Poznań, ul. Leszczyńska 117, tel. 609-84. 18524g

Układanie, cyklinowanie, malowanie. Tel. 449-15. 11966g

Zasłony przeciwsłoneczne metalowe na wzorach szwedzkich krótkie terminy, instaluje Zakład Rzemieślniczy „Kormoran", tel. 66-51-79. 8073g

Anteny RTV fachowo instaluję. Krótkie terminy. Książkiewicz, P-ń, Słowackiego 27 m. 11. 13277g

Naprawa zabawek dmuchanych. Rolety okienne na zamówienie — ul. Mickiewicza 30 — godz. 14—18. 16372g

Na korzystnych warunkach przyjmę wspólnika z gotówką do sklepu wielobranżowego. Tel. 644-06. 17566g

Regeneracja wałów korbowych do silników dwusuwowych — krótkie terminy, do Syren i Wartburgów posiadam gotowe na wymianę. Naprawa wybitych bloków Syrena w miejscach trzymania łożysk głównych, dorabianie tulejek korbowodowych Fiat 125, 126, 131, VW, Skoda, Syrena. Wawrzyniak, Poznań, Leszczyńska 117, tel. 609-84. 18525g

Żaluzje przeciwsłoneczne, tel. 556-42. 18527g

Naprawa pralek automatycznych. Tel. 20-49-37. 18619g

Nagrobki lastrikowe i granitowe — wszystkie wymiary — informacje: tel. 614-06. 17753g

Płytki ścienne, terakotę układam. Wykonanie staranne. Mistrz glazurnik, Wł. Dziubałka, ul. Mostowa 16 m. 11. 17871g

Zakład murarski przyjmie zlecenia. Oferty 17906g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Polecamy żaluzje przeciwsłoneczne, drzwi harmonijkowe. Tel. 808-93. 17912g

Zamienię superautomat na zamrażarkę. Tel. 47-973 po godz. 20. 17935g

Instalacje elektryczne, remonty, wykonywanie nowych, krótkie terminy. Poznań, Os. B. Chrobrego 7 m 112. 17998g

Instalację centralnego ogrzewania i gazowe wykonuję. Tel. 79-96-22 po godz. 17. 18146g

Produkuję woreczki foliowe do lemoniad i inne atestowane na kontakt z żywnością. Leszno tel. 20-01-95. 18166g

Autoalarm, Autoradiomontaż. Tel. 13-32-70. 17812g

Wykonam prace murarsko - tynkarskie od IX/84. Oferty 17968g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Telewizory turystyczne: Elektronika C-430, Junost naprawiam — tel. 67-22-36 godz. 8—10. Krótkie terminy. 16470g

Zakład murarski przyjmie zlecenia, tel. 509-83 po 18. 18295g

Zamienię nową polską pralkę automatyczną na nową lodówkę typu „Mińsk" lub podobna z ewentualna dopłata. Oferty 18311g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Betoniarnia poleca kręgi studz. Ø 100 i 80, bloczki betonowe M-4 i M-6 — realizacja odwrotna, transport zapewniam Tel. 20-55-07. 18342g

Matrymonialne

Kawaler 26/180 wykształcenie wyższe bez nałogów, dobrze sytuowany, mieszkanie pozna szczupła, uczciwa panne. Cel matrymonialny. Oferty ze zdjęciem — zwrot i dyskrecja 17978g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kawaler, absolwent Politechniki, wzrost 176 cm, przystojny, pogodnego charakteru pozna tą drogą interesująca panne do lat ok. 25. Cel matrymonialny. Dyskrecja pełna. Oferty 18016g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Afrykańczyk, ciemnoskóry zamieszkały w Berlinie Zachodnim, 38 lat pozna panne z zaletami w celu matrymonialnym. Oferty ze zdjęciem 18485g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Praca

Złotnik poszukuje pracy. Oferty 18363g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zatrudnię panie emerytki, rencistki do prostego szycia w warsztacie. Oferty 18431g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1. 18596g

Poszukuję pracy. Przyjmę szycie z dowozem do domu. Oferty 18450g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Transport ciężarowy przyjmie stałą pracę — także trasy. Oferty 18461g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Ogrodnictwo przyjmie pracowników (spawacz, szklarz, malarz) Kasztelańska 69. 18617g

Pani do 1,5-rocznego chłopca potrzebna od zaraz. Dąbrowskiego 132 m. 18. 18118g

Do zbioru i sortowania jabłek zatrudnię, także dorywczo. Oferty 15739g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Ucznia w zawodzie lakiernik samochodowy przyjmę. Szamotuły, tel. 211-21 lub 215-02. 18197g

Firma polonijna branży krawieckiej zatrudni zaraz chałupniczki. Telefon 48-18-40. 18198g

Przyjmę szycie do domu. Oferty 18215g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Potrzebna opiekunka do 2-letniej dziewczynki. Poznań, Os. Kosmonautów 4 m. 191 po godz. 15. 18244g

Wykwalifikowana krawcowa przyjmie pracę. Oferty 18248g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Panią do pomocy domowej na kilka godzin dziennie, na bardzo dobrych warunkach przyjmę. Poznań, Osiedle Rusa 6 m. 49 po godz. 17. 18256g

Zatrudnię pracownika w gospodarstwie rolnym. Wojciech Nowicki, Chrustowo, gm. Oborniki Wlkp. 18300g

Szklarza — emeryta, rencistę zatrudnimy. Mickiewicza 9, administracja, tel. 452-42. 18324g

Nauka

Potrzebne korepetycje z fizyki od 1 sierpnia (szkoła średnia) Oferty 15878g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1.

Matematyk — poprawki, solidne przygotowanie tel. 779-324. 16349g

Kupno

Kupię białą terabonę lub zamienię beżową na białą. Tel. 20-58-97 po 16. 18510g

Kupię wannę 1,70. Oferty 18534g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię trykot — ul. Konopnickiej 6 m. 2. 16946g

Kupię betoniarkę. Oferty 18583g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię cegłę czerwoną pełną, dziurawkę, eternit. Oferty 17996g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię bony PeKaO. Tel. 20-18-73. 18001g

Bony PeKaO kupię. Oferty 18045g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Chemosil — kupię — tel. 22-22-96 i 536-70. 18191g

Kupię rower „Jaguar". Oferty 18249g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię subskrypcję na encyklopedię czterotomową. Śrem tel. 48-68 lub oferty 18296g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1.

Sprzedaż

Automat zamienię na zamrażarkę lub sprzedam. Tel. 67-46-69. 17973g

Nowy wzmacniacz WS 304S, cena urzędowa. Cześnikowska 23 m. 1 po 16. 17976g

Sprzedam prasowalnicę „Bosch" — Dąbrowskiego 33 m. 7. 17992g

Tanio sprzedam 60 m² forniru bukowego, Suchy Las, tel. 33. 17995g

Sprzedam 2 młynki do tworzywą oraz wytwornicę. Tel 120-603 w. 87 18036g

Sprzedam „Dika-2" — Dymaczewo Nowe 17. 18037g

Łucznik 834 na licencji. Oferty 18046g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam nieużywaną zmywarkę, wzmacniacz WS 503, magnetofon Finezja M 536 CD. Tel. 67-65-71 od 8 do 15.30 (od poniedziałku). 18051g

Sprzedam przyczepę towarową do Fiata 125p. Oferty, tel. 13-03-76. 18587g

Sprzedam toaletkę, garderobnik, materace do łóżek, stare meble kuchenne, stolik, wózek inwalidzki. Telefon 635-97. 18596g

Mini wieżę, Altus 110, gramofon. Oferty 18598g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam szczenięta bokser y. Września, tel. 616-90. 18606g

Pralkę automatyczną, tel. 514-86. 18608g

Sprzedam sadzonki asparagusu, cebule Hiperastrum (Amarylis) siporeks. Poznań - Szczepankowo 66a. 18609g

Sprzedam plomby denty styczne w kapsułkach. Oferty 17960g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam maszynę walizkową do pisania „Olimpia"; 5 szt. maszynek do wypieku gofrów kaszubskich prod. NRD, okrągłe; encyklopedię 4 tom; książki kucharskie i inne. Oferty z cena 11603gpr Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Dwa krzesła Graf-2 (dąb, rustikal), tel. 220-175.

Tanio sprzedam 9 maszyn do wypieku wafli suchych. Śliż Franciszek Rzeszów — Przybyszówka. Wiadomość: Kobylnica, Poznańska 12, tel. 40. 16700g

Pompa wtryskowa C-385. Oferty 17586g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Urządzenie do waty cukrowej. Oferty 17585g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Sprzedam segment swarzędzki stołowy, połysk wiśniowy Oferty 18212g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam segment „Kopernik" — nowy. Oferty 18223g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Piec kaflowy, silnik 3 KW, tel. 32-37-38. 18229g

Sadzonki chryzantem, cebule tulipanów sprzedam Luboń 3, Długa 59. 18233g

Sprzedam nowa deskę z żaglem Windsurfer. Oferty z ceną 18240g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam Finezje 1. Tel. 628-86. 18246g

Sprzedam Rubina 714p. Tel. 67-15-08 godz. 17—19 18254g

Sprzedam bardzo tanio magnetofon 4-ścieżkowy stereo deck plus kolumny Philipsa 4 am/15 W. Tel. 22-26-35. po 15. 18261g

Betoniarkę 250 l., deski gr. 20, 35, 45 mm. ul. Sobotecka 26. 18259g

Sprzedam encyklopedie 13 tom. Os. Kosmonautów 15 m 3. 18258g

Sprzedam Weltmeistra 80 nowy, obraczki pr 583 Mosina, ul. Sowiniecka 2. 18257g

Przedsiębiorstwo zagraniczne sprzeda domki — altanki bez okien i drzwi o pow. 24 m² Tel 170-639 18272g

Przedsiębiorstwo zagraniczne sprzeda odbiorcom zbiorowym leżaki drewniane. Tel. 170-639 18271g

Łapki karakułowe — brązowe. Oferty 18270g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1.

Sprzedam szczenięta jamniki szorstkowłose po rodzicach polujących, championach sprawdzonych użytkowo. Poznań, ul. Marii Wicherkiewicz 46. 18268g

Sprzedam pustaki dziewięciocegłowe, telefon 402-58 18266g

Sprzedam snopowiązałkę WC-5 oraz Stara W-29 Kłecko — Czerniejewska 6. 18278g

Sprzedam prasowalnice teflonowa 65×35 prod RFN „Planeta". Oferty z cena 18273g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pianino „Legnica" sprzedam, ul. 23 Lutego 11 m 6 od 18 18281g

50 ton jęczmienia ze zbiorów 84 r. Oferty 18298g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

10 ha słomy. Cena 5 tys. za 1/ha Oferty 18299g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1

Maszyne do szycia tapetę, tel. 32-22-24 18302g

Sprzedam łódź wędkarska z silnikiem — Śrem Oferty 18310g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Boazerie świerkowa lub inne propozycje, telefon 77-90-48. 18317g

Sprzedam kafelki łazienkowe i cokołowe. Tel. 48-17-04. 18320g

Sprzedam pasiekę — 9 uli. Pleszew tel. 21-953. 18362g

Sprzedam stary zegar stojący, wysoki i szafki z kartuszami. Wlaźlak Tomasz, Jackowskiego 62 m 6 godz. 18—20. 18330g

Magnetofony: M 2405S na gwarancji, ZK 146 stereo, kolumny 2×10 VA. Tel. 457-63. 18334g

Sprzedam 40 m² parkietu dębowego. Wysokość klepki 22 mm. Telefon 32-51-22. 18341g

Sprzedam Deck M 8010 (układ Dolby) oraz silnik elektryczny 1,1 kW 220 V, tel. 22-62-37 godz. 16—18. 18349g

Tanio cebulę, drobnicę Parade, London. Lusowo Lipowa 22, Wierzbowa 3 wieczorem. 18352g

Sypialnię „Jawor kwitnący" nową sprzedam. Os. Rzeczypospolitej 28 m 2 od 17. 18361g

Maszyna do szycia Łucznik elektryczna w szafce. Tel. 646-46. 18053g

Zamienię wannę żeliwną 1. 80 m na 1,40 m. Tel. 646-46. 18054g

Nowy Polysyntezator „Cruise" — Siel. Oferty z ceną nr 18059g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamrażarka 180 l. z silnikiem 3-fazowym. Tel. 67-63-45. 18061g

Zamienię czeską pralkę automat oraz lodówkę Mińsk 16 na zamrażarkę lub sprzedam. Rokietnica, tel. 76. 18071g

Pianino — sprzedam. Os. Chrobrego 10 m. 183 Poznań. 18087g

Sprzedam 4 chwyty siporexu. Oferty z ceną 18089g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1.

Sprzedam barakowóz uniwersalny. Tel. 20-40-79. 18091g

Sprzedam nową maszynę do szycia „Radom 466" Szamarzewskiego 11 m. 11 godz. 18—20. 18101g

Zamienię pralkę automatyczną nową na zamrażarkę. Pobiedziska, tel. 192. 18103g

Jowisz 04, rower — tel. 426-27. 18106g

Sprzedam wzmacniacz WS-503 lub zamienię na PW-7020, tel. Września 818-69 18108g

Wózek inwalidzki nowy. Oferty z ceną 18111g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam nowy płaszcz skórzany. Os. Piastowskie 56 m. 19. 18114g

Sprzedam Amator 3, nowy + kolumny — tanio, Dąbrowskiego 132 m. 18. 18119g

Sprzedam segment „Bridż" dąb rustikal, saxofon altowy, akordeon, radio-magnetofon samochodowy japoński. Tel. 77-97-64. 18121g

Sprzedam Polar 284 TS dwukomorową. Oferty z ceną tel. 614-99. 18136g

Sprzedam pasiekę 32 pnie. Tel. 20-50-74 Leszno, w godz. 19—20. 18154g

Lornetka 12x40 nowa. Oferty 18159g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Małą gastronomię — sprzęt — tel. 655-75 po godz. 19. 18161g

Nową prasowalnicę „Veritas" typ 19103. Poznań. Włodkowica 21 m. 3. 18167g

Radiomagnetofon Sharp GF 8787 i zestaw stereo Uher Compact-100. Tel 12-63-29. 18169g

Sprzedam Jawkę. Poznań, Jarzębowa 12 po godz. 18 18171g

Sprzedam duży nowy telewizor z gwarancją firmy ITT oraz video recorder nowy z gwarancją firmy Telefunken Tel. 22-11-49. 17742g

Jelita wieprzowe — Osiedle Piastowskie 19 m. 9. 17752g

Sprzedam sypialnię z okresu międzywojennego. Tel 603-05 od godz 16 — 18. 17891g

Sprzedam segment używany biały, mat. import. Tel. 20-18-73. 17895g

Sprzedam złote: monetę, bransoletkę, pierścionki. Oferty 17955g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam łódź pneumatyczną Gryf, 6-osobowa z silnikiem Salut Poznań, ul. Spławie 29. 18209g

Sztućce tajlandzkie 144 szt. Oferty 18366g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam wtryskarkę hydrauliczną 40 g prawie nową. Oferty 18367g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam ciągnik C-360 T 25 Włodymircow nowy oraz zamienię C-360 nowy na Zetora 7011 nowego. Staśkowiak, Rumianek nr 5, gm. Tarnowo Podgórne. 18377g

Sprzedam witrynkę chłodniczą, patelnię elektryczną dużą. „Rożen", ul. Czechosłowacka 64. 18386g

Wykładzinę podłogową, tel. 400-23. 18392g

Przyczepę campingową N-126E 2-letnią, stan idealny — ul. Polska 70. 18399g

Rower damski Turing, junkers, nowe zamienię na papę. Tel. 430-59. 18400g

Tanio gramofon Adam, kolumny Altus 120, motorynkę na gwarancji. Tel. 480-854. 18404g

Sprzedam wózek inwalidzki dwuosobowy, piec kuchenny — gazowy Tel. 13-08-13. 18413g

Sprzedam jezioro 28 ha woj. konińskie oraz zmywarkę do naszyń „Zanussi". Tel. Poznań 67-50-87. 18421g

Sprzedam prasę hydrauliczną o nacisku 5 ton fabrycznie nową. Oferty 18437g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam maszynę do produkcji waty cukrowej, nadwozie Zaporożca na części, silnik Wartburga 353 nowy + części. Miłosław, tel. 168, ul. Kosynierów 8. 18438g

Maszynę do szycia wieloczynnościową Łucznik 884 i 451 nowe na gwarancji sprzedam. Oferty z podaniem ceny 18441g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Troje drzwi harmonijkowych Pewex, tel. 67-39-62. 18456g

Sprzedam lepik, rurę ocynkowaną ⌀20 Oferty 18467g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1.

Piece, konstrukcje tunelu, zegar Mauthe sprzedam, tel. 77-80-08 rano 18459g

Pianino Fricke Sonator sprzedam. Wiadomość: telefon 67-91-52. 18463g

Kombajn Bizon, ładowacz Cyklop rozrzutnik obornika, zbieracz liści buraków, Alojzy Sanok. Kosowo 27, trasa Gniezno Września. 18467g

Grzejniki żeliwne 60-tki, tel. 32-61-35. 18468g

Sprzedam 3 pierścionki duże, próba 585. Oferty 18470g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Dwugłówkę, Overlock 4-nitkowy nowy i małoużywany. Oferty 18481g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Fortepian (skrzydło) sprzedam, tel. 77-27-88. 18488g

Wiertarkę numeryczną z głowicą rewolwerową, strugarka kół zębatych, szlifierkę otworówkę mała. szlifierkę bezkłową. automat tokarski C7 TL 40 sprzedam Zgłoszenia: Tarnowo Podgórne. tel. 304 wieczorem. 18416g

Sprzedam MZ 150 TS. tel. 22-42-96 godz. 16—20. 18417g

Sprzedam betoniarkę Świerczewo, ul. Kunickiego 40. 18492g

Sprzedam dywan 2 na 3 m oraz 2.5 na 3.5 m, tel. 32-22-17. 18501g

Sprzedam maszynkę do repasacji, płytki ścienne 6 m², tel. 23-09-12. 18505g

Skóry baranie, delikatne sprzedam, Łukaszewicza 21 m 17. 18508g

Sadzonki chryzantem sprzedam. Mieczysław Kłobus, Suchy Las, ul. Strażacka 9. 18509g

Sprzedam pudle czarne średnie z rodowodem. (psy) Tel 519-65 lub 563-27. 18515g

Sprzedam sprawną prasę hydrauliczną do gumy 60 ton. Telefon: Szamotuły 20-545. 18518g

Doniczki ceramiczne, pojemniki plastykowe do frezji, koryta betonowe, bramki, kółka do goździków sprzedam. Tel. 79-07-29. 18521g

Sprzedam kombajn Vistula — gotowy do akcji. Średziński. Dziekanowice 7, koło Gniezna. 18526g

Sprzedam Łucznik 884 wieloczynnościowy — nowy. Oferty 18536g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam tuner TSH-113. wzmacniacz WS 303, Finezję 1 oraz serwis Rozental, tel. 439-46 po godz. 16. 18542g

Zamienię pralkę automatyczną na lodówkę lub sprzedam, ul. Kopanina 55. 18543g

Sprzedam granatową pelerynę i różnokolorowy trykot, tel. 66-50-30. 18572g

Sprzedam , półkotapczan biblioteczkę z barkiem. Słowackeigo 31 m. 1. 18578g

Papier i płótno ścierne. Telefon 67-33-29. 18579g

Sadzonkę pomidora, kalafiora jesiennego sprzedam. Skórzewo, Stawna 17 — Dopiera. 17932g

Overlock trzynitkowy holenderski nowy Consul sprzedam. Oferty 16624g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuję odbiorców asparagusu. Czerwonak, Źródlana 35a. 16278g

Sadzonki chryzantem wielkokwiatowych na kwiat cięty, Escort i inne odmiany wczesne. Ogrodnictwo Zalasewo 48, 62-020 Swarzędz. 13648g

Sprzedam Mini wieżę M 2010 Dolby — czarna. Poznań, tel. 495-557. 18490g

Ukorzenione sadzonki chryzantem polecamy: Szczepańscy, Starołęcka 163. 1460g

Mikroskopy, dużą encyklopedię, tel. 205-974. 16811gpr

Sprzedam tokarkę rewolwerową — przelot wrzeciona ⌀27, J. Kościański, Poznań, ul. Wieczorka 51. 18580g

Sprzedam aparat do nurkowania „Podwodnik". Oferty z ceną 18586g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Ogrodnictwo poleca preparowane cebule frezji wielkokwiatowej Royal podwójne i pojedyńcze w kolorach różowa Rosalinda, czerwona Orion, żółta Golden Medi, fiolet Uchida. Andrzej Górczak, Wielkawieś 22, 64-320 Buk 18052g

Motoryzacyjne

Sprzedam Fiata 126p 1978 r., nowy silnik, tel. 547-43. 17981g

Sprzedam nowe nadwozie Fiata 126p. Oferty z ceną 17990g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam Syrenę R-20 rok 1979 (obudowana) oraz przyczepę ciągnikowa 3,5 t. Murowana Goślina, Mostowa 3. 18000g

Sprzedam Fiata 125p r. r. 1976 Gniezno telefon 11-28. 18080g

Sprzedam Syrenę 105 L r 1980 i Moskwicza 412. Ogladać Grudzieniec 68, po godz. 16. 18123g

Do Mirafiori sprzedam drzwi, dach, szyby, tylny most, tapicerkę, fotele i dużo innych. Zofia Gałeska Goraj — Zamek k. Czarnkowa. 18138g

Fiata 126p (1983) sprzedam. Oferty 18150g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam opony do Syreny, tel. 77-77-74. 18157g

Sprzedam Warszawę 224 w dobrym stanie. Poznań, ul. Strzelecka 8 m 7. 17737g

Nadwozie używane Fiata 126p — sprzedam. Tel. 500-43 — niedziela 15—20. 17839g

Sprzedam Fiata 126p — grudzień 1978. Poznań, ul. Biskupińska 34 m 3. 17874g

Opony do Skody — komplet. sprzedam. Oferty 17584g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Korzystnie Robura — stan dobry. Jugosłowiańska 54B m 10. 13866g

Sprzedam samochód Fiat 126p, 79 r. Komorniki, Poznańska 61. 18193g

Sprzedam Stara 29. Fabiszak. Niechanowo, Długa 16. 18204g

Zamienię nowe nadwozie Poloneza na Fiata 125p, chętnie uzbrojone lub sprzedam. Os. B. Chrobrego 11E m 218. 18206g

Diesel Furgon sprzedam. Tel. 22-10-90. 18219g

Sprzedam Ładę 1500 rok 1979, przebieg 56 tys. km. Kazimierz Rzeźnik Terespotockie 43 tel. 711 Opalenica. 18220g

Tanio sprzedam Zaporożca 74. Dąbrowskiego 130c m 18 wieczorem. 18293g

Trabanta — odbiór Polmozbyt sprzedam, zamienie na Malucha Os. Sobieskiego 21 m 25. 18305g

Kupię używanego Fiata 126p. tel. 67-41-05 lub 404-70. 18323g

Fiata 131 stan bardzo dobry — sprzedam. Poznań, ul. Grodziska 117. 18351g

Sprzedam samochód Fiat 125p, rok 1978, tył do remontu, przebieg 70 tys. km. Oferty 18316g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Okazyjnie sprzedam nowego Trabanta 601 Combi. Września tel. 62-197. 18335g

Pilnie sprzedam Fiata 126p 1979 r. tel. 619-31. 18338g

Sprzedam nadwozie do Fiata 126p. Pobiedziska, ul. Prosta 10. 18355g

Sprzedam VW Polo L, rocznik 1977, stan bardzo dobry. Tel. Konin 286-64 w godz. 8—10. 18364g

Kupię pierścienie do Mercedesa 200D, „Rożen" — ul. Czechosłowacka 64. 18385g

Zamienię nowego „malucha" na nowego 125p lub sprzedam. Warszawska 65. 18407g

Sprzedam malucha 1978, Os. Zwycięstwa 25/24. 18408g

Sprzedam Moskwicza 407, Dąbrówka, ul. Poznańska 2, gm. Dopiewo. 18414g

Silnik Peugeot 404 po kapitalnym remoncie dostosowany do Fiata, Poloneza sprzedam. Sołtysiak, Rumianek poczta 62-080 Tarnowo Podgórne. 18415g

Samochód Fiat 1100 rok 1950, samochód marki Ifa skrzyniowy — wywrotka sprzedam. Krotoszyn, ul. Chopina 4. 18424g

Zamienię Wartburga 353 W na nowego lub rocznego Poloneza, Ładę, za dopłatą. Zbąszyń, ul. Powst. Wielkopolskich 15, tel. 185. 18434g

Sprzedam silnik do Fiata 1300 po kapitalnym remoncie. Rokietnica, ul. Rolna 4. 18439g

„Żuka" A-09M sprzedam. Tel. 23-02-83 po godz. 15.30. 18454g

Sprzedam do remontu silnik Mercedesa 300D, Nysę 1979, karoserię malucha 1978. Tomczak, Czwartaków 28. 18458g

Kompletne koło Ford Fiesta sprzedam. Oferty z ceną 18471g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam Warszawę 223 lub na części, pasy bezpieczeństwa Fiat - 126p. Tel. 20-24-81. 18463g

Sprzedam przyczepę bagażową N 250, przekładnię główną Fiat 125p. Tel. 77-54-66 18373g

Zamienię Fiata 125/1500 na Fiata 126 rok 81—82. Czesława 18a m. 22. 18504g

Sprzedam Ładę 1500 S 1981 r. Poznań, Wodna 21 m. 11. 18516g

Sprzedam silnik 200D, motor Zündap. Mrowino, ul. Poznańska 8. 18530g

Sprzedam Moskwicza 408. Stan dobry, po godz. 17. W. Kluga Poznań, Os. Jana III Sobieskiego 2B m. 71. 18535g

Sprzedam VW — garbusa, ul. Kasprzaka 7 m. 2. 18557g

Sprzedam Fiata 125p, rocznik 77 do remontu. Tel. 13-89-24 lub oferty 16295g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam Fiata 126p 1978 r., tel. 223-285. 18576g

Sprzedam Malucha 1978 r., Słowackiego 31 m. 1. 18577g

Citroen 2200 CX Diesel sprzedam. Złotniki — Działki, ul. Jelonkowa 7. 18592g

Sprzedam Mercedesa 280 SE, rocznik 68. Dąbrowskiego 489a. 18602g

Zamienię Fiata 126p w bardzo dobrym stanie na 125p lub sprzedam. Tel. 32-25-92 po 14. 18604g

Sprzedam Fiata 125 — 1975, ul. Wawerska 13a. 18610g

Silnik Stara 28 ze skrzynią biegów sprzedam. Wierzeja 22, gm. Duszniki. 18615g

Lokale

Poszukuję placu lub pomieszczenia na cel handlowy w branży spożywczej. Oferty 18374g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Mieszkanie M-2 lub kawalerkę albo samodzielny pokój w Poznaniu zdecydowanie poszukuję na okres roku od września. Gdańsk, tel. 53-10-45. Oferty 18382g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam M-4. Osiedle Kopernika. Oferty 18522g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pracująca poszukuje pokoju. Oferty 18060g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1.

Poszukuję mieszkania do wynajęcia w Poznaniu lub okolicach. Oferty 17882g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pracująca poszukuje niekrępującego pokoju. Oferty 18409g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1.

Kupię mieszkanie 3—4-pokojowe w Poznaniu. Oferty 18422g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam mieszkanie własnościowe M-4, 48 m², dolny taras Rataj. Tel. 77-19-54. 18465g

Sprzedam mieszkanie własnościowe 3-pokojowe, parter 47 m² w Poznaniu — Rataje. Oferty 18519g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sopot blisko plaży 2 pokoje na sezon letni wynajme. Tel. Sopot 51-74-77. 18545g

Sprzedam pomieszczenia warsztatowe 70 m², woda, siła, kanalizacja wraz z mieszkaniem na I piętrze w Puszczykowie k/Poznania przed przejazdem kolejowym. Oferty 18553g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

M-3 w Swarzędzu do zasiedlenia do końca 1984 r. zamienię na M-3 lub M-4 Poznań. Tel. 545-33. 18585g

Poszukujemy niekrępującego pokoju dla córki, studentki I roku Akademii Medycznej. Oferty 18613g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1.

Kupię lub wynajmę pomieszczenie (może być do remontu) nadające się na usługi około 20 m². Najchetniej w centrum. Oferty 17997g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Katowice kwaterunkowe stare budownictwo zamienię na Poznań lub województwo. Oferty 18021g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1.

Sprzedam M-2 własnościowe Os. Kopernika. Oferty 18022g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Lublin — zamienię własnościowe M-4, 60 m² na podobne w Poznaniu. Oferty 18023g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię mieszkanie dwupokojowe stare budownictwo. Oferty 18034g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1.

M-3, Rataje, II p. zamienię na większe, także stare budownictwo. Oferty 18049g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Do wynajęcia zaraz samodzielne umeblowane 2 pokojowe mieszkanie z telefonem, wygodami. Płatne 2 lata z góry. Telefon 48-16-05. 18058g

Wynajmę kawalerkę na rok. Możliwość zapłaty z góry bonami PeKaO. Oferty 18067g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

M-3 własnościowe na Winogradach sprzedam. Oferty 18081g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Młode małżeństwo pilnie przyjmie dozorstwo (może być z paleniem w c.o. lub opieka nad starszą osoba. Warunek mieszkanie. Oferty 18088g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Członkowie SM małżeństwo z dzieckiem, pilnie poszukuje kawalerki lub samodzielnego pokoju. (nieumeblowanego). Płatne rok z góry. Telefon 79-12-24 godz. 17—21. 18094g

Oddam pomieszczenie na ciche rzemiosło. w.c. siła, woda. Bojanowska 26. 18097g

Kalisz — 3 pokoje (49 m² bloki) zamienię na mniejsze (może być kawalerka) w Poznaniu. Oferty 18112g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Wynajmę M-2 członkom SM na okres 3—4 lat. Płatne z góry. Oferty 18129g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Zdecydowanie kupię kawalerkę Winogrady. Wiadomość Szczecin, Kaliny 35 m 1. 18133g

Małżeństwo z dzieckiem członkowie SM pilnie wynajmie nieumeblowana kawalerkę lub samodzielny pokój z kuchnią i w.c. na okres 1,5 roku. Możliwość opłaty z góry Tel. 20-55-04 w godzi. 20—21. 18155g

Kupię mieszkanie 3-pokojowe, w rozliczeniu bony PeKaO. Oferty 18221g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Zamienię 3 pokoje, kuchnia, łazienka I piętro, piece, śródmieście, telefon na pokój z kuchnią — warunek telefon. Ofer 18158g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1.

Własnościowe M-3, 47 m² okazyjnie sprzedam. Oferty 16985g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

M-4 sprzedam. Oferty 16234g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam mieszkanie własnościowe M-5 (53 m²) Winogrady, w dobrym punkcie. Oferty 18156g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Gdynia — 3 pokojowe i M-2 Poznań, zamienię na spółdzielcze 4-pokojowe Poznań (chętnie przed zasiedleniem). Oferty 17646g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Małżeństwo, dwoje dzieci (3 i 4 lata) członkowie SM w zamian za opiekę pomoc w domu, ogrodzie gospodarstwie ogrodniczym, dozorstwo, poszukuje mieszkania. Oferty 18201g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię 2 pokoje przynależnościami ok. 100 m² piece Stare Miasto na mniejsze. Tel. 504-25. 18213g

Sprzedam mieszkanie własnościowe dwupokojowe. Tel. 32-26-76. 18228g

Kulturalne małżeństwo z dzieckiem wynajmie kawalerkę. Płatne miesięcznie. Oferty z ceną 18230g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Młode małżeństwo poszukuje kawalerki lub mieszkania. Płatne miesięcznie. Oferty z ceną 18231g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Studentka AM wynajmie M-2 na rok. Płatne z góry. Inne propozycje. Oferty 18275g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Do wynajęcia pomieszczenia magazynowe 200 m² blisko centrum Poznania. Oferty 18282g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Olkusz dogodny dojazd do hut i kopalń, spółdzielcze M-4, 62 m² zamienię na trzypokojowe Śrem lub okolice Eugenia Noinska Śrem, ul. Waryńskiego 12 m 52. 18309g

Sprzedam własnościowe spółdzielcze 60 m². 3 pokoje z telefonem Raszyn Oferty 18321g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Solidne młode małżeństwo przyjmie dozorstwo. Warunek — mieszkanie lub inne propozycje z mieszkaniem. Oferty 18339g Biuro Ogłoszeań, Skryt 1.

Dwa mieszkania spółdzielcze typu lokatorskiego M-3 i M-4 w każdym telefon zamienię na jedno duże w nowym lub starym budownictwie lub na piętro willi (lokatorskie lub kwaterunkowe). Warunek c.o. (etażowe wykluczone). Oferty 18345g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam mieszkanie M-2, 32 m² jedenaste piętro. Oferty 18344g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Małżeństwo przyjmie dozorstwo — warunek mieszkanie. Oferty 18348g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Pani lat 40 solidna, uczciwa poszukuje mieszkania, możliwość remontu Łazarz tel. 13-89-83 godz. 8—12 lub Oferty 19032g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1

Nieruchomości

Sprzedam domek jednorodzinny do wykończenia w Umultowie (działki). Oferty 17974g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam pół bliźniaka. Poznań, Dobrochny 14. 17993g

Okazyjnie sprzedam gospodarstwo rolne o pow. 10 ha wraz z budynkiem mieszkalnym oraz zabudowaniami gospodarczymi w miejscowości letniskowej. 64—720 Lubasz k. Czarnkowa, ul. Wiejska 15 tel. 115. 18020g

Sprzedam duże mieszkanie własnościowe — komfort. I p. — 4.5 pok. c.o. gaz autom. Grunwald lub zamienie na domek lednorodzinny. Oferty 18048g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1

Segment szeregowca zamienie na M-5. Poznań, Geodetów 28. 18069g

Kupię działkę budowlaną uzbrojoną do 1000 m² pod budowę domu, warsztatu okolica Piątkowa lub Podolan. Oferty 18073g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1.

Sprzedam działkę budowlaną 1 839 m² Gniezno, ul. Roosevelta 61B m 2. 18077g

Zamienię ogród działkowy Strzeszyn na okolice Świerczewskiego. Telefon 32-54-78. 18109g

Sprzedam segment narożny z dużym ogródkiem. Oferty 18113g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Wezmę w dzierżawę pomieszczenie na kowalstwo artystyczne. Kupię lub wydzierżawię teren 100 do 300 m² pod budowę warsztatu. Okolice Poznania do 40 km. Oferty 18125g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam pół bliźniaka z garażem. Września, Letnia 16. 18513g

Praca

Malarzy, emerytów, rencistów oraz uczniów przyjmę. Poznań, Jarochowskiego 14 m. 4 od 7—8 oraz 18—20. 19976g

Zatrudnię w gospodarstwie pieczarkarsko-ogrodniczym pracowników fizycznych. Poznań, ul. Splawie 43. 19105g

Podejmę pracę. Znajomość niemieckiego. Oferty 19083g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Emeryt układa płytki terakotę. Poznań, Osiedle Piastowskie 102 m. 58, godz. 15-18. 19078g

Zakład kaletniczy przyjmie rencistę lub emeryta. Tel. 426-66 wieczorem. 19076g

Kupno

Dziurawkę, szczelinówkę, siporex, tel. 481-608.

Kupię dolne szafki lub komplet kuchenny — „Gdańsk" — dąb rustical. Tel. 411-457.

Telewizor Sony (Pal — Secan) lub podobnej klasy kupię. Oferty 4348g Piła, Okrzei 7a.

Kupię bony PeKaO. Oferty z ceną 19107g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię bony PeKaO, tel. 658-73. 19107g

Wełnę mineralną w paczkach, kantówki, telefon 67-25-52. 19239g

Piły diamentowe do granitu, tel. 22-39-52. 19309g

Sprzedaż

Łucznik-Singer 884, Merkury stereo kolumnami, magnetofon, tuner 8010 czarne sprzedam lub zamienię na lodówkę, automat, gramofon G-8010 Telefon grzecznościowy 67-14-19. 19102g

Jamniki szorstkowłose — szczenięta. Piątek, Ostroroga 34, Poznań. 19355g

Sprzedam owczarki niemieckie — szczenięta, telefon 587-15. 16666g

Sprzedam meble z lat 30: sypialnię (brzoza), stołowy (orzech) kuchnię oraz nowy półkotapczan z nadstawką i pianino czarne „Carl Mand", telefon 22-06-06, godz. 15—17. 19568g

Campingową nową przyczepę. Tel. 138-966. 19566g

Sprzedam obrączki. Leszno, tel 20-61-13. 932p

Sprzedam powóz polowczyk do remontu. Oferty 19145g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Pilnie sprzedam wzmacniacz Brand, tuner Faust kolumny 8 Ohm 30 W oraz motocykl Junak 350 Tel. 79-34-37 po godz 16. 19144g

Silniki Wicher 30, rozrusznik Mercedes 280 230 S sprzedam., Tel 37-60 Środa. 19139g

Foksteriery sprzedam Hoża 9. 18757g

Sprzedam kolumny Beovox 45 W 4 Ohm, felgi 6 J×14 H2, skrzynię biegów Fiata - Simca 1100 1937 r, Tel. 20-44-15 od godz. 17-19. 19131g

Sprzedam magnetofon kasetowy 800, Oferty dla 19137g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Wideo Sayno — telefon 33-39-77. 19133g

Sprzedam nowy overlock Juki 4-nitkowy, Singer wieloczynnościowy z dziurkarką trykot — tanio Tel. 671-422 lub 569-74. 19561g

Sprzedam ładne biurko dywan wełniany 2×3, kafelki. Tel. 22-30-38 19129g

Sprzedam obornik. Kozieglowy, ul. Topolowa 20 — Kokociński Henryk. 19128g

Pralkę automat nową sprzedam. Zapłocie 6. 19111g

Sprzedam akordeon Weltmeister 120 b. Poznań, Wawrzyńca 19 m. 3 19103g

Sprzedam dywan wełniany 2,75×3,50 oraz nowy silnik do Fiata 126p. Oferty 19100g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zachodnią sukienkę ślubną sprzedam Cena przystępna Drużyn 44, 62-066 Granowo 19095g

Sprzedam materiał zagraniczny — telefon 429-29. 19099g

Maszynę do szycia Singer i sprężarkę do remontu do maszyny do lodów włoskich prod. NRD Telefon 77-49-56. 19132g

Sprzedam tanio zachodni trykot — duży wybór kolorów oraz texas, tel. 20-95-06. 19087g

Dywan belgijski nowy 2,5×3,5, tel. 33-32-84. 19085g

Sprzedam grzejniki żeliwne, drobiarskie karmidła półautomaty, poidła plastikowe, witromozaikę 300 m2. Oferty 19084g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Obrączki — cena państwowa sprzedam. Telefon 77-42-49. 19081g

Maszynę dziewiarską dwupłytową Veritas 360 mało używaną oraz nauczę dziewiarstwa maszynowego. Oferty 19076g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Spychacz gąsienicowy DT-75 w bardzo dobrym stanie, okazyjnie sprzedam 62-150 Mieścisko, ul Wągrowiecka 22 m. 7, woj. Poznań. 19071g

Wideo Grundig 2000 lub 4004 może być z Coloretta sprzedam. Oferty 4349g Piła, Okrzei 7a.

Zamrażarkę GS - 150, telewizor kolorowy japoński. Poznań, Fabryczna 34 m. 11. 19465g

Zestaw garderobiany — NRD, tel. 22-36-09. 19406g

Nowy automat do lodów włoskich sprzedam. Oferty 19427g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Telewizor Colloret na gwarancji sprzedam. Oferty z ceną 4347g Piła, Okrzei 7a.

Motoryzacyjne

Fiata 126p nowego do zlożenia oraz kompresor WAN sprzedam. Telefon 424-37. 19975g

VW 1302 S garbusa w dobrym stanie sprzedam, telefon 672-356. 19656g

Syrenę 105, tanio sprzedam Biedrusko, Zjednoczenia 293 m 32. 19612g

Sprzedam Zastawę 750 na części, koła Fiata 126, Poznań, ul. Strzecha 6. 16982g

Zamienię Fiata 125p nowego na 126p nowego. Oferty 19146g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Wolgę taxi sprzedam lub zamienię na mniejszy. Oferty 19140g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam samochód Ford Fransit Diesel osobowotowarowy. Tel 14-88-29. 19073g

Sprzedam samochód — Chevrolet (49 rok). Blacharka w b. dobrym stanie (oryginał). Kościan - Kiełczewo, ul. Kościańska 46, woj. leszczyńskie. 19179g

Ładę nową kupię, Marcelińska 81A m. 7. 19120g

Lokale

Gdańsk M-4 — 53 m2 własnościowe — 3 pokoje — zamienię na podobne w Poznaniu. Oferty 14519g Biuro Ogłoszeń,

Okazyjnie sprzedam mieszkanie własnościowe w starym budownictwie 2 pokoje z kuchnią 1 i po kój z kuchnią. Oferty 19562g Biuro Ogłoszeń,

Panienka pracująca poszukuje pokoju z używalnością kuchni od września. Oferty 19089g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam M-4 własnościowe. Szamotuły, Findera 5 m. 12. 19080g

Mieszkanie 3-pokojowe w Gorzowie Wlkp. zamienię na Poznań. Tel. Poznań 67-94-53. 1912lg

Świnoujście! Mieszkanie własne 5-pokojowe zamienię na podobne w Poznaniu lub Warszawie. Telefon 42-04. 922p

Kupię małe mieszkanie własnościowe do 3 pokoi, tel. 77-85-03. 19228g

Sprzedam M-4 własnościowe na Kraju Rad. Oferty 19326g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Gdańsk M-4 53 m2 własnościowe — 3 pokoje zamienię na podobne w Poznaniu. Oferty 14519g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Spokojna trzydziestoletnia, ucząca się poszukuje samodzielnego pokoju. Oferty 19117g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Przedsiębiorstwo zagraniczne weźmie w dzierżawę pomieszczenia z telefonem z przeznaczeniem na biuro. Oferty 19090g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Nieruchomości

Nieruchomość czynszowa, dochodową, narożnikową w Gnieźnie Rynek — Dąbrówki z możliwością mieszkania sprzedam. Oferty 957p Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam działkę budowlaną 900 m2 w Ostrowie Wlkp z projektem i pozwoleniem budowy, założone fundamenty. Teren uzbrojony, woda, światło, kanalizacja, gaz Oferty tel. Ostrów 648-94. 813p

Kupię wolnostojący domek lub część willi z możliwością prowadzenia warsztatu w Poznaniu. Oferty 19134g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Parcelę na Zielińcu zamienię na samochód. Oferty 19119g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam gospodarstwo 3,5 ha, część gruntów nad rzeką, dom pięciopokojowy, podpiwniczony, łazienka, c.o., budynek gospodarczy. Wiardunki 12, gm. Ryczywół (55 km od Poznania). 19116g

Okazyjnie sprzedam działkę ogrodniczą uzbrojoną z prawem zabudowy o pow. 1,9 ha 10 km od Poznania. Oferty 19109g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Odstąpię działkę rekreacyjną w Krzesinkach, telefon 429-29. 19098g

Zguby

W dniu 27 lipca zgubiłem potrzebne mi okulary, ul. Szamieckiej — Głogowska. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. Głogowska 120 m. 71. 19669g

Różne

Usługi parkieciarskie, tel. 20-68-39. 19977g

Poszukuję prywatnego przedszkola dla 2-letniego dziecka. Oferty 19088g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Matrymonialne

Panna lat 29/162 brunetka, inżynier — stanowisko, mieszkanie pozna kawalera wykszt. wyższe, średnie do lat 36. Cel matrymonialny. Oferty ze zdjęciem, zwrot, dyskrecja zapewniona 18833g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Przystojny 32/177 pozna ładną, zgrabną panią do lat 35 z mieszkaniem. Dziecko mile widziane. Cel matrymonialny. Oferty 18018g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Wdowiec lat 63 na emeryturze, oszczędności, pozna pania do lat 60, najchętniej z mieszkaniem. Cel matrymonialny. Oferty 18832g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Rozwiedziona lat 25 bezdzietna pozna pana do lat 45, dziecko mile widziane. Poważne oferty z fotografia. Dyskrecja zapewniona. Cel matrymonialny. Oferty 18076g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Kawaler rzemieślnik, dobrze sytuowany, prowadzący prywatny zakład posiadający mieszkanie pozna miła pania do lat 35. Cel matrymonialny. Tylko poważne Oferty 18079g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Rozwiedziony, lat 47/165 samotny z samochodem i większa gotówką, pozna pania szczupła do lat 45. Zdjęcie mile widziane, dyskrecja i zwrot zapewniony. Oferty 17795g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Pani, domatorka, przedsiębiorcza, zaradna 37/165/64 z dziesięcioletnią córką pozna pana z mieszkaniem o podobnych cechach Dziecko mile widziane. Cel matrymonialny. Oferty 19302g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

W głębokim bólu i żałobie zawiadamiamy, że dnia 28 lipca 1984 r. po długiej i ciężkiej chorobie, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., kończąc swe wypełnione pracą i poświęceniem życie, nasza najukochańsza i najdroższa mamuśka, teściowa, najmilsza babunia, bratanica, ciocia i kuzynka. Wspaniały i szlachetny człowiek, nigdy niezapomniana

ś. † p.

PRAKSEDA KACZMAREK

z domu Polewska

żyła z nami i dla nas lat 73

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 31 lipca br. o godz. 9.30 na cmentarzu junikowskim. Msza św. pogrzebowa odprawiona zostanie w kościele Zmartwychwstania Pańskiego przy ul. Dąbrówki 4 w dniu pogrzebu o godz. 11.

O bolesnej stracie zawiadamiają zrozpaczeni

córka, syn, synowa, zięć i wnuki

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Ul. Czwartaków 30 m 2. 19634g

Dnia 25 lipca 1984 r. opuścił nas nagle, mój najdroższy mąż, ukochany tatuś, syn, teść i dziadziuś

ś. † p.

ZENON MAĆKOWIAK

Msza św. pogrzebowa odprawiona zostanie w sobotę, 28 bm. o godz. 11 w kościele parafialnym p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Naramowicach. Pogrzeb nastąpi po mszy św. o godz. 12 na cmentarzu w Naramowicach.

W smutku i rozpaczy pozostawiona

żona z córkami i rodziną

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Poznań, Os. Kosmonautów. 19525g

Pogrążeni w smutku i żalu zawiadamiamy, że dnia 26 lipca 1984 r. zmarł opatrzony Sakramentami św., przeżywszy lat 80, ukochany mąż, ojciec, teść i dziadek

ś. † p.

JÓZEF SZYMAŃSKI

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 30 bm o godz. 15 na cmentarzu parafialnym w Żabikowie. Msza św. żałobna odprawiona zostanie w dniu pogrzebu o godz. 14 w kościele św. Jana Bosko.

W smutku pogrążona

żona z rodziną

19530g

Pogrążeni w głębokim smutku i żalu zawiadamiamy, że dnia 23 lipca 1984 roku po długich i cierpliwie znoszonych cierpieniach, zakończyła swe pracowite i pełne poświęcenia życie, opatrzona Sakramentami św. nasza najukochańsza i troskliwa, nieoceniona mama, teściowa, babcia, prababcia i siostra, przeżywszy lat 88

ś. † p.

PELAGIA CIERNIAK

Pogrzeb na cmentarzu junikowskim, 31 lipca we wtorek o godz 14.25

Msza św. pogrzebowa zostanie odprawiona tegoż dnia o godz. 17.30 w kościele p.w. Bł. Bogumiła przy ul Bluszczowej 14.

W smutku pogrążona

RODZINA

Poznań, ul. Lipowa 10 m. 1. 19455g

Z żalem zawiadamiamy, że dnia 24 lipca 1984 r. zmarł

GUSTAW MAZURKIEWICZ

lat 64

Pogrzeb odbędzie się 30 lipca br. o godz. 15.05 na Junikowie.

RODZINA

19524g

W głębokim smutku i bólu zawiadamiamy, że dnia 26 lipca 1984 r. odszedł od nas nieoczekiwanie, opatrzony Olejami św., przeżywszy tylko 36 lat, mój ukochany mąż, tatuś, syn, brat, wnuk, zięć, szwagier, siostrzeniec, kuzyn i wujek

ś. † p.

TADEUSZ RATAJCZAK

Msza św żałobna odbędzie się w niedzielę 29 bm. o godz. 16 w kościele św. Ducha w Murowanej Goślinie, po czym pogrzeb na cmentarzu parafialnym.

W smutku pogrążone

żona z dziećmi i rodzina

Murowana Goślina, ul. Lipowa 18. 19537g

Z głębokim bólem i smutkiem zawiadamiamy, że dnia 24 lipca 1984 roku zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., nasz ukochany ojciec, teść, dziadek, pradziadek, przeżywszy lat 89

ś. † p.

LEON WŁAŹLIŃSKI

powstaniec wielkopolski

odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym oraz medalami za zasługi dla pożarnictwa

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 30 lipca br. na cmentarzu junikowskim o godzinie 13.05.

Pogrążeni w żałobie

córka i syn z rodzinami

Poznań, ul. Kochanowskiego 21; Swarzędz 19123g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 25 lipca 1984 roku po długiej i ciężkiej chorobie zmarła namaszczona Olejami św. w wieku 52 lat moja ukochana żona, córka, mama, teściowa, synowa i babcia

ś. † p.

KAZIMIERA WOLNA

z domu Derpińska

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 30 lipca br. o godz. 8.50 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pogrążony

mąż z rodziną

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Poznań, ul. Arciszewskiego 35L m 3. 19402g

---

† Dnia 25 lipca 1984 r. zmarła opatrzona Sakramentami św., przeżywszy 66 lat, nasza kochana siostra, kuzynka i ciocia, oddana i troskliwa cioteczna babcia, śp

WANDA ŚWIĄDER

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 29 lipca br. o godz. 14 na cmentarzu św. Wawrzyńca przy ul. Cymsa w Gnieźnie.

O czym z wielkim żalem zawiadamia

RODZINA

Gniezno — Bydgoszcz. 19554g

Dnia 24 lipca 1984 roku, zasnęła w Bogu przeżywszy lat 81 nasza najukochańsza siostra, mama, teściowa, babcia i prababcia

ś. † p.

ZOFIA SKOWROŃSKA

z domu Kubiak

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 30 bm. o godz. 8.10 na cmentarzu junikowskim.

Strapiona

RODZINA

Os. Plewiska, Zielarska 4. 19440g

---

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 26 lipca 1984 r. zmarł mój najdroższy mąż, po długich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., przeżywszy lat 66, śp.

ANTONI KUREK

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 30 lipca br. o godz. 13.30 na cmentarzu przy ul. Lutyckiej.

W smutku pogrążona

żona z rodziną

Ul. Jutrzenka 2B m. 5,
dawniej: Sołacz, ul. Nad Wierzbakiem 31 m. 10. 19561g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 25 lipca 1984 roku zmarł nagle nasz były pracownik

ZENON MAĆKOWIAK

Zmarły był naszym wieloletnim, wzorowym i szczerze zaangażowanym pracownikiem. Za sumienną i pełną poświęcenia pracę został odznaczony: Złotym Krzyżem Zasługi, Honorową Odznaką Za Zasługi w Rozwoju Województwa Poznańskiego, Honorową Odznaką Miasta Poznania.

Rodzinie Zmarłego składamy serdeczne wyrazy współczucia.

Współpracownicy, Kierownictwo,
POP PZPR i Zw. Zaw.
Zakładu Wykonawstwa Sieci Elektrycznych w Poznaniu

Pogrzeb Zmarłego odbędzie się w dniu 28 lipca 1984 r. o godz. 12.00 na cmentarzu w Naramowicach. 2346-K3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 26 lipca 1984 r. odszedł od nas po ciężkiej chorobie, po nagrodę do Pana, nasz drogi ojciec, teść, dziadek i pradziadek, przeżywszy lat 77

ś. † p.

JAN JABŁOŃSKI

emerytowany mistrz kowalski

Msza św. pogrzebowa zostanie odprawiona w kościele parafialnym w Wierzenicy w dniu 28 bm. o godz. 15, po czym pogrzeb na miejscowym cmentarzu.

W smutku pogrążeni

synowie, synowa, wnuczki, wnuki i prawnuczki

Wierzenica 11, Poznań, Lazurowa 14, Poznań, Os. B. Chrobrego 30d. 19526g

---

† Z żalem zawiadamiamy, że w dniu 26 lipca 1984 r. zmarła pojednana z Bogiem, moja żona, nasza najdroższa mama, teściowa i babcia, śp.

MARTA STRÓŻYK

z domu Jurga

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 30 bm o godz. 13 na cmentarzu w Łodzi. Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby o godz. 12.

W smutku pogrążony

mąż z rodziną

Dymaczewo Nowe 28a. 19711g

Dnia 24 lipca 1984 roku po ciężkiej chorobie zasnął w Bogu nasz drogi mąż, ojciec, teść, dziadek, brat, szwagier i wujek, przeżywszy lat 71

ś. † p.

FLORIAN DOTKA

kombatant

odznaczony medalami „Za udział w Wojnie Obronnej 1939" i „Medalem Zwycięstwa i Wolności 1945"

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 31 lipca br. o godz. 12.25 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pogrążona

RODZINA

Dąbrowskiego 10 m. 16. 19346g

MAŁA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA

OGŁASZA

PRZETARG NIEOGRANICZONY

na wykonanie do stanu surowego budynku trzy kondygnacyjnego o kubaturze około 2000 m. sześc. w 1985 r.

TERMIN SKŁADANIA OFERT

do 15 września br.

OFERTY

18848g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

---

25 lipca 1984 r. zmarł, namaszczony Olejami św., nasz drogi brat, wujek, stryjek i szwagier

ś. † p.

STEFAN KOŚCIELSKI

przeżywszy lat 77

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 30 lipca br. o godz. 12 na cmentarzu na Miłostowie.

Pogrążona w smutku

RODZINA

19567g

Dnia 26 lipca 1984 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., przeżywszy lat 80, nasza ukochana matka, babcia i prababcia

ś. † p.

STANISŁAWA WRONECKA

z domu Siąkowska

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 31 bm. o godz. 13.05 na cmentarzu junikowskim.

O czym zawiadamia

RODZINA

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

19574g

Dnia 26 lipca 1984 r. zasnęła w Bogu, w wieku 74 lat, nasza kochana siostra

ś. † p.

WŁADYSŁAWA KUŁAKOWSKA

z domu Kaźmierczak

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 28 bm. o godz. 14 na cmentarzu w Swarzędzu, przy ul. Poznańskiej.

W smutku pogrążona

RODZINA

Swarzędz, ul. Żytnia 11. 19660g

W głębokim żalu zawiadamiamy, że w dniu 24 lipca 1984 r., po długiej i ciężkiej chorobie, w wieku 40 lat, zmarł mój najdroższy mąż, kochany tatuś

ś. † p.

MIROSŁAW JANKOWIAK

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 31 lipca br. o godz. 11 na cmentarzu górczyńskim, po czym zostanie odprawiona msza św. w kaplicy Świętej Rodziny.

Żona z córkami i rodziną

Poznań, Promienista. 19470g

SALON
URSZULI LORENZ
ZAPRASZA
na
INTERKABARET
Poznań, Ślusarska 16
tel. 539-17, 23-00-23.
18621g

PRACOWNICY POSZUKIWANI
CENTRALNA SKŁADNICA HARCERSKA w Szczecinie — zatrudni
w Domu Handlowym w Poznaniu przy ul. Armii Czerwonej 59
— SPRZEDAWCÓW
Bliższych informacji udziela kierownik Domu Handlowego, tel. 530-21 lub 565-22.
2302-K2

WYTWÓRNIA WYROBÓW TYTONIOWYCH w Poznaniu, ul. Wojskowa 5 — zatrudni zaraz na dogodnych warunkach płacowych
— zastępcę Głównego Księgowego — Kierownika Działu Księgowości Finansowej
— rewidentów, portierów w pełnym wymiarze czasu pracy
Szczegółowych informacji udziala Dział Spraw Osobowych i Socjalnych, tel. 674-051, wewn. 277. 2497-K1

PRZEDSIĘBIORSTWO POLONIJNO-ZAGRANICZNE
ZAKUPI NATYCHMIAST
◆ **MASZYNY DO SZYCIA**
stebnówki typu przemysłowego.
OFERTY
prosimy kierować na adres Poznań, ul. Majakowskiego 334 lub tel. 777-508. 2524-K1

Praca

Przyjmę pracownika do wszelkich prac w gospodarstwie rolnym z pełnym utrzymaniem oraz starszą panią. Zakrzewo k. Poznania ul. Długa 61. 19245g

Na prawach członka rodziny, kulturalna pania do wspólnej opieki nad dzieckiem przyjmie sympatyczne małżeństwo pracujące w nienormowanym czasie (ona 1/4 etatu). W perspektywie możliwość zamieszkania. Tel. 67-18-27 lub oferty 18910g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Potrzebna pomoc do małego dziecka. Oferty 18911g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Do szycia kurtek emerytkę, rencistkę przyjmę. Warunki pracy, płacy do omówienia. Tel. 519-94 lub oferty 18931g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zakład rzemieślniczy zatrudni parkieciarzy — emerytów lub rencistów Oferty 18937g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zakład malarski przyjmie uczniów, Poznań — Minikowo, ul. Iłżańska 62a 18945g

Przyjmę lekkie szycie. Oferty 18946g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuje murarzy do budowy warsztatu, tel. 67-65-86. 18976g

Pracowników zatrudni ogrodnictwo, ul. Starołęcka 165 19068g

Nauka

Kto przyjmie uczennice lat 15 do zakładu fryzjerskiego. Tel. 32-59-70 po 18. 18940g

Kupno

Kosiarkę do trawy kupię. Tel. 48-19-29. 18878g

Kupię wzmacniacz PW 8010 i gramofon G 8010 Oferty 18891g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię lek Adalat, tel. 77-96-22. 18893g

Kosiarkę do trawy kupię. Oferty 19015g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Papę kupie — telefon 20-58-07 po 18. 19049g

Pilnie kupię rolkę tapety wodoodpornej, drewnopodobnej jasnej. W sprzedaży po 625,-zł. Oferty 19053g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię trykot — Oferty 19054g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż

Błam karakułowy ciemny brąz, tel. 634-96. 18862g

Sprzedam mini wzmacniacz WS 311 D (gwarancja), kojec dziecięcy. Tel. 22-16-38. 18864g

Sprzedam ładowacz cyklop do remontu. Borowczak — Ruchocice 9. 18875g

Sprzedam piec 10 m³ oraz komin z rury 12 mb Komorniki, ul. Poznańska 36. 18950g

Tanio sprzedam zagraniczne radio stereo. Tel. 48-03-57. 19320g

Sprzedam 50 m² terrakoty 10×10 jasny brąz. Oferty 18971g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Prasowalnicę niemiecka sprzedam, tel. grzeczkościowy 456-88. 18977g

Sprzedam maszynę do pisania walizkowa na gwarancji — ul. Darzyborska 6 m 4 po 17. 18980g

Uwaga — zakłady krawieckie — napy, zatrzaski RFN odstąpie. Oferty 18985g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam ryby Paletki. Poznań, Lodowa 8 m 5. 18991g

Sprzedam złota obraczkę 6,7 g. Oferty 18998g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1.

Zagraniczny wózek, stan idealny, pralke automat zamienie na lodówkę lub sprzedam. Tel. 20-90-75. 19003g

Szopę sprzedam. Puszczykówko, Mickiewicza 11. 19014g

Płaszcze skórzane tureckie, damskie, modny fason. Oferty 19019g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Wieżę 2×40 W — magnetofon szufladkowy „Koncert" Rawicz tel. 32-35 po godz. 19 lub oferty 19022g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam 2 maszyny do szycia przemysłowe Łucznik. Poznań, Grunwaldzka 17 m 9 — sklep galanterii pogrzebowej. 19024g

Mińsk 16 A na gwarancji, tel. 597-71. 19025g

Automat pralniczy na gwarancji, tel. grzeczkościowy 597-71. 19026g

Altus 110, mini tuner sprzedam, tel. 14-88-35. 19033g

Dywan 2,5×3,5 — telefon 77-19-99. 19036g

Faust, wzmacniacz, Brandt, kolumny Altus 140 (na gwarancji). Tel. 67-10-23. 18866g

Bardzo tanio motocykl WSK — Kopczyńskiego 10. 19041g

Siatkę parkanowa. Poznań, Słowiańska 28 m. 1 — od poniedziałku. 19046g

Sprzedam nowe: lodówkę Mińsk 16, kuchnię elektryczną czteropalnikową z rożnem. Oferty 19050g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Meble — zestaw segmentowy, namiot Wars - 3, taksometr. Tel. 77-78-00. 19052g

Sprzedam wiertnice mechaniczną do studni abisyńskich. Tel. 77-85-52. 18988g

Okazyjnie! Mini wieże NIKKO-NHS 40. Przemierowo, ul. Sadowa 48a 19055g

Sprzedam kuchnię elektryczną. Os. Chrobrego 9 m 152. 19057g

Motoryzacyjne

Renault 20 TL 1977 zamienie na 3-letniego Poloneza lub sprzedam. Oferty 18861g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam duża przyczepę campingową z wyposażeniem. Buk, Plac Przemysława, 7, tel. 226.

Sprzedam karoserię Poloneza r. 1979 do remontu, głowicę, „Mirafiori" 1600 nowa. Tel. 79-28-84 Poznań. 18906g

Sprzedam silnik wysokoprężny, nadający się do żuka, grzejniki żeliwne, prądnica 10 KW 380 V i 1 KW 220 V — Faszynowa 8, 8—16. 18916g

Zastawę 1100p sprzedam. Tel. 508-02. 19249g

Karoserię Fiata 125p do remontu kupie. Andrzejak, Junikowska 34 b. 18939g

Sprzedam komplet szyb Moskwicz 403, 407 oraz tapicerkę. J. Magdziarz, 62-400 Słupca, ul. Parkowa 1/2. 947p

Sprzedam tanio Trabanta 1972 r. al. Wielkopolska 40 m 5 Poznań. 18955g

Sprzedam szyby do Golfa — tel. 77-68-48 od poniedziałku. 18959g

Sprzedam VW Passat C Diesel 1984. Oferty 19060g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam tanio Stara 25 z silnikiem benzynowym tel. 23-32-75. 18978g

Wartburg 353 W 1978 — mały przebieg, stan bardzo dobry, ekonomiczny części zapasowe sprzedam. Falkiewicz Steszew Poznańska 33. 18989g

Volkswagen 1303 S 1977 sprzedam. Września, Świerczewskiego 33. 18994g

Sprzedam Trabanta — Baranowo, ul. Spokojna 44. 18999g

Sprzedam na części lub w całości z uszkodzonym napędem „Ford Taunus" M12 V. Najlepiej wieczorem. 64—330 Opalenica, ul. Leśna 54. 19013g

Sprzedam w dobrym stanie C-40-11 z kabiną. Wiesław Muszyński 63—023 Sulęcinek 44 koło Środy Wlkp. 19017g

Sprzedam Cyklop T 214 w b. dobrym stanie lub fabrycznie nowy, Franciszek Przewoźny Lubocześnica gm. Pniewy. 19021g

Sprzedam nowe nadwozie Fiata 125p. Oferty 19031g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam Fiata 125p w bardzo dobrym stanie, rocznik 1978. Tel. 23-30-47 godz. 16 do 18. 19047g

Sprzedam Syrenę w dobrym stanie po bardzo małym przebiegu, 1979 rocznik. Tel. 22-42-76 od 16 do 18. 19048g

Sprzedam VW 1303 1 Garbus po blacharce, tel 67-10-26 wieczorem. 18974p

Lokale

Poszukuję pokoju dla uczennicy od września — dobrze zapłacę. Oferty 18879g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Pokój z wygodami, garaż dla samotnego pana Oferty 18889g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pilnie poszukuje pokoju lub zaopiekuje się starszą osoba w zamian za mieszkanie. Oferty 18921g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Zamienię mieszkanie M3 Osiedle Debina pow. 47,5 m² — na kawalerkę c.o. Stare Miasto Centrum. Tel. 518-92. 19301g

Dwie studentki poszukują pokoju. Oferty 18926g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Sprzedam M-3 Rataje, 50 m² z telefonem. Oferty 18951g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię lub sprzedam mieszkanie własnościowe M-4 w Pile. Oferty 18985g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Zamienię dwa mieszkania spółdzielcze M-3 (47 m²) Winogrady na jedno M-4. Oferty 19004g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Zdecydowanie kupię mieszkanie własnościowe 3 pokoje do II ptr. z telefonem. Tel. 32-60-93. 19005g

Poznań M-4 lokat. 2 pok. (46 m²) I p. balkon, zamienię na podobne w Kaliszu. Pisać Os. Piastowskie 83 m 6. 19028g

Różne

Kto wykona biały, trwały napis na stylonie. Oferty 18972g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zlece wykonanie dachu domku rekreacyjnego Tel. 479-60. 18418g

Na korzystnych warunkach przyjmę wspólnika z gotówką do sklepu wielobranżowego. Tel 644-06. 17566g

Posiadam własną działkę z prawem zabudowy mieszkaniowej na terenie miejscowości uzdrowiskowej środkowego wybrzeża. Oferty w sprawie wykorzystania 18755g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Nowe pianino „Calisia" zamienię na Malucha lub Syrenę. Oferty 18773g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Chcesz schudnąć. Pomoże ci masaż. Doświadczony specjalista wykonuje zabiegi w domu u klienta. Tel. 33-21-03 godz. 19—20. 18778g

Wezmę w dzierżawę pomieszczenie murowane powyżej 100 m² Poznań (lub okolice) możliwość remontu. Oferty 18821g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Kto w sierpniu wymuruje piętro willi, ul. Czerniejewska 30. 18846g

Matrymonialne

Pani lat 46/163/60 niezależna bez zobowiązań z mieszkaniem o pogodnym usposobieniu pozna odpowiedniego pana., chętnie zmotoryzowanego. Cel matrymonialny. Oferty 18041g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Rozwiedziony lat 53 Polak, stale mieszkający w Szwajcarii, wzrost 180 cm, szczupły, pozna panią miłego usposobienia do lat 40 w celu matrymonialnym, zdjęcie mile widziane, zwrot i dyskrecja zapewnione. Oferty 18652g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Wypowiedź wiceministra rolnictwa i gospodarki żywnościowej

Odbudowa pogłowia trzody chlewnej

(PAP) Znane są wyniki czerwcowego spisu rolniczego przeprowadzonego w gospodarstwach indywidualnych. O stanie inwentarza w uspołecznionym rolnictwie informują z kolei sprawozdania statystyczne sporządzone tam na koniec roku gospodarczego tj. na 30 czerwca. Na temat sytuacji, jaka ukształtowała się w ciągu ostatniego roku w chowie zwierząt i wynikających z tego skutków dla skupu żywca, dziennikarz PAP rozmawia z wiceministrem rolnictwa i gospodarki żywnościowej Wiesławem Młynarczykiem:

— Spis czerwcowy i dane sprawozdawcze z gospodarstw uspołecznionych potwierdzają wcześniejsze opinie o podejmowanych w gospodarstwach decyzjach zmierzających do odbudowy pogłowia trzody chlewnej. **Liczebność tych zwierząt na koniec czerwca br. była o ponad 1 mln sztuk większa od stanu ubiegłorocznego. W gospodarstwach indywidualnych stado trzody chlewnej zostało powiększone o 866 tys. sztuk, czyli o 7,8 proc., a w rolnictwie uspołecznionym — o 193 tys. sztuk, to jest o 4,4 proc.** Wyjaśnić tu trzeba, że gospodarstwa uspołecznione znacznie lepiej od indywidualnych wykorzystują możliwości rozwoju chowu trzody. Obecnie bowiem obsada trzody chlewnej wynosi tam 104 sztuki na 100 ha użytków rolnych, podczas gdy w gospodarstwach indywidualnych na 100 ha przypada 83 sztuki trzody.

Zmiany, które nastąpiły w pogłowiu, a zwłaszcza w jego strukturze upoważniają do wnioskowania, że w najbliższym czasie następować będzie dalsza odbudowa stada, tym bardziej, że tendencje rozwojowe wesprą podjęte 1 lipca decyzje cenowe. Liczba macior na koniec czerwca tego roku była o 9,4 proc., w tym macior prośnych o 9,7 proc. wyższa niż przed rokiem. Prosiąt jest obecnie o 14 proc. więcej, a warchlaków o 10,5 proc. więcej. Niższy jest jedynie stan tuczników, wynika to ze spadku pogłowia macior, jaki mieliśmy w poprzednich latach.

Pogłowie trzody, liczące 16,6 mln sztuk, jest nadal o 5,1 mln sztuk mniejsze niż w rekordowym pod tym względem 1978 r. Trzeba jednak pamiętać, że wtedy dzięki importowi 9 mln ton zbóż mieliśmy w bilansach paszowych o prawie 5 mln ton ziarna więcej niż w ubiegłym roku, gdy sprowadziliśmy z zagranicy tylko 3,5 mln ton. Na rozszerzenie importu zboża nie można liczyć. Stąd preferujemy także instrumentami ekonomicznymi wzrost produkcji roślinnej, która ma stworzyć trwałe podstawy do rozwoju hodowli opartej na paszach krajowych, uzupełnianych niezbędnym importem surowców białkowych. Perspektywy tegorocznych zbiorów zbóż i ziemniaków są nieźle.

Liczebność bydła w całym rolnictwie zmniejszyła się w ciągu ostatniego roku gospodarczego o 0,6 proc. Pogłowie krów utrzymało się w zasadzie na niezmienionym poziomie, a ich liczba wynosi około 5,8 mln sztuk. W pozostałym bydle wystąpił w gospodarstwach uspołecznionych spadek o 7,9 proc., a indywidualnych wzrost o 2,3 proc. Należy oczekiwać, że po lipcowych podwyżkach cen skupu, które znacznie polepszyły opłacalność produkcji żywca wołowego, rolnicy ograniczą ubój cieląt i rozszerzą odchów młodego bydła rzeźnego.

Na co można liczyć w skupie żywca w związku ze zmianami, jakie zaszły w ciągu ostatniego roku gospodarczego w pogłowiu zwierząt? Odpowiadając na to pytanie — W. Młynarczyk podkreślił, że po podwyżce cen skupu notujemy lepszą realizację umów kontraktacyjnych niż w lipcu poprzedniego roku. **Mimo, że pogłowie tuczników, jak wykazał spis jest o ok. 7,4 proc. mniejsze, to podaż żywca w punktach skupu w tym miesiącu jest mniejsza tylko o 2,1 proc. w porównaniu z tym samym miesiącem ub. r. W czwartym kwartale br. trafią do skupu sztuki, które w czerwcu były warchlakami, a tych spis czerwcowy wykazał więcej o 10,5 proc. niż przed rokiem.**

Wyniki wyborów w Izraelu

Zadowolenie prawicy

(PAP) W Izraelu ogłoszono ostateczne lecz nieoficjalne wyniki wyborów powszechnych. Opozycyjna Partia Pracy zdobyła 44 mandaty, rządowy blok Likud — 41, a na trzecie miejsce z pięcioma mandatami wysunęła się skrajnie szowinistyczna partia Tehija.

Takie rozstrzygnięcie spotkało się z wybuchem aplauzu ze strony skrajnej prawicy izraelskiej, która jest przeświadczona, że Partia Pracy traci coraz bardziej widoki na zgromadzenie koalicji z co najmniej 61 miejscami w 120-osobowym Knesecie. Szef partii Tehija, Juwal Ne'eman, który jest ministrem nauki w ustępującym rządzie premiera Szamira, wyraził przekonanie, że w nowym gabinecie Likudu jego partia będzie odgrywała „pierwszorzędną" rolę.

Poparcie Syrii dla R. Karamiego

(PAP) Premier Libanu, Razid Karami zakończył w czwartek rozmowy w Damaszku, gdzie spotkał się z prezydentem Hafezem Asadem i tego dnia wieczorem powrócił do Bejrutu. Przed opuszczeniem stolicy Syrii przekazał prasie, że ze strony władz syryjskich uzyskał całkowite poparcie dla podejmowanych dotychczas przez rząd libański działań oraz dla planów zapewnienia przezeń panowania nad całym obszarem kraju.

Karami podkreślił, że „przedstawił prezydentowi Syrii koncepcje rządu libańskiego i omówił z nim rozwój wydarzeń w Libanie, cały czas mając na uwadze wspólny interes obu krajów". Następnie dodał, że omawiano także kwestie wycofania wojsk izraelskich z terytorium libańskiego. Na koniec zaznaczył, że stanowiska obu stron zgadzały się w stu procentach.

„Iowa" u wybrzeży Nikaragui

(PAP) W najbliższych dniach Pentagon skieruje do wybrzeży Nikaragui okręt liniowy „Iowa". Uzbrojony w 16-calowe działa znajduje się on obecnie na wodach Morza Karaibskiego.

Skierowanie go ku wybrzeżom Nikaragui „Washington Post" ocenia jako kolejną próbę rządu Reagana wywarcia nacisku militarnego na rząd sandinowski.

J. Jackson przewiduje interwencję USA

(PAP) Były kandydat w wyborach prezydenckich z ramienia Partii Demokratycznej, pastor Jesse Jackson powiedział, że prezydent Ronald Reagan zdecyduje się na wywołanie wojny w Ameryce Środkowej, by zwiększyć swoje szanse ponownego wyboru na urząd prezydenta.

Jackson powiedział, że bez pośrednia interwencja w Ameryce Środkowej możliwa jest w październiku.

BĘDZIE TO RZECZYWIŚCIE CENTRUM ZDROWIA KOBIETY

Dokończenie ze str. 1

Czy nowo budowana placówka jest tylko szpitalem?

Oczywiście, że nie. Umownie nazywamy ją szpitalem, ale przecież obok części szpitalnej ogromną powierzchnię zajmują poradnie specjalistyczne, pracownie diagnostyczne, pracownie i zakłady naukowe, laboratoria itp. Nie mówię o całym zapleczu jak kuchnie, pralnie, warsztaty, hotele czy zaplecze techniczne. Tak jest z każdym obecnie budowanym szpitalem. Podobnie jest więc i z naszym.

A działalność naukowa placówki?

Otóż już obecnie przyjęliśmy po konsultacjach i uzgodnieniach pewne kierunki badań naukowych. Dotyczyć będą one m. in. takich zagadnień, jak wpływ środowiska ze szczególnym uwzględnieniem warunków pracy na rozwój ciąży, płodu i noworodka, problemów wcześniactwa, konfliktu serologicznego, niepłodności, endokrynologii ginekologicznej i położniczej, ginekologii dziecięcej diagnostyki i opieki przedporodowej oraz wielu innych. Dotyczyć będą zdrowia kobiety i dziecka. Chciałbym tu dodać, że wiele z tych problemów zgłosiła Liga Kobiet Polskich.

Czy w centrum będą wykonywane wszystkie zabiegi?

Tak. Centrum przecież będzie szpitalem położniczo-ginekologicznym o pełnym zakresie zabiegów wykonywanych w tej specjalności. W związku z tym, wbrew niektórym opiniom, z funkcji tego szpitala nie można wyłączyć zabiegów przerywania ciąży.

Wyrażane są jednak wątpliwości, czy te zabiegi powinny być wykonywane właśnie w szpitalu-pomniku?

Nie tylko w szpitalu-pomniku, ale w nim także. Przecież jest to szpital położniczo-ginekologiczny. A czy jest na świecie tego rodzaju szpital, gdzie takich zabiegów nie wykonuje się? Zabieg przerywania ciąży wykonywany jest nie tylko ze względów społecznych, ale również w wyniku wskazań medycznych.

Panie ministrze słyszy się głosy, że budowa szpitala-pomnika opóźni budowę innych szpitali?

Fakty przeczą tym głosom, gdyż np. w Łodzi na największej budowie akademii medycznej (1.400 łóżkach) przerób wykonany został ponad plan w roku 1983 i był najwyższy w ostatnich latach. W efekcie w bieżącym roku na tej budowie oddano najnowocześniejszy Zakład Medycyny Nuklearnej (wspaniale zorganizowany) oraz klinikę psychiatryczną na 144 łóżek. Zaś w kraju na obecnie istniejących 240 tysięcy łóżek wybudowaliśmy w okresie powojennym 125 tysięcy, a 42 tysiące jest aktualnie w budowie. W ostatnich trzech latach oddajemy po około 5 tysięcy łóżek i są to największe przyrosty lat powojennych.

PAP

Rozmawiał
LESŁAW SAJDAK

sport-sport-sport * sport-sport-sport

Olimpiada, na której zabraknie 2000 sportowców

(PAP) Dzisiaj w Los Angeles odbędzie się otwarcie igrzysk XXIII Olimpiady. Przez 2 tygodnie, do 12 sierpnia będą trwały zawody, których program obejmuje 24 dyscypliny sportowe. Zgodnie z olimpijską tradycją zwycięzcom wręczone zostaną medale.

Los Angeles gościło już w przeszłości olimpiadę. W 1932 r. na tym samym stadionie triumfy święcili Stanisława Walasiewiczówna i Janusz Kusociński. Wówczas przed 52 laty na starcie stanęli najlepsi sportowcy świata, w tegorocznych igrzyskach zabraknie ok. 2 000 zawodników z 18 krajów.

W igrzyskach XXIII Olimpiady nie wezmą również udziału sportowcy polscy. Warto przypomnieć w tym miejscu, iż reprezentanci naszego kraju startowali w zawodach olimpijskich nieprzerwanie od 1924 r. Również w ostatnim 4-leciu — mimo trudności i niełatwej sytuacji gospodarczej — prowadzone były przygotowania do igrzysk w Los Angeles. 17 maja br. Zarząd Polskiego Komitetu Olimpijskiego postanowił jednak nie zgłaszać naszej drużyny do igrzysk. Atmosfera towarzysząca olimpiadzie, antypolska kampania prowadzona w USA od dłuższego czasu, jawne próby wykorzystywania igrzysk do celów politycznych, brak gwarancji ze strony organizatorów — wszystko to złożyło się na decyzję PKOl. A była to decyzja niełatwa, przede wszystkim ze względu na sportowców, którzy przez 4 lata trenowali z myślą o występie olimpijskim oraz ze względu na miliony sympatyków sportu polskiego w kraju i za granicą.

Polski Komitet Olimpijski wielokrotnie zwracał uwagę na nieprawidłowości w przygotowaniach do igrzysk oraz liczne zaniedbania. Przedstawiciele Polski wielokrotnie mówili o zagrożeniu olimpiady, jej komercjalizacji, o bezpieczeństwie olimpijczyków. Występowali w tych sprawach na sesjach MKOl, w posiedzeniach ANOC, seminariach narodowych komitetów olimpijskich oraz konferencjach międzynarodowych federacji sportowych. Wiosną br. PKOl opublikował oświadczenie, w którym wyraził swój niepokój o losy olimpiady, stwierdzając, iż bieg wydarzeń wykazuje, że w wielu sprawach utrzymuje się sytuacja, która zagraża igrzyskom. Ostrzeżenia te pozostawały jednak bez odpowiedzi ze strony organizatorów i gospodarzy igrzysk.

W Los Angeles nie wystąpią również sportowcy innych krajów socjalistycznych m. in. Związku Radzieckiego, NRD, Bułgarii, Kuby. Co oznacza w praktyce ich nieobecność doskonale wie każdy przeciętny kibic sportowy. Od połowy lat sześćdziesiątych o przodownictwo w zawodach olimpijskich rywalizowały zawsze ekipy ZSRR i NRD. Sportowcy tych krajów dominowali w mistrzostwach świata, Europy oraz w zawodach pucharowych. Obliczono, iż w Los Angeles zabraknie ok. 50 proc. aktualnych mistrzów i rekordzistów świata. Stracą na tym przede wszystkim igrzyska. W ostatnich tygodniach zadziwili świat swymi wynikami Bugarka Ludmiła Andonowa która skoczyła wzwyż 2,07, Sergiej Bubka (ZSRR), ustanawiając fantastyczny rekord świata w skoku o tyczce 5,90, Uwe Hohn (NRD), który posłał oszczep poza granicę 100 m. Prasa zachodnia przyznaje, iż będą to „zdewaluowane igrzyska", że „olimpijskie złoto straci swą wartość w Los Angeles".

Przed trzema tygodniami gościliśmy w naszym kraju przewodniczącego MKOl. J. A. Samarancha. Spotkał się on z działaczami PKOl, uczestniczył w otwarciu spartakiady młodzieży w Poznaniu, został przyjęty przez Wojciecha Jaruzelskiego. Wizyta ta udowodniła, iż mimo nieobecności reprezentantów naszego kraju w igrzyskach w Los Angeles nasze związki z Międzynarodowym Komitetem Olimpijskim nie zostały osłabione.

Polska uczestniczy i pragnie nadal uczestniczyć w międzynarodowym ruchu olimpijskim, przyczyniając się do jego umocnienia i unowocześnienia. Przedstawiciele naszego kraju odgrywają poważną rolę w Stowarzyszeniu Narodowych Komitetów Olimpijskich, aktywnie pracują w międzynarodowych federacjach i organizacjach sportowych.

Kajakarze Warty w czołówce światowej

Korespondencja „Głosu" z Berlina

Specyficzny tor regatowy w Gruenau od lat kilkunastu jest areną zawodów wioślarskich. Kajakarze przenieśli się na bezpieczniejszy tor do Brandenburga. Ale otwarte Zawody Przyjaźni w których 21 i 22 bm. wystartowały osady z 7 państw (Bułgarii, CSRS, Kuby, NRD, Polski, Węgier i ZSRR) przeprowadzono w południowej części stolicy NRD, właśnie w Gruenau, dlatego, że tor brandenburski poddano drobnym zabiegom remontowym. Respekt dla berlińskiej wody miały wszystkie ekipy, choć przecież właśnie w stolicy NRD, a nie w Los Angeles, zjawiła się ścisła światowa czołówka. W Berlinie startowała większość aktualnych mistrzów świata w kajakarstwie. Określenie ścisła światowa czołówka dotyczy szczególnie kajakarzy i kanadyjkarzy. Jedynie wśród pań przedstawicielki innych państw mogłyby się, wreszcie też w niewielkim stopniu, włączyć do rywalizacji uczestników Zawodów Przyjaźni.

Dominowały ekipy NRD i ZSRR. Każda zdobyła po 6 złotych medali. W sumie nieco lepszy w medalowym dorobku był zespół NRD, choć to już nie była jednostronna dominacja sprzed niewielu lat.

Korzystniej, niż tego oczekiwali najwięksi optymiści, spisali się Polacy. Medalowo (3 srebrne krążki i 2 brązowe) po raz pierwszy na tego typu poważnych zawodach wyprzedzili Węgrów (1 srebro, 5 razy brąz). Szczegółowiej o wynikach biało-czerwonych informowaliśmy. Jeden z medali wręczanych bardzo uroczyście, z hymnem państwa zwycięzcy po dekoracji i wciąganiem flagi na maszt, został przywieziony do Poznania. Zdobył go w c-2 na 1 000 metrów wraz z Markiem Dopierałą z Górnika Czechowice — Marek Łbik z Warty Wymieniony duet, do końca dzielnie walcząc o srebro, zajął trzecie miejsce za osadami NRD i ZSRR. Tak więc najlepszy polski kanadyjkarz Marek Łbik potwierdził swą przynależność do światowej czołówki. Szkoda, że zajmując jeszcze na 100 metrów przed metą drugie miejsce w c-2 na 500 m z Markiem Wisłą nie wytrzymali narzuconego tempa i spadli na czwartą pozycję, przegrywając medal o setne sekundy.

Była w Berlinie także zawodniczka Warty, mistrzyni XI OSM — Beata Lewicka Startowała w czwórce na 1 000 m z: Bogumiłą Łącką, Krystyną Mrozik-Szczepańską i Ewą Eichler. Panie były piąte. Zajęły więc miejsce zgodne ze swymi realnymi możliwościami, choć po cichu liczono na niespodziankę z ich strony.

Start Polski w Gruenau w ocenie prezesa PZKaj. — Mieczysława Gostkowskiego był najlepszy od czasu MŚ w Meksyku i w Sofii. Specyficzne za wody, podczas których rozgrywano tylko finały, na trudnym torze, stały na bardzo wysokim poziomie. Towarzyszyło im wielkie zainteresowanie publiczności. Zawody obsługiwało 60 dziennikarzy, z tego 40 zagranicznych.

ANDRZEJ KUCZYŃSKI

Biegiem uczczą pamięć J. Nojiego

(PAP) — 8 września 1909 r. we wsi Pęckowo k. Wielenia urodził się Józef Noji, olimpijczyk (w Berlinie, w 1936 r. w biegu na 5000 zajął 5 miejsce). Jego lekkoatletyczną karierę przerwała wojna. W 1943 r. jako więzień obozowy został rozstrzelany w Oświęcimiu.

Z okazji przypadającej w tym roku 75 rocznicy jego urodzin, 69-letni Georg Pirscher zamieszkały w Duesseldorfie, który w swym czasie startował z Józefem Nojim, postanowił przebiec dystans 200 km ze Świecka do Wielenia.

Georg Pirscher, któremu towarzyszyć będzie na trasie 29-letni Harald Syring (także z Duesseldorfu), przybędą na punkt graniczny 2 sierpnia i jeszcze tego samego dnia pokonają pierwszy etap Świecko — Kostrzyń. Następnie 3 sierpnia obaj biegacze planują dotrzeć do Gorzowa. 4.8 — do Drezdenka, gdzie odwiedzą wdowę po Józefie Nojim, 5.8 — złożą kwiaty pod pomnikiem Nojiego w Drawskim Młynie i po pokonaniu 200 km przybędą na stadion im. Nojiego w Wieleniu. Na tym też obiekcie wyznaczono metę V — międzynarodowego biegu im. J. Nojiego, którego trasa prowadzi z Drawskiego Młyna przez Pęckowo, Drawsko i Krzyż.

Spartakiady Młodzieży ciąg dalszy

270 kolarzy na torze w Kaliszu

Mimo, że już zgasł znicz XI Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży w Poznaniu, komputer zsumował wszystkie wyniki to i tak nie można jeszcze uznać Spartakiady 40-lecia za zamkniętą. Do całkowitego zakończenia tej gigantycznej imprezy pozostały do rozegrania zawody w kolarstwie torowym, jeździectwie i górskim wyścigu kolarskim.

Według informacji uzyskanych w GKKFiS medale w tych dypscyplinach rozdzielone zostaną w sierpniu.

Najwcześniej zdobędą je kolarze torowi, którzy od 29 lipca do 1 sierpnia ścigać się będą na zmodernizowanym torze Włókniarza w Kaliszu. Na starcie stanie 270 zawodników w tym 110 juniorów młodszych. Gościem honorowym kaliskiej imprezy OSM będzie Ryszard Szurkowski.

Wyzdrowiały nareszcie konie (miały startować w lipcu) z czego najbardziej cieszą się młodzi jeźdźcy. Teraz wszystko zależy od losowania czworonogów no i oczywiście od umiejętności zawodników.

Spartakiada w jeździectwie odbędzie się w Poznaniu od 9 do 12 sierpnia, a kolarski wyścig górski ma być rozegrany w terminie do 10 sierpnia. (pm)

Rewelacyjny rekord pływaka Olimpii

(PAP) Duży sukces odniósł młody pływak Olimpii Poznań, uczeń szkoły mistrzostwa sportowego, Artur Wojdat. W pierwszym dniu rozgrywanych w Luksemburgu mistrzostw Europy juniorów w pływaniu wywalczył on na dystansie 100 m st. dowolnym srebrny medal. Polak uzyskał czas 52,96 sek., ustanawiając od razu rekord Polski seniorów. Jest on pierwszym pływakiem naszego kraju, który przepłynął ten klasyczny dystans poniżej 53 sek.

Żagle i kręgle w Leszczyńskiem

Z udziałem 21 załóg z Wrocławia, Śremu, Szczawna Zdroju i Leszna, rozegrano w Boszkowie (Leszczyńskie) dwudniowe tradycyjne, bo już XVIII regaty żeglarskie w klasie „Omega" o puchar „Jeziora Dominickiego".

W ramach interesującej imprezy przeprowadzonej sprawnie przez ZW LOK i działaczy Ogniska Statutowego TKKF „Budowlani Metalplast" w Lesznie rozegrano 4 biegi.

W pełni zasłużone zwycięstwo odniosła załoga z Odlewni Żeliwa ze Śremu (0,0 pkt), której przyznano na własność główne trofeum — puchar „Jeziora Dominickiego". Zwycięzcy startowali w składzie: sternik Franciszek Adamski, załoga — Dariusz Nowak i Zbigniew Nowak. Drugą lokatę wywalczyła załoga „Budowlanych — Metalplast" Leszno (11,7 pkt), przed drugą załogą Odlewni Żeliwa Śrem (14,4 pkt).

*

Na kręgielni Startu w Gostyniu rozegrano doroczne indywidualne mistrzostwa leszczyńskiego OZK z udziałem 10 kobiet i 22 mężczyzn, reprezentujących Polonię Leszno i tamtejszy Start.

W pojedynkach kobiet bardzo dobrze spisały się kręglarki Polonii, które za wyjątkiem czwartej i piątej lokaty zajęły wszystkie miejsca od 1 do 10. Mistrzynią została Grażyna Szulc, uzyskując — 737 pkt. Druga była Donata Glapiak — 733 pkt., a trzecia Teresa Winnowicz — 729 pkt.

Emocjonująca rywalizacja mężczyzn przyniosła sukces Stanisławowi Woźniakowi ze Startu, który zdobył 1620 pkt i tytuł mistrzowski. (R)

LIPIEC	
28 Sobota	Innocentego, Marceli
29 Niedziela	Marty, Olafa
	Słońce: 5.05—20.52

TEATRY

Nieczynne

KINA

Sobota i niedziela

CHODZIEŻ Noteć: „Lata dwudzieste, lata trzydzieste" (pol.), „Dziewczyna i chłopak" (pol.); GNIEZNO Lech: „Poszukiwacze zaginionej arki" (amer.); Polonia: „Sęp" (węg.), „1941" (amer.); GOSTYŃ: sob., niedz. „Imperium namiętności" (jap.), „Wielka, większa, największa" (pol.), niedz. „Alarm w ZOO" (pol.); GRODZISK: „Colargol i cudowna walizka" (pol.), „Wakacje z duchami" (pol.), „Idealna para" (amer.); JAROCIN: sob., niedz. „Lata dwudzieste, lata trzydzieste" (pol.), „Złote miasto Inków" (pol.), niedz. „Synteza" (pol.); KALISZ Kosmos: sob., niedz. „Dzięki Bogu już piątek" (amer.), niedz. „Na tropie sokoła" (NRD); Oaza: „Przygoda arabska" (ang. b.o.), „Szpital Britannia" (ang.); Syrena: sob., niedz. „Wybory VII C" (NRD), „Walka o ogień" (kanad.), „Zemsta różowej pantery" (ang.), niedz. „Latający kufer" (pol.);

KĘPNO: „Był jazz" (pol.); KONIN Górnik: „To tylko rock" (pol.); KŁODAWA: sob. „Spotkanie na Kasjopei" (radz.), „Cały ten zgiełk" (amer.), niedz. „Wojna światów" (pol.); KOŚCIAN: sob., niedz. „Zwykli ludzie" (amer.), „Przygody barona Muenchhausena" (fr.), niedz. „Kiedy liście opadają" (pol.); KROTOSZYN: „Wejście smoka" (Hongk.-amer.), „Rój" (amer.); LESZNO Panorama: sob. „To tylko rock" (pol.), niedz. „Bunt" (pol.), „Na granicy" (amer.); NOWY TOMYŚL: „Tootsie" (amer.), „Trzeci książę" (czech.); OBORNIKI: sob., niedz. „Awantura o Basię" (pol.), „Czas Apokalipsy" (amer.), niedz. „Latarnik" (bajka); OBRZYCKO: „To tylko rock" (pol.); PIŁA Sokół: „Głowy pełne gwiazd" (pol.); PLESZEW: sob. „Dom św. Kazimierza" (pol.), „Przygody błękitnego rycerzyka" (pol.) sob., niedz. „Psia podróż" (pol.), niedz. „Ja cię trzymam, ty mnie trzymasz za bródkę" (fr), „Dla jednej trójki" (bułg.);

PNIEWY: „Kochanica Francuza" (ang.); RAWICZ: sob., niedz. „Lata dwudzieste, lata trzydzieste" (pol.), niedz. „Słoń i strusiątko" (pol.); SŁUPCA: „Kaśka i Kaśka w dyskotece" (pol.), „Zwykli ludzie" (amer.), „Wielka, większa, największa" (pol.); SZAMOTUŁY: sob., niedz. „Tysiąc miliardów dolarów" (fr.), „Abba" (szwedz.), niedz. „Klaun Ferdynand wśród dzieci i zwierząt" (pol.);

ŚRODA: „Piraci XX wieku" (radz.), „Afera Concorde" (wł.); TRZCIANKA: „W parku" (pol.), „Glina czy łajdak" (fr.) „Przygody barona Muenchhausena" (fr.); WIERUSZÓW: sob., niedz. „Akademia pana Kleksa" (pol.), „Soból i panna" (pol.), niedz. „Reksio łyżwiarz" (pol.); WRONKI: sob., niedz. „Widziadło" (pol.), niedz. „Król puszczy" (pol.); WRZEŚNIA: sob., niedz. „Seksmisja" (pol.), „Błękitna pietwa" (austr.), niedz. „Muchomorek" (pol.); WSCHOWA: sob., niedz. „Ucieczka na Atenę" (ang.), sob. „Tropiciel" (NRD), niedz. „Reksio kompozytor" (pol.);

RADIO

Sobota 28.07.84 r.

Z PROGRAMU I: 9 — Lato z radiem; 12.30 — Muzyka folklorem malowana; 14.05 — Rytm — magazyn muzyczny; 16.05 — Merkuriusz rządowy; 18 — „Matysiakowie"; 20.10 — Przy muzyce o sporcie; 21.15 — Radiowy Tygodnik Kulturalny; 28.25 — Zaproszenie do tańca

Wiadomości: 0.01, 1.02, 2, 3, 4, 5, 5.30, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.05, 14 16, 19, 20, 22, 23

Z PROGRAMU II: 8.10 — Przeboje stare jak świat; 10 — Godzina melomana; 11.30 — Tydzień w stereo; 16 — Wielkie dzieła, wielcy wykonawcy; 20.50 — Wieczorne refleksje; 22.10 — Radiowa lista przebojów; 0.48 — Miniatura literacka

Wiadomości: 8, 8, 13, 17, 20.45, 0.58

Z PROGRAMU III: 6 — Zapraszamy do Trójki; 10.30 — Złote lata swingu; 13.10— Powtórka z rozrywki; 16 — Zapraszamy do Trójki; 19 — Pamiętnik potoczny; 20.00 — Lista przebojów programu III; 22.15 — Teatrzyk „Zielone Oko"; 23 — Zapraszamy do Trójki

Wiadomości: 7, 8, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 22.05

Z PROGRAMU IV: 8.10 — Człowiek w swoim „M"; 10 — Ze starego gramofonu; 14.20 — Śpiewa L. Długosz; 16.05 — Z mikrofonem po kraju; 20 — Dorośli o harcerstwie; 21.30 Kulisy scen i scenek; 22.50 — L. Passuth — „Madrygał"

Wiadomości: 7, 12.05, 16, 19.30, 23.50

Audycje z Poznania: 6.05 — — Radioexpress na dzień dobry; 13.25 — Magazyn studencki; 13.05 — W kręgu kultury wiejskiej; 17.05 — Omówienie programu; 17.10 — Radioexpress; 17.30 — Weterani rocka: — zespół „The Who"; 18 — Encyklopedia Wielkopolski; 18.15 — Muzyczny relaks.

Niedziela 29.07.84 r.

Z PROGRAMU I: 7.30 — Czas i ludzie; 10.30 — Radiowy Teatr dla Dzieci — „Jaskółki"; 13.15 — Klasycy operetki; 14.30 — „W Jezioranach"; 16 — Z dziejów kabaretu; 18 — Dialogi historyczne; 20.05 — Polskie rodowody; 21.30 Gwiazdy i legendy Opery Warszawskiej.

Wiadomości: 0.01, 1, 2, 3, 7, 12.05, 19, 20, 23.

Z PROGRAMU II: 8.45 — Koncert w romantycznym stylu; 13.50 — Piosenki z dobrą dykcją; 15.30 Katalog wydawniczy; 18 — G. Verdi — „Bal maskowy"; 21.10 — Prezentacja muzyki z płyt Compact; 0.15 — W świecie kameralistyki.

Wiadomości: 7, 13, 17, 21, 0.55.

Z PROGRAMU III: 8.10 — Komu piosenkę; 11 — Pod dachami Paryża; 15.30 — Odkurzone przeboje; 17.30 — Stare i nowe nagrania „trójkowe"; 18 — „Prezent" — słuchowisko; 19.05 — Baw się razem z nami; 21.20 — Muzyka jest jak niedziela; 23 — Zapraszamy do Trójki.

Wiadomości: 7, 13, 19.

Z PROGRAMU IV: 9 — Transmisja mszy rzymskokatolickiej z kościoła Św. Krzyża w Warszawie; 10.50 — Magazyn Rozgłośni Harcerskiej; 14.30 — Uchem Ibisa; 17 — Polscy uczeni XIX i XX wieku; 20.20 — Wieczór muzyki i myśli — „Homo ludens"; 23.10 — Magazyn Publicystyki Kulturalnej.

Wiadomości: 7, 12.05, 16, 19.30, 23.50.

AUDYCJE Z POZNANIA: 7.40 — Muzyka dla nagrywających; 8.30 — Jak minął tydzień; 8.40 — Wiadomości sportowe; 10.15 — „Z piątku na niedzielę"; 10.45 — „Gdzieś w Polsce nad Wartą"; 11.30 — Poznański Koncert Życzeń; 21.05 — Wiadomości sportowe.

Na poznańskiej fali

Rozgłośnia Poznańska PR emitująca swój program na fali UKF o częstotliwości 69,74 MHz poleca w dniach od 30 lipca do 4 sierpnia następujące audycje:

— „Hitlerowscy grabieżcy Warszawy" — przedstawione zostaną mało znane dokumenty hitlerowskie dotyczące grabieży mienia polskiego przez ekipy wysyłane do walczącej Warszawy w 1944 r. przez Artura Greisera.

środa, 1. 08. godz. 18.00.

— „Francja po raz siódmy" czyli o tournee koncertowym Poznańskiego Chóru Chłopięcego. Wrażeniami z 6-cio tygodniowej podróży podzieli się szef zespołu Jerzy Kurczewski oraz francuska publiczność.

sobota 4. 08. godz. 17.30.

— „Rakoniewice — szkic do portretu.." — audycja o historii i dniu dzisiejszym Rakoniewic, miasteczku które otrzymało niedawno nagrodę 40-lecia za osiągnięcia we współzawodnictwie o tytuł „Mistrza Gospodarności", czwartek, 2. 08. godz. 18.00.

„Głos Wielkopolski" — redaktorzy w województwach:
KALISZ ul. Kazimierzowska 4 tel. 762—50;
KONIN pl PZPR 5 tel 266—67;
LESZNO ul. Słowiańska 38, tel. 20-60-68
PIŁA ul. Okrzei 7a, tel. 226—30.

TP ZAPOWIADA

Sobota 28 VII

PROGRAM I

8.00 — Telewizyjny Klub Producentów Zbóż;
8.25 — „Tydzień na działce";
9.00 — Kino Teleferii „Przygody Pana Michała" — „Tajemnica Azji" (7); — „Azja, syn Tuchaj-Beja" (8) film prod. polskiej, reż. Piotr Komorowski;
10.00 — Historia Dramatu Polskiego — Jerzy Broszkiewicz „Głupiec i inni" reż. Irena Babel wyst.: Wojciech Zietarski. Stefan Szramel, Zdzisław Kluczynik i inni;
11.15 — „Podróże bez biletu" — „Jezioro Hanka" — film dok. prod ZSRR, — „Spacer po Rodopach" — film krajoznawczy TV bułgarskiej; — „Sri Lanka i Perahera" — film dok. prod. franc.;
12.00 — „Z Polski rodem";
12.30 — „Poradnik rolniczy";
13.00 — Melodie z Bursztynowego Brzegu" — program muzyczny TV ZSRR;
13.30 — „Hobby" — „Lipcowe pamiątki";
14.00 — „Zdrowie" pr. wojskowy;
14.30 — „Krajobraz Polski" — „W Kotlinie Kłodzkiej";
14.50 — Manhattan Stanisława Wiśniewskiego — film dok.;
15.15 — DT — Wiadomości;
15.30 — Telewizyjna lista przebojów;
16.00 „Droga" (4) — „Pasażer z nożem w kieszeni" — serial prod TP reż Sylwester Checiński, wyst: Wiesław Gołas, Teresa Szmigielówna, Bronisław Pawlik i inni;
16.55 — „Trybuna sejmowa";
17.25 — „Szanujmy wspomnienia" — „Porwanie" z cyklu: „Podróże z Hagawem";
17.55 — „Nie samym chlebem" — reportaż filmowy;
18.10 — Losowanie Dużego Lotka;
18.20 — „Pegaz";
19.00 — Dobranoc;
19.10 — „Magazyn leśny";
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Wzgórza Zelengory" dramat wojenny prod jugosłowiańskiej reż. Zdravko Velimirovic, wyst.: Siergiej Bondarczuk. Bata Zivojinovic i inni;
21.40 — Uwaga debiut — nowy salon gry;
22.10 — Żniwa 84";
22.15 — „Na żywo";
22.50 — Wiadomości sportowe;
23.00 — Kino nocne „Bestia" — dramat prod pol reż. Jerzy Domaradzki, wyst.: Wojciech Alaborski. Izabela Teleżyńska, Krystyna Janda i inni.

PROGRAM II

10.00 —Premiera w „Dwójce" — „Wzgórza Zelengory" dramat wojenny prod jugosłowiańskiej;
17.00 — DT — Wiadomości;
17.05 — „Wideoteka";
17.25 — „Gorąca linia";
17.50 — Reportaże z regionu wybrzeża — „W drodze do wód";
18.30 — Teleskop;
19.00 — Wytwórnia Filmów Oświatowych przedstawia: „Wróceni życiu" — film dok. prod polskiej;
19.30 — Dziennik (dla niesłyszących);
20.00 — „FAMA — kartki z kalendarza";
20.30 — „Fama plastyczna";
20.55 — Tydzień w polityce;
21.05 — Piosenki i muzyka — FAMA 84;
22.00 — Kino dorosłych „Pamiętniki Markiza de Bradomin" — „Sonata letnia" (3 — ostatni) film prod hiszp reż Fernando Mendez-Leite wyst: Manuel Sierra, Maria Asquerina i inni;
22.55 — Muzyka na dobranoc „Jazz w Akwarium";

Niedziela 29 VII

PROGRAM I

7.00 — TTR — Zajęcia wakacyjne. sem. 2;
7.20 — TTR — Zajęcia wakacyjne. sem 4;
7.45 — „Po gospodarsku";
8.20 — „Tydzień";
9.00 — Kino teleranka „Przygody lalki Rusłana" — film prod ZSRR;
10.05 — Estrada Folkloru — Kazimierz 84;
10.20 — „Śladami naszych czasów";
10.50 — „Wielkie wyprawy w Himalaje" (4) — „Najtrudniejsze drogi" — film dok. prod francuskiej;
11.45 — „Złota Tarka 84";
12.00 — „Siedem anten";
13.00 — „Kraj za miastem";
13.25 — Telewizyjny Koncert Życzeń;
14.10 — Ocalić od zapomnienia;
14.40 — „Gospodarz na 10 000 ha" — felieton filmowy;
14.50 — Piosenki na lato;
15.15 — DT — Wiadomości;
15.30 — „Spokojny urlop" — komedia prod CSRS;
17.00 — „Leksykon polskiej muzyki rozrywkowej";
17.25 — „Zamek na Okólniku" rep. filmowy;
18.15 — „Antena";
19.00 — „Wieczorynka";
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Nasz dom — Ojczyzna — Polska" — fragmenty widowiska artystycznego ze Stadionu X-lecia PRL w Warszawie;
21.10 — „Krab i Joanna" — film obyczajowy prod. polskiej. reż. Zbigniew Kuźmiński;
22.40 — Przegląd międzynarodowy;
23.05 — Sportowa niedziela;

PROGRAM II

8.00 — „Czas reformy";
9.00 — „Krab i Joanna" — film obyczajowy prod pol skiej (dla niesłyszących);
10.30 — „Krótkofalowcy" — program wojskowy;
15.45 — DT — Wiadomości;
15.50 — „Niedziela w Czarnym Potoku" — reportaż filmowy;
16.30 — Jutro poniedziałek;
17.00 — Kino Oko;
17.40 — Wernisaż dwójki;
18.00 — „Ojciec Murphy" — „Zbieg mimo woli" — serial prod. USA;
18.50 — Muzyczny relaks;
19.30 — Dziennik;
20.00 — Studio sport — I liga żużlowa;
20.40 — Z pamiętnika szalonej gospodyni;
21.00 — „Czy Warszawa jest kulturalna stolicą Polski?" — rozmowa z wiceprezydentem Warszawy Michałem Szymborskim;
21.30 — Sylwetka artysty — Franciszek Starowieyski;
21.40 — Melodie świata sceny i ekranu;
22.20 — Punkt programu — post scriptum do „Turnieju miast";
22.40 — Wielkie filmy małego ekranu: „Szpital na peryferiach" (1) — „Diagnoza" — serial prod CSRS, reż. Jarosław Dudek.

Poniedziałek 30 VII

PROGRAM I

17.20 — DT — Wiadomości;
17.30 — „Na krawędzi słowa"
18.00 — Telewizyjny Informator Wydawniczy;
18.20 — „Między polem a stołem";
19.00 — Dobranoc;
19.10 „Echa stadionów";
19.30 — Dziennik;
20.00 — Publicystyka;
20.15 — Teatr Telewizji — Jerzy Broszkiewicz — „Skandal w Hellbergu", reż Jan Bartkowski, wyst.: Henryk Talar, Mieczysław Voit, Piotr Garlicki, Ignacy Gogolewski, Lidia Korsakówna, Krzysztof Kowalewski, Marta Lipińska, Małgorzata Niemirska i inni;
21.45 — „Piosenki z fonoteki"
22.00 — DT — Komentarze;
22.15 — Żniwa 84;
22.25 — „Pokój 408";
22.55 — DT — 24 godziny.

PROGRAM II

18.30 — Teleskop;
19.00 — „Korepetycje dla dorosłych" „Sztuka kochania, czyli patent na rodzicą";
19.20 — Przeboje „Dwójki";
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Kalendarz historyczny" — układ Sikorski — Majski;
20.15 — „Budapeszteńska operetka" — program TV węgierskiej;
21.15 — DT — Wydarzenia — telefon „Dwójki";
21.30 — Gość letniego studia „dwójki";
21.45 — „Świat wokół nas" — Przypadkowa śmierć";
22.15 — Literatura i ekran — „Letnicy" — radziecka ekranizacja sztuki Maksyma Gorkiego, reż. Boris Baboczkin;

Wtorek 31 VII

9.00 — Teleferie najmłodszych" „Wakacje ze słoniem" oraz „Przygoda Sindbada" — „Przygoda z koroną" — „Przygoda z królem Czarnego Lądu";
10.30 — Film dla 2 zmiany „Abigail" (1);
17.20 — DT — Wiadomości;
17.30 — „Jak cudne są wspomnienia" (4) — „Ich wielka miłość";
18.30 — „Kram";
19.00 — Dobranoc;
19.10 — „Diagnoza";
19.30 — Dziennik;
20.00 — Publicystyka;
20.15 — „Abigail" (1) węgierski film fab. reż. Eva Zsurzs, wyst. Eva Szerenosi, Ildiko Piros, Hedy Temessy i inni — adaptacja powieści Magdy Szabo;
21.30 — „Kurierzy śmierci" — reportaż;
22.00 — DT Komentarze;
22.15 — Żniwa 84;
22.25 — Krystian Zimerman gra koncert e-moll Fryderyka Chopina;
23.05 — DT — 24 godziny;

PROGRAM II

17.25 — J. angielski (17);
17.55 — J. rosyjski (17);
18.30 — Teleskop;
19.00 — „Skojarzenia";
19.20 — Przeboje „Dwójki";
20.00 — „Letni savoir vivre" — savoir vivre turysty indywidualnego;
20.15 — W kręgu opery Giuseppe Verdiego (1);
21.15 — DT — Wydarzenia. telefon „Dwójki";
21.45 — Filmoteka trzech pokoleń — „Paciorki jednego różańca", reż. Kazimierz Kutz; wyst.: Marta Straszna, Augustyn Hallota, Jan Bogdoł, Ewa Wiśniewska i inni.

Środa 1 VIII

PROGRAM I

9.00 — „Krąg — magazyn harcerzy oraz film teleferii: „Wakacje z duchami" — „Tajemniczy przybysz" polski film przygodowy;
10.30 — Film dla 2 zmiany „Sceny z Powstania Warszawskiego";
17.10 — Losowanie Express Lotka i Małego Lotka;
17.20 — DT — Wiadomości;
17.30 — „Czerwone węże" polski film obyczajowy. reż. Wojciech Fiwek, wyst.: Agnieszka Wielgus, Magdalena Scholl, Adam Probosz;
19.00 — Dobranoc;
19.10 — „Całe życie Marii" — reportaż filmowy;
19.30 — Dziennik;
20.15 — „Sceny z Powstania Warszawskiego" — film dok. Tadeusza Makarczyńskiego oraz rozmowa z Sylwestrem Bradnem — autorem odnalezionych zdjęć z powstania;
21.15 — Studio sport;
22.00 — DT — Komentarze;
22.15 — Żniwa 84;
22.25 — „Requiem polskie" — Krzysztofa Pendereckiego;
23.25 — DT — 24 godziny.

PROGRAM II

17.25 — Język angielski (18);
17.55 — Język rosyjski (18);
18.30 — Teleskop;
19.00 — „Śpiewnik domowy" — „Rozszumiały się wierzby płaczące";
19.20 — Przeboje „dwójki" na lato;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Przyjechała telewizja" — „Jeden przeciw wszystkim";
20.15 — „Tam, gdzie pieprz rośnie" — „Czterej w służbie Mahometa";
21.15 — DT — Wydarzenia telefon „Dwójki";
21.30 — Gość letniego studia „dwójki";
21.45 — „Epitafium dla pokolenia" — widowisko poetyckie;
22.15 — „07 — zgłoś się" — „24 godziny śledztwa" — film prod. polskiej, reż. Krzysztof Szmagier, wyst.: Bronisław Cieślak, Zdzisław Kozień, Zdzisław Tobiasz, Ewa Florczak i inni.

Czwartek 2 VIII

PROGRAM I

9.00 — Kino Teleferii „Fale Morza Czarnego" (5) — radziecka ekranizacja powieści „Samotny biały żagiel";
10.30 — Film dla 2 zmiany „Brama morska" — radziecki dramat psychologiczno — obyczajowy;
17.20 — DT — Wiadomości;
17.30 — „Interstudio";
17.55 — „Prosty rachunek";
18.05 — „Patrol" — „Letnia przygoda";
18.30 — „Sonda" „Czynniki SI" (1);
19.00 — Dobranoc;
19.10 — Film dok. — „Syberia wczoraj i dziś";
19.30 — Dziennik;
20.00 — Teatr sensacji — Olive Chase, Stanley Clayton „Śmierć po raz drugi", reż. Barbara Sałacka, wyst.: Barbara Borowianek, Stanisław Niwiński, Anna Ciepielewska, Krystyna Kołodziejczyk, Monika Sołubianka i inni;
21.50 — DT — Komentarze;
22.05 — Żniwa 84;
22.10 — „Świat z bliska";
22.55 — DT — 24 godziny;

PROGRAM II

17.25 — J. angielski; (19)
17.55 — J. rosyjski (19);
18.30 — Teleskop;
19.00 — „Zwierzęta wokół nas" — „Pies na wsi";
19.20 — Przeboje „Dwójki" na lato;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Ekspres reporterów";
20.15 — Filharmonia „Dwójki" — koncert Orkiestry PRiTV w Krakowie IV symfonia „Polska" Krzysztofa Meyera;
21.15 — DT — Wydarzenia — telefon „Dwójki";
21.30 — Gość letniego studia „dwójki";
21.45 — Kino studyjne „dwójki";

Piątek 3 VIII

PROGRAM I

9.00 — Teleferie TDC „Na trasie" oraz film „Wakacje z duchami" „Tajemnica czarnego futerału";
10.30 — Film dla 2 zmiany „Asfaltowa dżungla";
17.20 — DT — Wiadomości;
17.30 — „Rosyjski konsul" (2) bułgarski film biograficzny;
18.40 — „Wieczorem u Kramerów";
19.00 — Dobranoc;
19.10 „Smak miodu — relacja z prób" — reportaż;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Monitor rządowy";
20.30 — W starym kinie „Asfaltowa dżungla" dramat prod. amer reż. John Huston, wyst: Sterling Hayden, Louis Calhern, Joan Hagen, Marilyn Monroe;
22.20 — DT — Komentarze;
22.35 — Żniwa 84;
22.50 — Kochankowie z Dębna — film dok.;
23.15 — DT — 24 godziny.

PROGRAM II

17.25 — J. angielski (20);
17.55 — J. rosyjski (20);
18.30 — Spotkania z kulturą;
19.00 — „Magazyn wędkarski";
19.20 — Przeboje „dwójki" na lato;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Za kierownicą";
20.15 — „Krajobrazy kultury";
20.45 — „Muzyka małego ekranu" wyst.: Orkiestra Rozrywkowa PRiTV pod dyrekcją Zbigniewa Górnego, Zbigniew Wodecki. Bogusław Mec, Bogdan Smoleń, Zenon Laskowik;
21.15 — DT — Wydarzenia — telefon „Dwójki";
21.30 — „Gość letniego studia „Dwójki";
21.45 — „Przed weekendem";
22.15 — Opowieści o miłości „Kochankowie z Marony" film prod. polskiej, reż. Jerzy Zarzycki, wyst.: Barbara Horowianka, Andrzej Antkowiak, Józef Łotysz i inni;

(o-jz)

Za zmiany w programie — redakcja nie odpowiada

Enigmat nr 22

Redaguje

WŁADYSŁAW FIRLIK

I CO DALEJ? Tajemnica przedstawionej tu łamigłówki testowej kryje się w lewej części ilustracji, w której zgrupowano krążki z pewną zasadą. Jeśli tę regułę rozszyfrujecie, wówczas w miejsce ze znakiem zapytania dobierzcie do kompletu dziewiątą figurę, tymczasem znajdującą się po prawej stronie ilustracji.

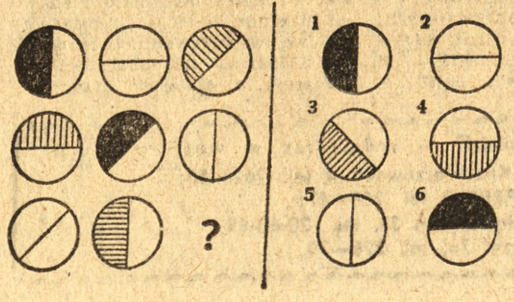

CYFRY. Przypatrzcie się uważnie ilustracji, składającej się z dwóch prostokątów A i B. Ile wynoszą sumy w poszczególnych częściach figury? Cyfry można dodawać kilka razy, gdyż łatwo tu o pomyłkę.

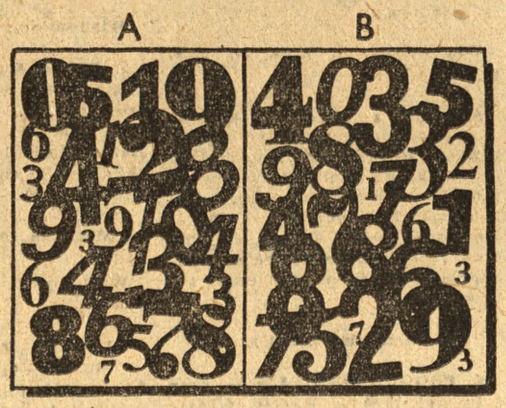

DZIWNY TRÓJKĄT. Fachowiec powiedział do fachowca. „Tę trójkątną deskę skleiłem z czterech kawałków, które złożone stanowiły inną figurę geometryczną. Odgadnij, jaka to była figura?" I ty, Czytelniku, spróbuj odgadnąć i narysować z jakiej figury powstał ten trójkąt (nie może to być kwadrat).

Wśród osób, które nadeślą do piątku, **3** sierpnia, przynajmniej jedno prawidłowe rozwiązanie (na kartach pocztowych z dopiskiem „Enigmat nr 22") — rozlosujemy trzy książki. Nasz adres: **„Głos Wielkopolski", skrytka pocztowa 1074, 60-959 Poznań.**

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 13

Poziomo: kikut, złotnik, landara, powab, gruźlica, ozon, Pyzdry, psikus, rzep, mikrofon, ikona, portier, grabarz, gwara.

Pionowo: kulig, kontusz, trawlery, znawca, ospa, nawóz, kabanos, ostróg, parking, kofeina, pieprz, etola, norka, lama.

W wyniku losowania nagrody w postaci książek otrzymują: **Aleksandra Jaworska — Łódź; Władysława Młynarczyk** — Poznań; **Anna Strzelewicz** — Poznań. Nagrody wyśle pocztą Wielkopolska Księgarnia Wysyłkowa.

ROZWIĄZANIE ENIGMATU NR 21

Ukryte kwadraty. 60 kwadratów.
Kwadrat magiczny. Prawidłowe rozwiązanie na rysunku.
Kryptarytm. 5+23=457+9782=10267.

W wyniku losowania nagrody w postaci książek otrzymują: **Renata Weichert** — Poznań; **Grażyna Brzózy** — Luboń 3; **Mariola Kruk** — Osieczna. Nagrody wyśle pocztą Wielkopolska Księgarnia Wysyłkowa.

6	6	9	9	6
9	6	6	6	9
6	9	9	6	6
6	6	6	9	9
9	9	6	6	6